

Štoreški

ŽELEZAR

15. marec 1963
Št. 3 Leto III

IZVRŠITEV LETNEGA PROIZVODNEGA
PLANA ZA FEBRUAR 1963

1. Aglomeracija	15.9 %
2. Elektroplavž	12.7 %
3. Jeklarna	15.1 %
4. Valjarna	17.4 %
5. Siva livarna	15.6 %
6. Livarna valjev	16.7 %
7. Obdelovalnica valjev	16.2 %
8. Samotna	16.5 %
SKUPAJ PODJETJE (brez gredic)	15.2 %

ŠTORSKI ŽELEZAR, glasilo delovnega kolektiva železarne Štore — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik: Stane Ocvirk — Uredniški odbor: inž. Dušan Burnik, Anton Mackošek, Rajko Markovič, Stane Ocvirk, Stane Sotler, Borivoj Wudler, inž. Niko Zakonjšek, Henrik Zgeč in Ivan Zmahar — Tiska ČP »Celjski tisk« Celje

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE ŠTORE

Z letne konference ZK

Kolektiv je v gospodarskem pogledu uspešno zaključil poslovno leto 1962, analiziral vzroke za uspehe in neuspehe, ugotovil pogoje za nadaljnje delo, pripravil družbeni plan za leto 1963 in dosegel lepe rezultate v prvih dveh mesecih.

Organizacija ZK je na letni partijski konferenci dne 17. febr. 1963 pri polnoštevilni udeležbi članov in gostov dala prerez dela članov ZK in drugih organizacij v letu 1962 na gospodarskem, predvsem pa političnem področju.

Iz vsebinsko bogatega poročila tovarniškega komiteja ZK, ki ga je podal sekretar tov. Avgust Boršič in pa razprave članov ZK ter gostov, povzemamo nekaj bistvenih ugotovitev iz dosedanjega dela in predlogov za bodoče delo.

Organizacija ZK je v našem kolektivu gradila svoje delo v letu 1962 na ugotovitvah in priporočilih III. plenuma, pisma Izvršnega komiteja, govornih maršala Tita, ter ugotovljene slabosti organizacije postopoma odpravljala. Osnovna naloga organizacije je bila v tem, da se člani ZK temeljito vključijo poleg politične dejavnosti v proizvodni proces, vplivajo z vzgledom in strokovnim znanjem ter pravilnim tolmačenjem naše družbene ureditve na člane kolektiva. Ta dolžnost članov ZK ni predstavljala lahkega dela, saj danes aktivno vključevanje v delovni proces in pravilno usmerjanje gospodarstva pri proizvajalcih in organih upravljanja zahteva zelo široko obzorje razgledanosti. Člani ZK so v pretežni večini svojo vlogo dobro izpolnili, kar se je tudi pozitivno odrazilo na proizvodnih uspehih, ki so rezultat pravilnega pojmovanja večine proizvajalcev. Člani ZK so na svojih delovnih mestih ali skozi vodenje, tečaje, seminarje, posvetovanja in individualnega kontakta mobilizirali, vzgajali in usmerjali člane kolektiva pri izvrševanju nalog in doseganju ciljev. Resnično poglobljanje in s tem ustvarjanje pogojev za ustrede socialistične demokracije in delavskega samoupravljanja, je odgovorna, težka naloga političnih organizacij, ki zahteva neprekinjeno - vztrajno delo v daljšem obdobju. Uspehi na tem področju so kot vsako leto tudi v preteklem letu zabeleženi, vendar ostane ta še naprej v programu dela organizacije ZK kot temeljna naloga. Ta proces dejansko ni nikoli končan, saj vsako leto v kolektivu zaposlimo veliko število mladine, ki želi in išče pomoči, nasvetov in vodenja pri starejših članih kolektiva.

Miselnost nas vseh, predvsem pa članov ZK se bo ponovno odrazila v vsebini statuta podjetja, analitični oceni delovnih mest, razširitvi pravic in dolžnosti organov upravljanja, izvrševanja planskih nalog, vzgoji, skratka v urejanju našega notranjega življenja in v odnosu do družbe. Delavski svet je na zadnjem zasedanju obravnaval zaključni račun podjetja in potrdil pravilnost politike kolektiva v preteklem obdobju, saj je kljub objek-

tivnim težavam le dosežen zavidljiv rezultat, čeravno se ta ne odraža v samem dohodku podjetja in osebnih dohodkih. Ugotovljenih oziroma ustvarjenih je vrsta vplivnih faktorjev za povečanje proizvodnih uspehov in poslovnanje podjetja, ki pa v preteklem letu še niso bili izraženi v absolutnih rezultatih oziroma vrednostno.

Osvojitve novih proizvodov, izboljšanje kvalitete, znižanje proizvodnih stroškov, močno znižanje obratnih nezdod, zahteva daljše obdobje in ne more že na samem začetku izkazati visokih števil. Tako kot zahteva proces usmerjanja miselnosti ljudi z določeno dobo, tako tudi proizvodnja - gospodarjenje rabi svoj čas in je v odvisnosti najvažnejšega faktorja to je človeka. Ta pozitivna miselnost širokega kroga ljudi lahko vpliva na velike uspehe, zato bi bilo zgrešeno mišljenje, ki je svojina zelo redkih, da samo z novimi investicijami lahko delamo uspešno.

V kolektivu smo v povojnih letih vložili izredno veliko truda in sredstev za preobrazbo delovnega človeka utrjevali demokracijska načela in pritegnili večino v dobi organov upravljanja, da so kot člani organov aktivno razpravljali in odločali. Poleg tega se prav tako dobro zavedamo, da samo pozitivna miselnost tudi ne zadostuje in še ne garantira uspehov pri delu, če za to niso istočasno dani prepotrebni pogoji, zato je nujno, da pričemo takoj z rekonstrukcijo podjetja, obstoječe naprave - osnovna sredstva, katerih življenjska doba je v veliki meri pri kraju, pa obdržimo še nekaj časa v uporabnem stanju.

Tako kot v poročilu in razpravi o produktivnosti, kvaliteti in končno dohodku ni manjkalo jasnega poudarka, da brez investicij vložen trud kolektiva ne bo imel enakopravnega plačila.

Zahvaljujoč razumevanju in pravilni presoji gospodarskih, upravnih in političnih forumov in ugotovitvi lastnih potreb, se tako kot člani ZK tudi ves kolektiv pripravlja na aktivno vključitev pri postavitvi in obnovi obstoječih objektov, kajti zavedamo se, da družba lahko nudi le tistim gospodarskim enotam, ki tudi same dajo lasten prispevek.

Ugotovljeno je, da se kolektiv na tako spremembo v pogledu obnove in razširitve pripravljaja že več let tako v politični in strokovni vzgoji kot ustvarjanju potrebnih finančnih sredstev.

V poročilu sekretarja je temeljito obdelano tudi vprašanje izobrazbe, ki je doživelo velik razmah tako v pogledu družbeno-političnega kot strokovnega značaja, vprašanje sprejemanja v organizacijo ZK, kaznovalna politika, delo osnovnih organizacij tovarniškega komiteja in delo članov ZK v družbeno-političnih in ostalih organizacijah.

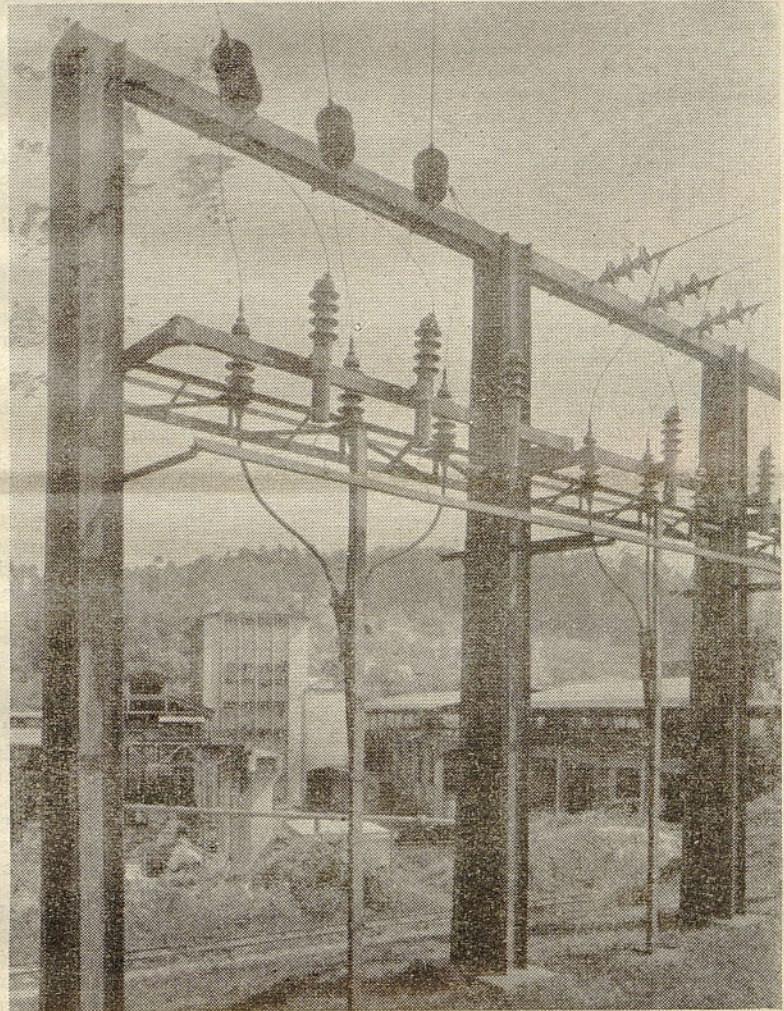
V razpravi so dali svoj prispevek sledeči:

Tov. Voga, gl. direktor, Spolek Franc, gl. delovodja livarne

sive litine, tov. Maganja, obratovodja livarne sive litine, mladinci tov. Kragelj, tov. Medved, tov. Lazar, dalje tov. Ocvirk Fr. iz valjarne, ing. Jelerčič, obratovodja jeklarnje, tov. Mahne, obratovodja mehanične, tov. Kljakovič, vodja obračunske službe in tov. Završnik iz metalurške šole. Po-

leg teh so posegli v razpravo tov. Suhač in Oštir iz politične šole Celje, tov. Jošt Jože preds. ObLO in tov. Lubej Franjo predsednik okrajne gospodar. zbornice Celje.

Vsebinske prispevkov posameznih diskutantov je bila zelo vezana na vsebino poročila, ki je kot rečeno. (Nadaljevanje na 2. strani)

PRIPRAVLJAMO STATUT

V ospredju naše interne gospodarske zakonodaje je vprašanje statuta. O tem pa je bilo govora že ob priliki tolmačenja osnutka zvezne in republiške ustave ter statuta občine, vendar tedaj le bolj okvirno. Danes pa naj bi priprave za statut pomenile živo zanimanje slehernega člana kolektiva, ki naj bi na postavljene teze dajal ustrezne pripombe, s čimer bo vsebina statuta lahko bogatejša.

Odločili smo se za tisto pot, ki je tudi na republiškem posvetovanju sindikata bila priporočena kot najprimernejša in sicer, da sami pristopimo k izdelavi statuta, da izdelamo teze in da jih damo v razpravo kolektivu. S tem bomo dosegli, da bo statut v resnici stvarni prikaz stanja v podjetju, da bo pravilno postavil odnose tako med člani kolektiva, kot do enot, skratka, da bo dejansko ustava podjetja. V statutu bodo zajeta pravila podjetja le v okvirnih načelih vse naše ostale zakonodaje podjetja, ker menimo, da naj pravilniki podrobneje razčlenjujejo določeno pravno materijo. S tem dosežemo, da statut ne bo preobširen, na drugi strani pa ustvarimo večjo jasnost v naši in-

terni zakonodaji. Statut naj bi imel sledeče ograde odn. vseboval naj bi naslednja poglavja:

I. poglavje bo vsebovalo uvodne določbe, kjer bi bile poleg opisa podjetja prikazane tudi njegova vloga in naloga v naši družbeni skupnosti s posebnim ozirom na določila nove ustave. V samem uvodu v statut pa naj bi bila prikazana vloga in naporu družbenih organizacij ter njihova prizadevanja v borbi za uveljavitev družbenega upravljanja in pravic ter dolžnosti proizvajalca. To poglavje bo vsebovalo tudi specifični položaj našega kolektiva v odnosu na komuno, urejevanje gospodarskih problemov v okviru družbe-

nega plana občine, obveze podjetja do komune in sodelovanje članov kolektiva z organi občine, kakor tudi odvijanje najrazličnejših družbenih dejavnosti in podjetju na kulturno-prosvetnem, telesno-vzgojnem in ostalih področjih.

II. poglavje: Organizacija podjetja in enot: To poglavje bo obravnavalo organizacijo podjetja v ekonomskem smislu in z vidika družbenega upravljanja. Obravnavanje podjetja v ekonomskem smislu predstavlja razmejitve kompetenc v strogo tehničnem smislu, pri čemer bodo opisane naloge in pristojnosti posameznih sektorjev s tehnološkega vidika ter njihovi medsebojni odnosi. Podobno razmejitve teh kompetenc imamo že v obstoječih pravilih podjetja. V tem poglavju mora biti tudi razčiščeno vprašanje obrat - ekonomska enota in pristojnost strokovnih služb. Postavlja se vprašanje, kako velika naj bo ekonomska enota, ali naj zajema samo en obrat ali več, ali se naj izvede tudi decentralizacija skladov, katerih in kako daleč.

S stališča družbenega upravljanja pa bo podjetje organizacijsko razdeljeno na enote (ekonomske, predračunske, obračunske). V tem delu bo prikazana decentralizacija delavskega samoupravljanja, odnosi med ekonomskimi enotami, delitev dela, delitev dohodka in materialna odgovornost enot.

III. poglavje: Organizacija upravljanja: To poglavje bo obravnavalo organe delavskega samoupravljanja, njihove pravice, dolžnosti in pristojnosti ter način sodelovanja s člani kolektiva. Razmejitvi bo treba zlasti pristojnosti med delavskim svetom podjetja in delavskimi sveti enot ter postavitvi oblike skupnega sodelovanja in neposrednega odločanja članov kolektiva o vprašanih svojega dela in ekonomskega položaja, odločanje z referendumom in po drugih organih upravljanja kot so komisije, odbori in podobno.

V tem poglavju bomo obdelali le splošna načela o volitvah organov upravljanja in njihovi mandatni dobi, dočim bo poseben poslovnik o poslovanju organov upravljanja pa predpisoval formalno pravne postopke o delu teh organov. Naj velja pripomba, da bo morala držati ta odločitev, ker bi sicer, v kolikor bi se te podrobnosti vnašale in sam statut, le-ta bil preobširen in morda manj pregleden. Zlasti v tem poglavju bo potrebna izdatna pomoč vseh upravljavcev, da bodo s svojimi prispevki pomagali postaviti na podlagi izkušenj iz prakse jasna načela. Ni potrebno skoraj nič več kot to, da registriramo obstoječe stanje in vpišemo pristojnosti enot ter preciziramo njihovo delo.

K temu poglavju spada tudi referendum kot oblika neposrednega odločanja o vseh tistih načelno važnih vprašanih podjetja, kjer hoče najvišji organ upravljanja zvedeti za mnenje upravljavcev. Ker verjetno tudi sam zakon o gospodarstvu z gospodarskimi podjetji ne bo prinesel podrobnejših določb na tem področju, v katerih primerih se bo lahko razpisal referendum, menim, da je specialna naloga bodočega statuta, da bo to poglavje podrobno obdelal.

IV. poglavje: Medsebojne pravice in dolžnosti upravljavcev in podjetja: Pravice in dolžnosti članov kolektiva, kakor tudi podjetja bodo (Nadaljevanje na 2. strani)

Z letne konference ZK GOSPODARJENJE V LETU 1962

(Zaključni račun)

(Nadaljevanje s 1. strani)
 bilo vsebinsko zelo bogato. Osnovne misli in ugotovitve iz razprave po poročilu zajemajo sledeče:

— političnim organizacijam v kolektivu je uspelo doseči vsestranski napredek

— dosežena je povezanost strokovnih in družbeno političnih sil

— vse nastopajoče konflikte, ki so posledica nejasno postavljenih ciljev in nerazčiščenih stališč, moramo nujno odpraviti s spoštovanjem skupnih dogovorov, ki jih zajemajo družbeni plan podjetja, akcijski programi in program političnih organizacij.

— kritično ocenjevanje strokovnih in administrativnih služb je sicer na mestu, vendar bomo združeno obliko dela, različna pojmovanja lahko odpravili.

— reševanje številnih problemov s socialnega vidika je pri nas zelo pogost pojav, ima pa kratko trajnost in se največkrat pokaže bolj škodljiv kot koristen.

— Zavest proizvajalcev zavisi v veliki meri od pogojev, zato moramo pri gospodarjenju računati s počasnejšim napredkom prevzgoje delovnih ljudi.

— Nekatere ekonomske enote v katerih sta politična razgledanost in zavest na višini, dosegajo zavidljive rezultate v pogledu kvalitete, produktivnosti, discipline, sistema delitve itd.

— Družbeni standard zavisi od stopnje razvoja produktivnosti, akumulativnosti podjetja, zato je angažiranost sredstev za rekonstrukcijo nujna.

— Izlučiti moramo vse vplivne činitelje za utrjevanje gospodarske politike in demokratičnih principov.

— Pogoji dela zelo kvarno vplivajo na produktivnost in zdravje zaposlenih, število oslabeledih, za težko fizično delo nesposobnih se veča ob istočasni zahtevi, da se poveča tudi produktivnost.

— Vprašanje kvalitete in kvantitete še ni do kraja obdelano, odnos do osnovnih obratnih in tudi zaščitnih sredstev bo potreb-

no v marsičem spremeniti.

— O vlogi komunistov je povedano zelo veliko, predvsem pa, da prizadevnost članov ZK ni vedno dovolj cenjena, kar se odraža pri razmeščanju kadra. Kadrovska služba bo morala v tem pogledu spremeniti politiko kadrovanja in razporejanja delovne sile. Prioriteto za vodilna mesta naj imajo politično zreli in strokovno sposobni ljudje.

— Organizacija dela v podjetju doživlja spremembe, ki jih narokujeta trg in pogoji dela. Spremembe so koristne, izvajanje teh pa težavno če so zastarele oblike dela močno zakoreninjene.

— Mladina je po številu in prispevku k rezultatom dela močno zastopana. Želi si več sodelovanja, več izobraževanja in pravilnega usmerjanja, predvsem pa je poleg navedenega zaželeno močna vključitev v organe del. samoupravljanja, kar je v zadnjih letih že storjeno.

— Komunisti v EE kjer je večina proizvajalcev vezana na prevozna sredstva in na lastno zemljo imajo precej težav, zato se temu vprašanju predvideva v bodoče več angažiranosti političnega vodstva podjetja.

— Razjasnjeno je pogosto omenjeno vprašanje odnosa do članov ZB. Kolektiv je vsa leta bil posebno pozoren do članov ZB, organizacija ZB pa bo tudi v bodoče tesno sodelovala pri reševanju še nerešenih vprašanj.

— Gostje so dali na koncu priznanje za uspešno delo političnim organizacijam, istočasno pa dali napotke, da bi to delo bilo še uspešnejše, predvsem pa da bi bili tudi v bodoče po doseženih uspehih za vzor vsem ostalim kolektivom.

Povzetek iz poročila in razprave zajema le bistvene ugotovitve Kritična ocenitev dejanskega stanja v poročilu in razpravi je odraz zrelosti članov ZK in pravilne politike organizacije ZK. S sklepi konference in izvajanju teh, bodo preko članov ZK seznanjeni vsi člani kolektiva.

Za predložitev zaključnega računa za leto 1962 je bil določen zelo kratek rok. O tem je razpravljala delavski svet naše delovne organizacije in predlagal pristojnim zveznim organom podaljšanje roka za 20 dni, kar je tudi odobreno s tem, da se zaključni račun predloži najkasneje 5. marca 1963. Tehnični del zaključnega računa je bil izdelan skoraj v predpisanem roku 20. februarja, (predpisani rok 15. 2.). Podaljšanje roka pa je omogočilo natančnost izdelave ter seznanjenje članov kolektiva in razpravo po organih samoupravljanja. Poročilo o poslovanju, ki se je še dopolnilo z razpravami na sestankih obratnih delavskih svetov, upravnega odbora, po komisijah in centralnem delavskem svetu je dalo vsestransko analizo medsebojnega vpliva in vzrokov posledic, ki so prišle v prejšnjem letu do izraza pri gospodarjenju in poslovanju.

Po tako dragocenih izkustvih se je lahko razpravljalo o najboljših načinih v prihodnjem gospodarjenju v naši delovni organizaciji. Prednje je tudi opravičilo za podaljšanje roka, ker iz temeljitih razprav bodo zastavljene pravilne smernice.

Poleg tega, da so člani kolektiva na uobičajeni način seznanjeni s karakterističnimi podatki iz poslovanja, rezultatov in gospodarjenja, tako ob razpravi o zaključnem računu kakor tudi ob zaključku mesecev oziroma tromesečja tekem leta, objavljamo v tem članku spremembe, ki so nastale v letu 1962.

V registru gospodarskih organizacij pri Okrožnem gospodarskem sodišču v Celju se je poleg že obstoječega stanja v registru izvršil še vpis na področju naše zunanjetrgovinske dejavnosti.

Po sklepu delavskega sveta, sprejetem na X. zasedanju je prišla Delavsko uslužbenska restavracija Železarne Štore s 15. 10. 1962 v redno likvidacijo. Po sklepu istega sodišča z dne 18. 2. t. l. je omenjeni obrat izbrisan iz registra gospodarskih organizacij, a vpisana je stranska dejavnost podjetja: »Nudenje toplih in mrzlih jedil ter točenje brezalkoholnih pijač za člane kolektiva podjetja«.

Delo organov samoupravljanja se je z že začeto decentralizacijo kljub nekaterim slabostim in hibam povsem utrdilo, o čemur so zgovorni dokazi aktivnega obravnavanja in kritična presoja pri reševanju vseh nalog, s katerimi so se organi delavskega upravljanja morali ukvarjati.

Družbene politične organizacije so v preteklem letu aktivno sodelovale skupno z organi upravljanja, kakor tudi z vodstvom podjetja, pri vseh tekočih nalogah tekem leta.

V tem letu je glede na leto 1961 manj plačanih ur približno 58.000 a poleg tega je število v letu izvršenih ur po delavcu povečano za 20 ur, od 2.132 ur na 2.152 ur.

Tekom leta je zapustilo naše podjetje 215 oseb, a novo sprejetih je bilo 232 oseb.

Od števila zaposlenih je bilo povprečno 83,4 % oseb na delu, a izpadlo je povprečno 16,6 % delovnih ur od tega:

- vsled bolezni, porod. dop. nege otrok in skraj. del. č.
- opravič. in neopr. izost.
- rednih in izred. plač. dop. ter držav. prazniki

V primerjavi z letom 1961 je bilo povečanje izostankov zaradi plačanih izrednih izostankov, boleznih do 7 in nad 7 dni, narasli so pa tudi izostanki pri izvrševanju vojaških in dražavljanskih dolžnosti. Znižanje števila izpadlih delovnih ur zaradi neopravičenih izostankov (za 38 %) je odraz povečane delovne discipline

in pravilnejšega odnosa do rednih dolžnosti od strani članov kolektiva.

Usposabljanje in izobraževanje članov kolektiva se je odvijalo v glavnem v našem izobraževalnem centru, deloma pa tudi izven podjetja. Člani našega kolektiva so obiskovali tečaje in seminarje pri Delavski univerzi v Celju in pri drugih izobraževalnih ustanovah.

Da bi se oskrbeli s potrebnim tehničnim, ekonomsko-komercialnim in administrativnim kadrom, je štipendirano 49 študentov visokih in višjih šol (19) in dijakov srednjih strokovnih šol (30).

Od teh je dokončalo šolanje 17 oseb. Ni bilo večjih kadrovskih sprememb na vodilnih delovnih mestih, razen da je po smrti Jožeta Mrevljeta postavljen za vodjo splošnega sektorja tov. Stane Sotlar.

Vsi zaposleni so zavarovani za nezgode v službi in izven nje po enotnem zavarovalnem razredu. Osnovna in obratna sredstva so zavarovana za kasko jamstvo, požar, strojelom, rop,

manjkanja naročil. Skupna proizvodnja je dosegla na približno z 98 %, a proizvodni plan je občutno povečan glede na izvršenje v prejšnjih letih, se vzame za 1957 leto indeksa, so v naslednjih letih povečali

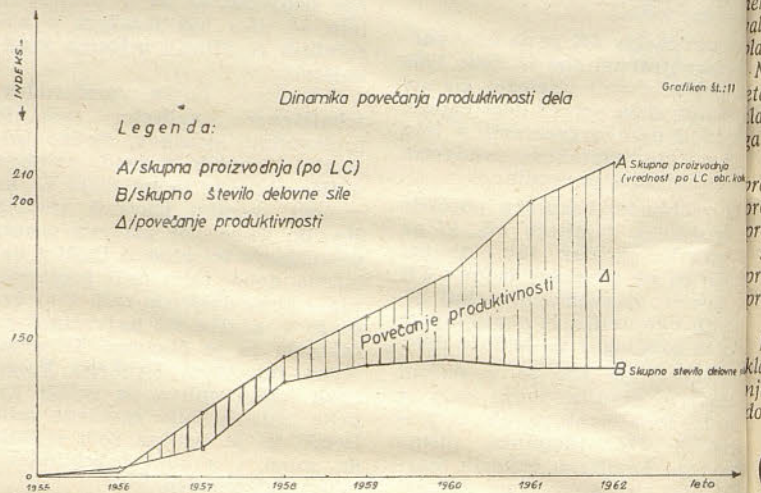
1958	106
1959	110
1960	122
1961	129
1962	138

Blagovna proizvodnja je dapr žena glede na plan s 102,96% primerjavi s proizvodnjo v letu pa je dosežena s 103,0%. Vpro nost celotne proizvodnje obratob nane po povprečnih prodaj cenah je višja za 12 % od vnosti proizvodnje 1961. leta.

Planirani dohodek sta dos samo dva obrata: jeklarna i P varna sive litine.

Glede na predračun stroškov remontov so isti prekoračenj 12 %. Posebno prekoračenje je pri jeklarni, a nižji stroški so real remontu elektroplavža.

Vzdrževalni obrati in ostali možni obrati so prispevali

vlomno tatvino in podobno. Sredstva skupne porabe pa so zavarovana od požara, strojeloma in vlomne tatvine. Obstaja tudi nezgodno zavarovanje gasilcev.

Proizvodnja

Izkoriščanje koledarskega fonda je bilo v posameznih osnovnih obratih normalno, bilo pa je še večje izkoriščanje, ker sta valjarna in livarna sive litine imeli več produkcijskih ur. V splošnem lahko trdimo, da je napravljen lep korak naprej, predvsem pri proizvodnji v livarni sive litine. Večja sredstva glede na prejšnja leta so porabljena za osvajanje nove proizvodnje, posebno za osvajanje izdelkov livarne.

V organizacijskem pogledu se je stanje popravilo s tem, da se je centralizirala vzdrževalna dejavnost in je v vseh obratih uvedena preventivna služba vzdrževanja.

Vsi obrati so dosegli tehnično kapaciteto, razen obrata valjarne in livarne sive litine. Vzrok temu je pripisati v valjarni predvsem stagnaciji tržišča z valjano robo v prvem polletju in neugod-

1962 %	1961 %	1960 %
7,10	6,56	6,25
0,70	0,44	0,71
8,80	9,0	9,14

nemu asortimanu (valjalo se je več drobnih in finih profilov, kot je predvideno za tehnične kapacitete tovarne).

Če se pa upošteva obračunske tone, je tudi ta obrat dosegel 100 % izkoriščenje tehnične kapacitete. Za neizkoriščenje kapacitete livarne valjev so objektivni razlogi v prvi vrsti radi po-

ostvaritvi redne proizvodnje. S lavnice so s svojo dejavnos skrbele, da so bila vsa popravilno in v redu opravljena. Energetski oddelek je oskrboval proizvodne obrate z energijo 255 promet je vršil dostavo 26,0 riala in odvoz gotovih izdelkov. V kolikor niso bile delavnice več sedene z rednimi in izrednimi popravili, so vršile še razne npr. ge, tudi za zunanje naročila. Od izvršenih ur v delavnicih je porabljeno:

- za vzdrževanje obratov 66,0
- za investicijska dela 23,0
- za naročnike 10,0

Stroški upravno pridajne je so bili glede na predračun nižji za 4 % v prvi vrsti pri poštno telegrafsko-telefonskih stroških (uveden prometni davek) in samskih denarnega in plačilnega prometa (provizija za koriščenje namenskega kredita za obratna sredstva). Poleg tega so bili stroški pri vzdrževanju upravnih zgradb in inventarja, a na tehno stanje so vplivale tudi delovne stroške povečane nabavne cene tovim vrstam materiala.

Nasprotno pa so bili za Tu nižji stroški pri celotni obratni režiji v primerjavi s prejšnjim letom v samostojnem delovanju postavljena režija je nižja v obratih, razen pri aglomeraciji fini progi valjarne in livarne sive litine. Na grobi progi valjarne približno isti prihranek, kolikor presežek stroškov, pri prvi progi so stroški pravilno evidentirani kar naj bi se ugotovilo z naknadno analizo.

Analiza gibanja stroškov v proizvodnji 1961. in 1962. leta proučuje, da so se stroški povečali. Poleg že omenjenih razlogov je povečanje stroškov upravno pridajne režije, so nastala povečanja (Nadaljevanje na 3. strani)

PRIPRAVLJAMO STATUT

(Nadaljevanje s 1. strani)
 obravnavane ločeno. Iz prakse vemo, da je to poglavje dopolnjevala notranja zakonodaja, ki večkrat ni bila v določenih primerih jasna. Ker pa so na tem področju pridobljene v teku let že gotove izkušnje, bo toliko lažje precizirati pravice in dolžnosti in predpisati postopek pri njihovem uveljavljanju. Tako bodo izmed pravic obravnavane pravice do upravljanja, ki jih pridobi delavec z zaposlitvijo v našem podjetju in pravico do odločanja, volilne pravice, pravica do dela in izobraževanja ter usposabljanja na delovnem mestu in v tej zvezi vse ostale pravice, ki jih delavec še uživa iz delovnega razmerja. Kot že uvodoma povedano bo kazalo poglavje »delovna razmerja« obdelati v posebnem pravilniku, da ne bi s tem bil sam statut preširok. Dolžnosti delavca pa naj bi bile načelno tudi zajete v statutu kot na primer osebno delo, dobro gospodarjenje in aktivno sodelovanje v organih upravljanja s poudarkom, da izstopa družbeni interes pred osebnim, čuvanje družbene lastnine odnosno sredstev za proizvodnjo in podobno.

Če že ne na tem mestu, pa morada kje drugje bo obdelano tudi poglavje o poslovni tajnosti podjetja s posebnim ozirom na določila Kazenskega zakona in Zakona o ureditvi poslovnih razmerij na trgu.

V poglavje: Materialno in finančno poslovanje podjetja, družbeni plan in zaključni račun:

Materialno podlago poslovanja tvorijo vsa imovina podjetja, ki sestoji iz osnovnih sredstev, obratnih sredstev in sredstev skupne porabe ter razni skladi, ki se lahko ustanovijo na podlagi zakon-

skih predlogov. Obstoječa pravila podjetja vsebujejo določbe o načinu gospodarjenja s temi sredstvi, o nakupu, prodaji in zakupu teh sredstev, skratka promet s temi sredstvi. Statut bo moral ta določila z eventualnimi spremembami sprejeti, ker tvorijo temelj ekonomskemu poslovanju podjetja.

Enaka načela bodo veljala za finančno poslovanje podjetja, ki je prav tako urejeno s pozitivnimi predpisi. Že ustavna določila dajejo delovnim organizacijam precejšnjo samostojnost, iz česar izhaja, da tudi naše podjetje samostojno postavlja in po DS kot najvišjem organu upravljanja sprejema družbeni plan podjetja ter po posameznih časovnih obdobjih spremlja in ugotavlja realizacijo. Na podlagi potrjenega zaključnega računa pa bo podjetje oblikovalo sredstva, ki so potrebna pri poslovanju in bo v okviru obstoječih predpisov delilo ta sredstva na sklade in osebne dohodke. Kot doslej bosta tudi v bodoče posebna pravilnika o delitvi čistega dohodka in o oblikovanju sredstev za osebne dohodke predpisovala namensko uporabo teh sredstev in skladov. V samem statutu pa bodo postavljena le načela, kako se ugotavljajo sredstva za osebne dohodke in po kakšnem sistemu odnosno osnovah se bodo ista delila med člane kolektiva.

Ker bo statut ustava podjetja in pravni akt, na katerem bo temeljila vsa ostala interna zakonodaja podjetja, bomo morali pri postavljanju temeljnih načel vsi sodelovati in gledati na to, da se bo uzakonilo dejansko stanje odnosno stanje, ki bo najbolj odgovarjalo prilikam našega podjetja. L. Čmer

Gospodarjenje v letu 1962

Nadaljevanje z 2. strani

...tudi pri obrestih od kreditov obratna sredstva, ker so se v letu 1961 obračunala samo za december, ko je bil kredit dodeljen, a v letu 1962 pa za celo leto. Približno isti slučaj je tudi pri stalnih vplivih na povečanje proizvodnih stroškov, ker so gotove odražitve nastale šele tekom leta 1961, pa so zaradi tega v tem letu samo delno povečani stroški a v letu 1962 v celoti kot do aprila.

Transportni stroški, cene rudi, razlike pri uvozu surovin in reproductivnega materiala in podobno.

Realizacija

Plan realizacije je izvršen po količini s 104,1%, a po vrednosti s 98,8%. Na nižjo vrednost realizacije je vplivala sprememba asortimana, kakor tudi nižja realizacija pri valjarniških izdelkih in obdelanih valjih.

V glavnem so ostale prodajne vrednosti na nivoju leta 1961 razen pri nekaterih izdelkih valjarne in valjih, za katere izdelke je že v letu postavljena nižja cena.

Napram vrednosti realizacije leta 1962 pa so bile priznane reklamacije na proizvodnjo iz istega leta 0,7%, in sicer:

proizvodnja elektroplavža	0,5%
proizvodnja valjarne	0,6%
proizvodnja livarne	
sive litine	0,8%
proizvodnja livarne valjev	1,1%
proizvodnja šamotne	0,2%

Poleg tega so se priznale reklamacije iz proizvodnje iz prejšnjih let in vse niso bile še rešene do kraja leta 1962.

OSNOVNA SREDSTVA

Po revalorizaciji (ponovni ocenitvi) se je nabavna vrednost osnovnih sredstev povečala za 25,5%, a sedanja vrednost za 26,0%.

Pri osnovnih sredstvih ni bilo večjih sprememb, ki bi vplivale na povečanje kapacitete. Vrednost osnovnih sredstev izven uporabe se je glede na stanje v letu 1961 povečala po nabavni ceni za 57,5%.

Osnovna sredstva v celoti so knjigovodstveno odpisana po revalorizaciji 54,9%. Če se pa izvrši bolj detajlna analiza po obratih, se ugotovi, da so osnovna sredstva v vseh obratih razen aglomeracije, elektroplavža, livarne valjev in kisikarne odpisana čez 40%, tehnična sposobnost pa je vsekakor izpod 50%.

Ze knjižni odpisi, ki se od tehniške tehnike izrabilosti razlikujejo, so pri posameznih obratih zelo visoki, kot npr. šamotna 71,05%, energetski oddelek 67,59%, mehanična delavnica 63,95%, elektro delavnica 60,52%, valjarna 55,48% in delavnica 46,89%.

Razmerje vrednosti osnovnih sredstev do obratnih sredstev je 60:40.

Tudi vrednost osnovnih sredstev skupne porabe se je povečala po revalorizaciji po nabavni vrednosti za 34,5%, a sedanji vrednosti 50,5%.

V investicijski dejavnosti so se v glavnem nadaljevala dela začeta v prejšnjih letih pri gradnji laboratorija, ter vršile nabave osnovnih sredstev za nujne potrebe že obstoječih obratov. Poleg tega so se vršile priprave, posebno obdelava elaborata in projektiranje za predvidene večje rekonstrukcije, a v prvi vrsti pričetek prve faze rekonstrukcije TH peči s tem, da je bil vgrajen 110 KW daljnovid Selpe-Store in se pričela dela na izdelavi delilni transformatorski postaji v Štorah.

Investicijsko vzdrževanje se je vršilo po posebnem od delavskega sveta odobrenem programu in

Nabavna cena staremu železu pa se je povečala v 1962. letu.

Stroški v mejah planirane lastne cene so ostvarjeni samo pri proizvodnji obratov livarne sive litine, obdelovalnice valjev in šamotne, pri proizvodnji ostalih obratov so pa višji kot so bili postavljeni v planskih kalkulacijah, če se posmatra celoten rezultat dotičnega obrata. Prekoračenja so nastala iz objektivnih razlogov, kateri so omenjeni v poslovnem poročilu kot problematika proizvodnje posameznih obratov.

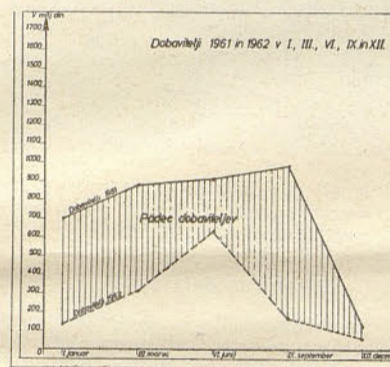
kalkulativna stopnja je bila 4,7%.

Za nabavo in izgradnjo osnovnih sredstev so koriščena samo lastna sredstva (čisti dohodek in amortizacija), za izgradnjo stanovanj pa je bilo odobreno posojilo iz stanovanjskega sklada ObLO Celje.

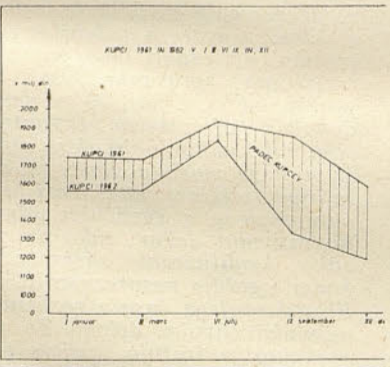
Obratna sredstva

Koriščenje obratnih sredstev je bilo ugodnejše kot v prejšnjih letih, a posebno v drugem polletju je dosežena stalna likvidnost na žiro računu.

Ziro račun je bil blokiran v glavnem v I. polletju 85 dni, a v letu 1961 je bil blokiran celo 251 dni. Na takšno stanje so vplivale tudi nižje vrednosti raznih vrst zalog in boljše plačevanje zapad-

lih faktur od strani kupcev ter namenski kredit za obratna sredstva, ki je odobren v decembru 1961. leta od strani Glavne centrale Narodne banke. Znižanje vrednosti zalog je bilo posebno občutno pri materialu za reprodukcijo in polizdelkih. Vsekakor je povečalo likvidnost tu-

di rigorozno izterjevanje kupcev potom tožb in izvršb.

Plačilo družbenih obveznosti je bilo tudi bolj redno kot v prejšnjih letih, pa so plačane zamudne obresti za nepravčasno plačane družbene obveznosti 3,2 milijonov din, a v letu 1961 10,2 milijonov din.

Dobaviteljem so plačane zamudne obresti v višini 34,8 milijonov din (v 1961. letu — 78,5 milijonov din) a od kupcev so naplačane obresti od 100,2 milijonov din (v 1961. letu — 96,3 milijone din).

Da bi se zmanjšalo angažiranje obratnih sredstev, so se zaključevale pogodbe za oskrbo z reprodukcijskim materialom na kraj-

še obdobje in celo s klavzulo na odpoklic.

Dobave so tekle v dani dinamiki z izjemo nekaterih vrst materiala, pri katerih so se pojavili občasni zastoji. Cene, ki se pristo formirajo, pa so bile v stalnem porastu zlasti v II. polletju.

V pravem pomenu besede ni nekurantnega materiala na zaloga, katero bi vezalo obratna sredstva.

Nasprotno uvozu se je izvoz v letu 1962 ponovno znatno zvišal že glede na 1961. leto po vrednosti za 86,24%, a na 1959. leto za 400%. Primerljajoč volumen uvoza z volumnom izvoza se dobi zelo aktivno razmerje 1,00:1,69.

Skladi

Sredstva skladov so koriščena po sklepih delavskega sveta bilo iz poslovnega sklada, bilo iz sklada skupne porabe. Sredstva neobveznega rezervnega sklada so prenešana v omenjena dva sklada v leto 1962 sukcesivno, kakor so se pokazale razne potrebe, katere so bile razpravljane po organih upravljanja in zatem tudi odobreno finansiranje.

Za nabavo osnovnih sredstev in poslovnega inventarja kakor tudi projektiranje je koriščeno iz poslovnega sklada 163,3 milijonov din, in iz amortizacije (na posebnem računu) 57,7 milijonov din, skupaj 221,0 milijonov din. Poleg prednjega so plačane anuitete za osnovna in obratna sredstva 74,5 milijonov din.

V omenjenih porabljenih sredstvih so deloma zajeta tudi plačila raznih priprav in naročil za predvidene rekonstrukcije, poleg tega pa so v te namene še izločena oziroma položena sredstva pri Jugoslovanski investicijski banki.

Sredstva čistega dohodka in amortizacije na poslovnem skladu v višini 414 milijonov din so začasno uporabljena za obratna sredstva.

Iz sklada skupne porabe je koriščeno 217 milijonov din v razne namene v korist članov kolektiva, od tega: 118 milijonov za lastno udeležbo pri gradnji stanovanj in 8 milijonov za nakup stanovanj, 52 milijonov din za sofinansiranje šolstva v občini Celje, za delo potom prostovoljne delovne akcije 25 milijonov din, za gradnjo telovadnice 6 milijonov din, kakor tudi za dotacije društvom in organizacijam, komunalno ureditev na Lipi, štipendije, regrese, adaptacijo zdravstvenega doma in podobno. Plačane so tudi anuitete na posojila za stanovanjsko izgradnjo skoraj 6 milijonov din.

Saldo na obveznem rezervnem skladu podjetja je 31. 12. 1962 177,5 milijonov din, a na izločenih sredstvih obvezne rezerve 223,4 milijonov din.

Osebni dohodki

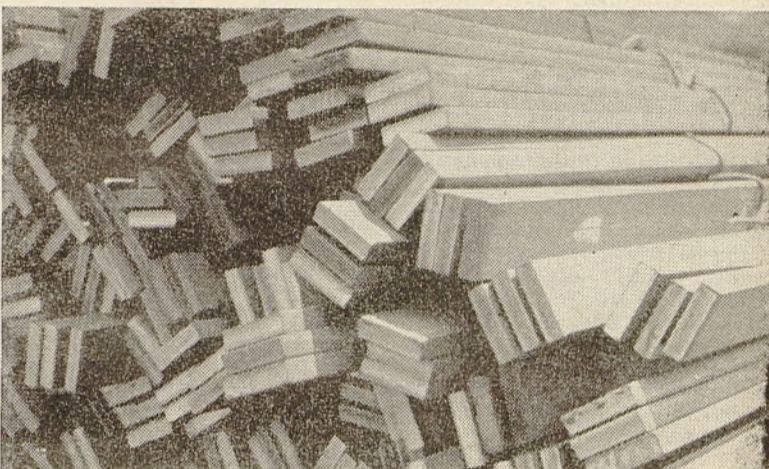
V prvih devetih mesecih 1962 je veljal še »Pravilnik o oblikovanju in delitvi osebnih dohodkov« iz 1961. leta (stopil v veljavo 1. VII. 1962), od 1. oktobra 1962 se je uporabljal nov pravilnik. Pravilnik o razdelitvi čistega dohodka je veljal za celo leto, čeprav je sprejet na delavskem svetu dne 30. julija istega leta. Od strani delavskega sveta je tudi osvojen predlog, da se v 1963. letu izvrši ponovna analitična ocena vseh delovnih mest, a do takrat se uporablja že obstoječa analitična ocena. Sistem delitve osebnih dohodkov je povezan s sistemom delitve čistega dohodka, kvota za izplačilo akontacij na osebne dohodke je v mejah določenega odstotka po pravilniku in se lahko menja samo z odobritvijo delavskega sveta. V pravilniku o oblikovanju in delitvi čistega dohodka je postavljeno razmerje pri doseganju planskih rezultatov: za osebne dohodke 72,8%, a za sklade 27,2%. Razmerje med najnižjim in najvišjim številom točk znaša 1:6,4. V zadnjem pravilniku o razdelitvi osebnih dohodkov se je spremenila analitična ocena

delovnih mest tistim, ki so imeli najnižje osebne dohodke s tem, da se je dodalo 5 točk vsem, ki so imeli delovna mesta ocenjena od 120 do 200 točk. Zaradi pravilnega razmerja do naslednjih delovnih mest, ki niso imela dodatnih točk, se je pri ocenitvah od 200 do 208 točk dodajalo še od 5 do 1 točke. Z novim pravilnikom so dane možnosti, da člani kolektiva v posameznih ekonomskih in ostalih enotah dosejajo višje osebne dohodke, če so doseženi ugodnejši rezultati na področju produktivnosti in ekonomičnosti poslovanja.

Za leto 1962 je bilo izplačano iz sredstev za osebne dohodke 1.236 milijonov din (a v 1961. letu 1.229 milijonov din) ter je porast minimalen za 0,4%.

Glede na neindividualizirane osebne dohodke v 1961. letu se je za 10% povečal prispevek za topli obrok (od 25,7 milijonov na 28,5 milijone) a znižale dnevnice nad predpisano višino za 22,5% in kolektivno zavarovanje za 2%. Skupno povečanje teh vrst izplačil iz sredstev za osebne dohodke je 7,2%.

Povprečna vrednost točke v 1962. letu je 149,52 din. Nadurno delo se je v primerjavi z letom 1961 znižalo za 60% (od 43.201 na 17.075 nadur).

Norme in akordi so se obračunavali od 1. VII. 1961. leta dalje samo v tistih enotah, katere so takšen obračun predvidele v svojih internih pravilnikih, glede na možnost in efikasnost individualnih norm oziroma akordov. Povprečno je bilo vključenih v tako delo 162 delavcev v štirih proizvodnih obratih in ekspeditu, ki so povprečno dosegli za 11,5% prekoračenje norme.

Mesečni povpreček vseh izplačanih osebnih dohodkov v 1962. letu ugotovljen iz izvršenih in plačanih ur znaša za celotno podjetje 32.802 din. V primerjavi v 1961. letom se je povpreček dvignil za 2,5% (31.950 din) predvsem zato, ker je v letu 1962 manj izvršenih ur, a masa izplačanih osebnih dohodkov je v letu 1962 nekaj višja.

Pregled osebnih dohodkov zaposlenih po razponih kaže, da se je glede na 1961. leto zmanjšalo število zaposlenih z osebnimi dohodki 10.000 do 15.000 (samo ena oseba — praktikant), kakor tudi od 15.000 do 20.000 (od 54 na 14 oseb). Podrobnejši pregled osebnih dohodkov po razponih pa pokaže, da je bilo v letu 1962 — 1.850 ali 87,74% zaposlenih z osebnimi dohodki od 20.000 do 40.000 — od tega 65,68% z osebnimi dohodki od 25.000 do 40.000. Z mesečnimi osebnimi dohodki iznad 100.000 so bili samo trije zaposleni (ali 0,14%) s tem, da je bil najvišji povprečni mesečni redni osebni dohodek 121.000.

Finančni rezultat

Presežek primanjkljajev nad presežki ni bistveno vplival na dohodek podjetja; pomembno pa je, da se sklepi organov upravljanja iz razprave o letnem popisu v celoti uveljavijo v letu 1963.

Pred ugotovitvijo in razdelitvijo celotnega dohodka se mora vzeti v obzir karakteristične spremembe v samostojnem druž-

benem planu za leto 1962, ki so bistveno vplivale na celotni dohodek. V planu oziroma kalkulacijah za 1962. leto so znižane prodajne cene približno za 500 milijonov din pri obdelanih valjih, valjarniških izdelkih in izdelkih sive litine. Tako je glede na ostvarenje v 1961 že v planu za 1962 predviden nižji celotni dohodek za 3,5% in čisti dohodek za 14,6%.

Z ozirom, da je primerjava s prejšnjimi leti in planom mogoča samo po fakturirani realizaciji se ugotavlja, da je na takšni osnovi obračunana realizacija v 1962. letu glede na ostvarenje v 1961. letu 98,7%, a v primerjavi s planom 99,0% (brez izrednih dohodkov in izdatkov), a celotni dohodek je dosežen v odnosu na ostvarenje v 1961. letu z 98,4% (v celotnem dohodku so zajeti tudi izredni dohodki).

Občutno se pa odstotek zniža pri obračunu po vnovčeni realizaciji in sicer: — realizacija v odnosu na leto 1961 — 83%, v odnosu na plan 93%.

— celotni dohodek v odnosu na leto 1961 — 83%, v odnosu na plan 86%.

Analogno nižjemu dohodku obračunanem po vnovčeni realizaciji se znižajo tudi družbeni pri-

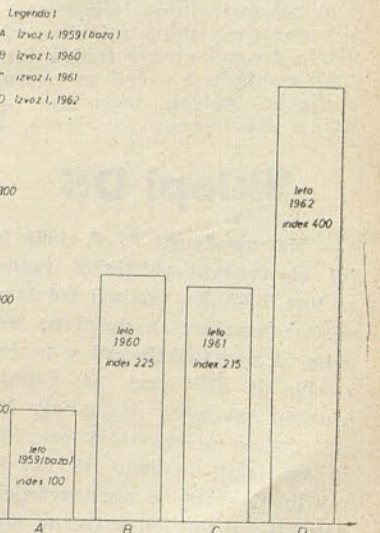
spevki v primerjavi s prispevki za 1961. leto kot npr.:

- 15% prispevek iz dohodka za 35% in
- prispevek iz izrednega dohodka 79%.

Iz istega razloga je v glavnem tudi čisti dohodek v 1962. letu nižji kot v letu 1961 za 28%, a ostanek čistega dohodka za sklade za 45%.

Po sklepu delavskega sveta je 79,5% čistega dohodka izplačano za osebne dohodke, a 20,5% namenjeno za sklade. Istočasno je delavski svet sklenil, da se osta-

Dinarnika izvoza (1959, 1960, 1961, 1962)

nek čistega dohodka za sklade razdeli:

- 11,5% v obvezni rezervni sklad podjetja
- 24,3% v neobvezni rezervni sklad.

Po predpisih za zaključni račun 1962. leta se krije iz čistega dohodka samo 84,2% od zneska izplačanih osebnih dohodkov, a razlika ostane na zalogi.

- 27,8% v poslovni sklad,
- 36,3% v sklad skupne porabe.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Gospodarjenje v letu 1962

(Nadaljevanje s 5. strani)

Pri razdelitvi čistega dohodka so organi samoupravljanja imeli v vidu načela dobrega gospodarjenja ter izvršili razdelitev na osebne dohodke z ozirom na doseženi fizični obseg proizvodnje in doseženi dohodek, a za sklade po potrebah za perspektivni razvoj podjetja, za družbeni standard, tekočo proizvodnjo in obratna sredstva.

Sredstva skladov se bodo koristila po odobrenem programu od

strani delavskega sveta v samostojnem družbenem planu za leto 1963 glede na naknadno postavljeno prioriteto od strani odgovornih služb in razpoložljiva likvidna sredstva. Sredstva neobveznega rezervnega sklada pa se bodo po sklepih delavskega sveta prenašala po potrebi v prvi vrsti v poslovni sklad.

Delitev čistega dohodka je vsklajena tudi z družbenimi merili.

Rentabilnost, ekonomičnost in produktivnost

Po že ugotovljenem znižanem dohodku in večji vrednosti vloženih sredstev je rentabilnost nekoliko padla v primerjavi s prejšnjim letom.

Po fakturirani realizaciji se pokaže ugodna stran ekonomičnosti v primerjavi celotnega dohodka z lastno ceno proizvodnje, neugodnejši pa je rezultat ekonomičnosti v primerjavi celotnega dohodka z lastno ceno reali-

zacije.

Produktivnost po količini je porasla v primerjavi s prejšnjim letom v povprečju za podjetje za 2%, po vrednosti pa je nižja za 3%.

Na prednje pokazatelje je vplivala tudi vrsta proizvodnje, oziroma nedosežena planirana proizvodnja v valjarni in obdelovalnici valjev oziroma livarni valjev.

Počitniški domovi

Obračuni počitniških domov na Rabu in Svetini so priloženi zaključnemu računu železarne. Poslovanje v počitniškem domu na Rabu je zaključeno s pozitivnim saldrom od 50.797 din, a na Svetini s presežkom izdatkov nad dohodki za 425.686 din.

Po izvršeni analizi je ugotovljeno, da je na povečanje stroškov vplivala obračunana amortizacija, katera je ostala za potrebe doma,

a na znižanje dohodkov v prvi vrsti skrčeni promet za 20% pri alkoholnih pijačah, ukinjena postrežnina in več priložnostnih zaposlitev kot je bilo v prejšnjem letu. V primerjavi s poslovanjem in obračunom za 1961. leto se opravičuje nastala izguba, v kolikor se ne postavi vprašanje razloga za padec prometa, ali je nastala iz objektivnih ali subjektivnih razlogov.

Zaključek

Pri razpravah o zaključnem računu na sejah organov upravljanja a posebno še na centralnem delavskem svetu so se iz ugotovitev in izkustev iz prejšnjega leta postavljali zaključki in smernice za izvršenje postavljenih nalog. Pri tem se je vodilo računa o tem, da se pred člane kolektiva železarne, organe upravljanja in vodstvo delovne organizacije, kakor tudi pred politične organizacije postavljata dve zelo obsežni nalogi, ki se morata izvrševati istočasno in sicer:

a) napredek v proizvodnji obstoječih obratov, s povečanjem kvalitete proizvodnje in zniževanjem vseh vrst stroškov in

b) rekonstrukcija železarne.

V duhu teh nalog naj bi se odvijalo gospodarjenje tudi v letu 1963 v skladu z načrti za razvoj podjetja, potreb izgradnje in dviga družbenega standarda, a

da se pri tem skrbi tudi za še večje uspehe v tekoči proizvodnji in poslovanju.

Obsežno in odgovorno delo v letu 1962 je ocenjeno kot zelo pozitivno v proizvodnji, na pripravah za rekonstrukcijo, pravilnejšega odnosa do strojev in naprav, boljše izrabe delovnega časa in kapacitet, tesnem sodelovanju strokovnih služb z ekonomskimi in ostalimi enotami itd.

Člani kolektiva so bili še bolj zainteresirani na sprobedi odgovarjajoče organizacije, točnosti in pravočasnosti informiranja v celotnem poslovanju in rezultatih, da bi lahko pravočasno odstranjevali eventualne negativne pojave in celotno poslovanje usmerjali kot zahtevajo pravila dobrega gospodarjenja, a v korist družbene skupnosti in kolektiva železarne.

M. Bele

Sklepi DS

— Na zasedanju 28. 2. 1963 je DS obravnaval zaključni račun za leto 1962. Na podlagi izdelane analize vzrokov za dosežene uspehe in pomanjkljivosti v poslovanju, je DS vzel na znanje uspešen zaključek poslovnega leta. Skrbno pripravljene pregledi so omogočili članom DS, da so zaključni račun z odobravanjem potrdili ter sprejeli ustrezne predloge oz. sklepe, ki bodo upoštevani pri izpolnjevanju družbenega plana za leto 1963.

— Na predlog UO je DS sklenil dati pomoč poplavljenecem v Ču-priji v obliki materiala, ki predstavlja vrednost 1,4 milj. din.

— Zdravstveni postaji Šentjur je dodelil kot enkratno pomoč 250.000 din za nabavo potrebnih instrumentov.

— Tov. Strnad Jakobu, ki je invalidsko upokojen je dodelil finančno pomoč v višini 40.000 din.

Priznanje

Delavski svet je 28. 2. 1963 obravnaval zaključni račun za leto 1962. Za skrbno pripravljeno dokumentacijo in nazoren prikaz poslovanja je dal priznanje finančnemu direktorju tov. Miroslavu Beletu in vsem, ki so pri sestavi zaključnega računa aktivno sodelovali. Gl. direktor tov. Tugomer Voga je prav tako v imenu uprave podjetja izrekel pohvalo in priznanje tov. Beletu in njegovim sodelavcem za izkazano prizadevnost.

Dapisujte v svoje glasilo!

Iz ekonomskih enot

V vseh ekonomskih enotah sedaj razpravljajo Obratni delavski sveti skupno s sindikalnimi podružnicami enot o zaključnem računu podjetja za leto 1962.

Uvod v to razpravo je bil posvet predsednikov ODS in njihovih namestnikov dne 22. februarja, kjer so tovariši iz uprave podjetja udeležencem posveta pojasnili značilnosti, ki so prikazane v zaključnem računu. Člani posveta so v razpravi zahtevali dodatna pojasnila, da bi lahko tolačili zaključni račun na zasedanjih ODS in da bi lažje razbrali in obravnavali tiste momente, ki so pozitivno ali negativno vplivali na uspeh poedinih ekonomskih enot. Tak način seznanjanja predsednikov ODS in njihovih namestnikov je več kot potreben, saj se

Jeklarna

7. 2. 1963 je bil v obratu jeklar-na sestanek ODS tega obrata, kjer so člani ODS obravnavali izvršenje plana za mesec januar. Ugotovili so, da jim je največ težav pri izvrševanju mesečne naloge delalo pomanjkanje tekočega vložka (motnje v obratovanju elektroplavža radi neredne dobave elektroenergije), nedovoljna dobava komprimiranega zraka in motnje prometa. Vkljub izredno hudi zimi, ki je poleg že navedenih težav oteževala proizvodnjo v jeklarni, je ta obrat dosegel v januarju dober rezultat v proizvodnji.

Nadalje so obravnavali akcijski program za 1963. leto in ga sprejeli z zavestjo, da bo potrebno angažirati vse sile za njegovo uspešno izvršenje. Težave, ki jih bodo

osnovnim obratom pri njihovi delu in pa zadostiti komercialne usluge.

Zato so sprejeli te-le sklepe:

1. Poostri bodo štednjo z materialom in orodjem.

2. Kvaliteto popravil (remontov) bodo še izboljšali, da bi s pozitivno vplivali na proizvodno osnovnih obratov.

3. Storili bodo vse, da se delavski fond pravilno koristi.

4. Držali se bodo obavnih rokov in rokov remontov.

5. Analizirali bodo obratno žijo, da bi ugotovili rezerve.

6. Nezgode bodo sproti analizirali in podvzemali ukrepe.

Tak naj bi bil prispevek mehanične delavnice k splošnim uspehom podjetja v letu 1963.

Valjarna

Tu so člani ODS obravnavali izvršenje proizvodnega programa mesec januar 1963 in ugotovili so mesečni proizvodni plan za januar presegli za 1 odstotek, so si pa že ustvarili določeno priložnost pri izvrševanju letnega plana. Velik del januarske proizvodnje je namenjen izvozu, zato so izpolnili malo pod normativi, posebno so obravnavali zastoje v progah in jih temeljito analizirali, da bi lahko zastoje v bodočih mesecih kar se da znižali. V mesecu februarju bodo valjali blume železarne Zenice zaradi česar do morali posvetiti v pripravi vložka vso skrb, da bodo sprodkrivali eventualne notranje pake v blumih.

Razprava na seji ODS je telesa v smeri čim večje in čim kvalitetnejše proizvodnje, zato so analizirali vse momente, ki kakorkoli vplivajo na potek proizvodnje. Žave imajo za napravami, ki močno zastarele in jih s težavo vzdržujejo.

Mimo tega so razpravljali sprejeli interni pravilnik o košenju in trajanju zaščitnih strojev na delovnih mestih, da v tem doseglji red in disciplino na tem področju zavedajoč se tudi s tem znižujejo stroške proizvodnje.

na takih posvetih pride vedno do enotnega tolačenja poedinih zelo važnih zadev.

V prihodnji številki »Štorskega železarja« bomo objavili potek razprav o zaključnem računu ODS in pa DS podjetja, da bi se sleherni bralec z njimi seznanil.

imeli pri delu pa bodo morali reševati sproti, da ne bo zastojev v proizvodnji.

Mehanična delavnica

je razpravljala o akcijskem programu za leto 1963 in sprejela več važnih sklepov, kako pomagati

Financiranje socialnega zavarovanja temelji na ekonomskem mehanizmu

Ljudska skupščina Ljudske republike Slovenije je na svojem zasedanju dne 20. februarja t. l. razpravljala o financiranju socialnega zavarovanja.

Vse predloge predpisov so obravnavali predhodni skupščinski odbori. Pri obravnavanju predloženih predlogov predpisov so odbori izhajali tudi s stališča, da pomenijo v nekem smislu organsko nadaljevanje prizadevanj za čim bolj smotro in našim zmogljivostim prilagojeno gospodarjenje in trošenje sredstev socialnega zavarovanja, ki se je na podlagi posebnega priporočila Ljudske skupščine LRS posebno okrepiło že v preteklem letu. Prav v tem pogledu so odbori ugotovili, da so dosedanja prizadevanja rodila že lepe uspehe in da je z delom v tej smeri treba še nadaljevati. Predloženi predlogi predpisov dajejo za to tudi močno formalno pravno osnovo.

Nujno pa je po mnenju odborov potrebno, da se za tako financiranje in gospodarjenje v okviru socialnega zavarovanja bore vsi činitelji. Tu ne gre samo za izdajo ustreznih predpisov, ampak za odločno angažiranje tako organov družbenega upravljanja v zavodih za socialno zavarovanje, svetov novih komunalnih zavodov za socialno zavarovanje, kot tudi pristojnih organov ljudske republike in ljudskih odborov.

Poleg tega pa na gospodarjenje s sredstvi socialnega zavarovanja, zlasti tistih, ki so namenjena za zdravstveno zavarovanje, v veliki meri vpliva tudi or-

ganizacija dela in način poslovanja v samih zdravstvenih zavodih. Pri tem se je ugotovilo, da način poslovanja in organizacija v zdravstvenih zavodih še vedno v celoti ne ustreza sedanjim potrebam. Se vedno niso povsem razčiščena vprašanja, vsaj v praksi, od česa naj bo odvisen dohodek zdravstvene organizacije, kako naj se oblikujejo cene za njihove storitve, zlasti pa so te organizacije v veliki meri preobremenjene z različnim administrativnim delom, tako da visoko kvalificirani zdravstveni kader izgublja nesorazmerno velik del svojega časa z različnim administrativnim delom. To pa vsekakor podražuje storitve teh zavodov, kar se v končni posledici prenaša na sklade socialnega zavarovanja.

Ko se je razpravljalo o možnostih za zmanjšanje stroškov v okviru socialnega zavarovanja, in sicer brez škode za pravice zavarovancev se je ugotovilo, da je tudi upravno in administrativno delo samih zavodov za socialno zavarovanje pogosto zastarelo in neustrezno sedanjim potrebam in da je tudi na tem področju potrebno izvesti korenite spremembe tako v sami notranji organizaciji in načinu poslovanja kakor tudi v ustrezni mehanizaciji dela v teh zavodih.

Posebno pozornost pa so odbori posvetili vprašanju ugotavljanja delovne sposobnosti, kar je seveda za trošenje skladov socialnega zavarovanja izrednega pomena. Ugotovilo se je, da to vprašanje na splošno ni zado-

voljivo rešeno, da velik del mlajšega zdravstvenega kadra reševanje teh vprašanj ni ustrezno strokovno usposobljen in je na drugi strani treba zagotoviti zdravnikom, ki odločajo o teh vprašanjih, večjo samostojnost in neodvisnost tudi na samih gospodarskih organizacijah. Niso bili povsem oslavljeni primeri, da je gospodarska organizacija breme trenutne stagnacije v svojem gospodarstvu skušala prevreči na sklade socialnega zavarovanja na ta način, da je za svojo trenutno višino delovno silo skušala tovariti zdravniško ugotovljeno delovno nesposobnost.

Na podlagi poročil odborov razprav ljudskih poslancev Ljudska skupščina LRS sprejela priporočila o nalogah na področju socialnega zavarovanja ob prehodu na novi sistem nanciranja, ki med drugim so:

»K uveljavljanju pozitivnih smotrov novega sistema financiranja socialnega zavarovanja lahko bistveno pripomorejo gani delavskega samoupravljanja in organi samoupravljanja ostalih organizacijah s tem, interesu lastnega razvoja in kovanja pravih notranjih nosov skrbijo za to, da se pri njih zaposleni delavci v veliki meri zainteresirani za smotro trošenje sredstev socialnega zavarovanja;

preprečijo poskuse, da reševal problem odvečne ne sile v breme sredstev socialnega zavarovanja; (Nadaljevanje na 5. strani)

Va vrsti je kompleksna analitična ocenitev delovnih mest

Dosedanji razvoj in nove proizvodne naloge, deloma spreminjena organizacija dela in potreba po nadaljnji reorganizaciji nekaterih služb in dejstev, da je preteklo 7 let po prvi analitični oceni delovnih mest ter drugi faktorji so narekovali, da je upravni odbor Zelezarne Store odločil, da se čimprej izvede kompleksna analitična ocena delovnih mest.

Prva analitična ocenitev delovnih mest je bila v Zelezarni Store leta 1956. V letu 1959 je bila popolnoma ocenitev. Ne smemo nimati dejstva, da je Zelezarna Store bila prva med jugosl. železarnami, ki je šla v to pionirsko hkrati v tako odgovorno in pomembno delo. Pridobljene izkušnje bodo tedaj v tem letu zelo dragocen pripomoček komisijam, ki so jih imenovali samoupravni organi podjetja.

Za uvod k tej akciji, ki bo časovno raztegnjena na več mesecev intenzivnega dela, je prav, da si osvežimo nekatere pojme.

KAJ JE ANALITIČNA OCENA DELOVNIH MEST?

Je metoda ocene mest po metodah, ki so osvojene za celotno podjetje.

Kratka toda jedrnata definicija nas uči, da moramo za sistemsko delovno mesto proučiti in določiti, v kolikšnem obsegu je pridatelo glede različnih pogojev kot n. pr. šolske in strokovne izobrazbe, odgovornosti, duševne in fizične obremenitve ter plovov okolice na delovnem mestu.

To so grobo naštetje karakteristike, ki predstavljajo okvir za izdelavo kriterijev. Ni dovolj, da pri tem upoštevamo približno

nih izračunov, ki jih obdelajo posebne in centralna komisija bo upravni odbor izbral najprimernejšo, katero bo kolektiv pregledal in predlagal korekture. Sele tako prečiščen predlog bo nato obravnavan pri delavskem svetu. Procedura tega dela je vsekakor dolga, pri tem pa ne gre pozabiti, na spemembe, ki jih v organizaciji dela predvidevamo v bližnji prihodnosti.

Komisija se je za orijentacijo pri svojem delu poslužila enotnega jugoslovanskega sistema za analitično ocenitev delovnih mest, s tem da je prilagodila definicije pri določanju kriterijev in stopenj razmeram in specifičnim pogojem v Zelezarni Store.

KAJ HOCEMO DOSEČI Z ANALITIČNO OCENO DELOVNIH MEST?

V razmeroma kratki dobi 30 let, znatneje v zadnjih 30 letih, se je analitična ocena delovnih mest močno uveljavila kot eden izmed mnogih načinov — pripomočkov — za izboljšanje proizvodnih in organizacijskih uspehov v industriji. S pravilnim ovrednotenjem delovnih mest

dosežemo predvsem:

— pogoje za racionalnejšo organizacijsko shemo in sistemizacijo delovnih mest.

S spremembami, ki nastajajo v proizvodnih nalogah, zlasti v tehnološkem procesu, se vloga posameznih delovnih mest menjuje. Ob spreminjenem obsegu in kvalitete proizvodnje nastajajo drugačne potrebe po šolski in strokovni izobrazbi, drugačni delitvi odgovornosti, morada spreminjenih vplivov okolice delovnega mesta itd. itd. Registriranje takih sprememb z analitično oceno delovnih mest je

nosti pri delu. Tako kot vsaka druga, mora tudi ta služba programsko reševati najaktualnejše probleme. Analitična ocena delovnih mest bo po vsej verjetnosti odkrila slučaje, za katere je treba najti rešitev v izboljšanju pogojev dela, četudi je na tem področju bilo doslej storjenega že mnogo.

— pogoje za konkretizacijo v samoupravljanju, zlasti s prenosom odgovornosti in pravic v najširšem smislu decentralizacije. Obratne enote sicer uveljavljajo svoje težnje za doseganje proizvodnih nalog, zgodi pa se, da pozabijo na nekatere odgovornosti, ki jih nosijo kot celota, ker se pojavljajo na enem izmed delovnih mest. Pregled teh odgovornosti po analitični oceni je vsekakor neposredna ugotovitev nalog, ki pripadajo enoti hkrati s pravicami, da odgovornost prenesejo na osebe z najprimernejšo izobrazbo.

— osnove za delitev OD po ustvarjenem dohodku.

Pravilno ovrednotenje delovnih mest bo vsekakor osnova za delitev OD. Analitična ocena delovnih mest naj bi glede na razne spremembe, ki so v teku let nastajale, ponovno kompleksno prikazala odnose, ki naj v pogledu delitve OD veljajo. Naloga komisije je, da zlasti točno obdela odnose med obrati na ta način, da izvrši primerjavo ocenitev posameznih delovnih mest. Če komisija zasleduje cilj, da odpravi nekatere napake, ki so s časom zaradi spreminjenih pogojev dela ali drugih vzrokov nastale, potem moramo v isti sapi povedati, da je delitev OD vezana izključno na uspeh gospodarjenja v ekonomski ali drugi enoti, odnosno podjetja kot celote. Zato popravimo mnenje nekaterih, da je analitična ocena delovnih mest korektura plač

K zaključku povejmo še to, da je v delo analitične ocenitve delovnih mest vključenih v raznih komisijah 125 članov kolektiva, katerih naloga je, da o načinu dela temeljito seznanijo ostale člane kolektiva, pri tem pa se pričakuje močna podpora sindikalnih odborov po enotah. S tem, da bomo vsi resno obravnavali vso nastalo problematiko, pravilno ocenili delovna mesta, lahko računamo na nove uspehe v naši gospodarski organizaciji.

Bogdan Mirnik

Financiranje socialnega zavarovanja

(Nadaljevanje s 4. strani)

določijo v svojih samoupravnih splošnih aktih kategorizacijo delovnih mest na način, ki ustreza potrebam sodobne organizirane proizvodnje, ne pa zgolj težnjam po povečanju pokojninskih osnov;

preprečijo, da bi se zaradi povečanja pokojninske osnove osnovano povečali osebni dohodki v zadnjem letu pred upokojitvijo ter zavodom za socialno zavarovanje prikazovali večji osebni dohodki, kot so dejansko bili izplačani.

povečajo napore za izboljšanje zdravstvenega in tehničnega varstva pri delu;

z organiziranjem učinkovite kontrole preprečijo izkoriščanje zdravstvenega zavarovanja tistim, ki z neupravičenim izostajanjem z dela ali z neresničnimi navedbami glede poškodb, ki so jih pridobili pri nezgodi izven dela, neutemeljeno obremenjujejo sklade socialnega zavarovanja;

ŠIFRIRANJE

Clovek stremi že od nekdanj za tem, da si uredi svoje delo čim bolj smotno, razumno (racionalno) in gospodarno (ekonomično). Odkar pozna številke in jih zna pisati, jih uporablja tudi za označevanje t. j. za šifriranje raznih predmetov, predvsem če je teh več. Tako je nekdanja imena hiš nadomestil s številkami, označil s številkami nadstropja in stanovanja, ceste, avtobusne linije, vozila, telefone in še mnogo drugega. Trgovec je začel označevati s številkami blago, kupce, dobavitelje, dokumente itd.

Vzrok je razumljiv. Številko izpišemo mnogo hitreje, kot besedilo, s katerim opišemo nek predmet. Številke je lahko pisati in čitati, za pisanje rabimo malo prostora, obenem pa ima številka tudi zelo veliko območje izražanja. N. pr. za označitev 100.000 predmetov, ki jih označimo s številkami od 0 do 99.999, rabimo samo petmestno številko. Bistvena je tudi nedvoumnost številke, kajti ena številka ima lahko samo en pomen in ne more predstavljati dveh različnih stvari. Mnogo je stvari, ki imajo enak naziv, mnogo ljudi z enakim imenom. Točna ločitev in določitev je možna le s številko.

Številke omogočajo tudi sistematičnost, t. j. načrtnost pri označevanju in s tem zbiranje označenih predmetov v glavne grupe, grupe in podgrupe. Posebno prednost za tako grupiranje nam daje naš dekadni (desetinski) način oštevilčenja. Teh prednosti so se poslužili tudi graditelji strojev za obdelavo podatkov. Običajni knjigovodski stroji, statistični stroji, predvsem pa stroji za obdelavo podatkov s pomočjo luknjanih kart, so grajeni tako, da s pridom uporabljajo vse prednosti dekadnega sestava števil. Zato je dobra sestava označb ali kakor pravimo, šifer, ki ni dovolj preiščena, lahko vzrok za nezadovoljive uspehe dela ali celo za neuspeh celotnega načina obdelave podatkov. Take napake povzročijo podražitev dela, počasnost in nesigurnost, kar pa je najhujše, onemogočijo izrabo avtomatskih naprav strojev, ki delajo in tudi odločajo samostojno na podlagi števil. Dobro premišljen ključ za šifriranje mora omogočiti dobro izrabo prostora, enostavnost izražanja in gospodarnosti pri obdelavi podatkov.

Preden začnemo z označevanjem, moramo:

- določiti predmet šifriranja;
- določiti, kaj naj šifra »pove«;
- ugotoviti, kako se bo šifra uporabljala;
- ugotoviti, kakšno grupacijo predmeta in pripadajočih podatkov naj omogoči;

ali z drugimi besedami: poznati moramo cilj dela s podatki, ki so vezani na predmet, ki ga šifriramo. Tako ugotovimo cilj šifriranja in s tem način oz. ključ za določanje šifer.

Sestav šifre, ki določa pomen posameznih mest šifre oz. njih način in sposobnost izražanja, imenujemo »ključ« šifre.

Ključev za šifriranje je zelo veliko, izmed vseh sta najbolj poznana in za naše namene najbolj uporabna:

— ključ dekadnih (desetinskih) skupin,

— telefonski ključ ali ključ tekočih števil.

Telefonski ključ ali ključ tekočih števil je najenostavnejši način šifriranja. Predmete, ki jih šifriramo, označimo enostavno s tekočo številko, začenši z 1. in nadaljujemo z 2, 3 itd.

Telefonski ključ uporabljamo tudi v kombinaciji z drugimi ključi. Pogosto se poslužimo tudi načina, po katerem šifriramo najprej po dekadnem ali tudi po govorečem ključu (v katerem številka »govori« t. j. ima v svo-

jem sestavu n. pr. dejanske dimenzije in sl.), nato pa dodamo tekočo številko kot samostojno telefonsko šifro.

S tem smo šifrirani predmet najprej točno označili, poleg tega še tekoče oštevilčili.

V nadaljnji uporabi se poslužujemo samo tekoče številke, ki je krajša. Prvi del šifre, ki je analitična (ker smo pri šifriranju označili posamezne lastnosti n. pr. velikost, barvo itd.), uporabljamo za prvo označitev in za razne statistične obdelave.

Ključ dekadnih skupin omogoča avtomatično tvorjenje skupin ali grup. Vsako dekadno mesto v šifri predstavlja samostojno grupo pojmov. Tako dobimo v eni dekadni 10 označb v eni grupi t. j. od 0 do 9. Ako presega grupa pojmov 10 posameznih označb, združimo 2 dekadni mesti v eno grupo in dobimo tako možnost za 100 označb, od 00 do 99. Gradnja šifer po zaključku dekadnih skupin mora biti načrtna in logična. Pri gradnji uporabljamo dekadno delitev našega številčnega sistema. Dekada je zaporedje števil od 0 do 9. Dekadno številčno območje pa je sestavljeno iz 1, 10 in 100 dekad.

0 — 9	1 dekada
00 — 99	10 dekad
000 — 999	100 dekad itd.

Vsako dekadno območje višje stopnje lahko razdelimo v dekadna območja nižje stopnje. Tako delimo območje števil 000 — 999 na območje števil

000 — 099

100 — 199

200 — 299

itd.

900 — 999

Gibčnost je torej precejšnja. Pomanjkljivost je v tem, da uporabimo pri tem načinu šifriranja veliko dekadnih mest, ki pa niso izkoriščena. N. pr. ako je treba označiti 20 pojmov, rabimo dve dekadni mesti in 20 števil od 100 možnih, izraba kapacitete šifre je tako samo 20 odstotna.

Kot primer navajamo šifriranje veljavnih izdelkov:

osnovna grupa	oblika	dimenzija
1	0	080
x	x	xxx

N. pr 10 — 080 — fini profil — železo okroglo ϕ 8 mm.

Pri opisu predmeta pazimo na to, da najprej navedemo besedo, ki je najvažnejša za označitev predmetov. Besedilo razvijemo običajno v istem vrstnem redu pojmov, kakor so ti razvrščeni v ključu šifer.

Z deset dekadnimi mesti šifre bi lahko teoretično označili 1.000.000.000 (eno milijardo) izdelkov. Praktično pa jih imamo le nekaj tisoč. Kapaciteta šifre je izrabljena le s stotisočim delom. Zakaj? Zato ker šifre v svoji odvisnosti od višjih grup niso izrabljene. N. pr. za kvaliteto je predvideno eno dekadno mesto, t. j. 10 možnosti.

Imamo pa 3 kvalitete:

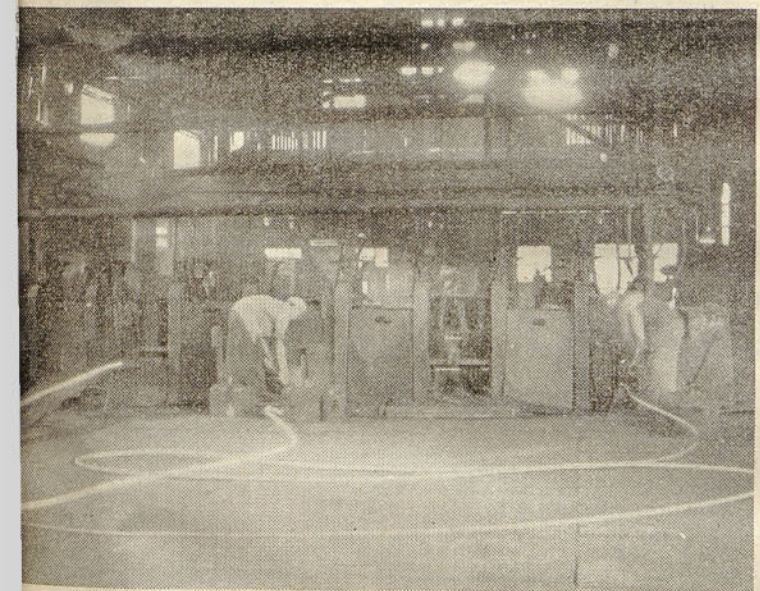
1 = prima

2 = sekunda t. j. 30 % možnosti

3 = terca

Tako je tudi pri ostalih pojmi. S pet mestno šifro po telefonskem ključu označimo lahko vse izdelke in vse materiale v podjetju, pisanja, čitanja itd. pa je polovico manj.

H. B.

kriterijev, pač pa je nujno, da te razporedimo v stopnje in tem najdemo najprimernejšo oceno za določeno delovno mesto. Preprosto povedano, izbiramo izmed 160 različnih možnosti morade deset ali največ dvajset ocen, daddo v seštevku skupno oceno eno delovno mesto

Da bi se to komplicirano in odgovorno delo vsaj do neke mere poenostavilo, je predvsem več faz dela. Tako bodo vrstne komisije najprej ocenile kriterijev in stopnjah za določeno enoto, dočim bodo posebne komisije izdelale primerne analize glede na odnose med obrati. Tako prvi kot drugi bodo poslužili definicij za kritije. Definicije bi lahko imenovali tudi opis pogojev, težavnosti, ki so uvrščeni sistematično določeno karakteristiko n. pr. šolska izobrazba od nižje do najvišjih, odgovornost za delovna sredstva — minimalna zelo velika — itd. Kot našetje faza bo ovrednotenje kriterijev in vsekakor analiziranje odnosov. Izmed alternativ-

vsekakor važen pripomoček pri študiju novih organizacijskih oblik, pa bodisi da gre za eno samo enoto ali, da gre za celotno podjetje.

— osnovo za ugotavljanje programa strokovnega izobraževanja.

Pri programiranju izobraževanja kadrov je bistveno, da poznamo zahteve znanja in spretnosti za določeno delovno mesto. Idealno je, če imamo za delovna mesta tkzv. profile (to je zelo natančen popis vseh zahtev za del. mesto). Ker teh nimamo, lahko s pridom uporabimo analitično oceno delovnih mest vsaj za čas, dokler ne bo študijsko obdelan profil za vsako delovno mesto.

— pogoje za nadaljnji razvoj varnosti pri delu.

Z opisom in oceno obremenitve in vplivov okolice za delovno mesto, dobimo konkretne podatke za ukrepanje v smeri var-

Organizacijski principi in pomen ekonomske analize v proizvodnem podjetju

Ekonomska analiza, kot posebna veja ekonomskih znanosti, je sicer v zadnjem času postala pomembna disciplina v gospodarstvu proizvodnih celic. Praksa razvitih ekonomik je podajala, da napredek ni mogoč brez ekonomskih analiz.

Lahko postavimo konkretno tezo (za Železarno), da mikroekonomski in makroekonomski aspekt proizvodnje zahtevata, da dobi ekonomska analiza svoje mesto; tu je seveda treba upoštevati razvoj svetovnega gospodarstva s katerim bo podjetje v vedno bolj intenzivnejših stikih.

Če bo hotelo ta cilj podjetje doseči, (konkurenčnost doma in v tujini), bo moralo biti gospodarsko zdravo. No, prav tu mora posredovati ekonomska analiza. Podjetje je organizem, ki lahko »zboli« in tu mora ugotoviti vzrok slabosti in dati diagnozo ekonomske analize.

Seveda je danes pri nas malo takih podjetij, ki imajo organizirano analizo na tisti višini, ki zadovolji principom te vrste ekonomske znanosti. Analize še vedno gledamo ob določenih časovnih razdobjih, ko to zahteva družba s predpisi.

Če vemo, da mora biti analiza osnova za poslovne dispozicije in poslovno politiko podjetja in to v času poslovanja, ne pa samo pogled na preteklost, potem moramo ugotoviti, da je taka organizacija analize nezadovoljiva.

Podjetja potrošijo velika sredstva za organizacijo in modernizacijo evidence. Vse te investicije ostanejo sterilne, če ne izkriščajmo rezultate statistično — operativne in računovodske evidence s pomočjo analize.

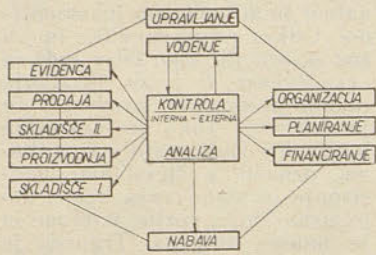
Pri organizaciji kontrolno-analitičnega oddelka si je treba v prvi vrsti zagotoviti organe, ki jim bo kontrola in analiza primarna funkcija. Koliko bo teh organov, je odvisno od velikosti in narave poslovanja gospodarske organizacije. Dejstvo je, da morajo ti organi imeti veliko strokovno znanje, dar opazovanja, objektivnost in logičnost ocenjevanja, kot tudi didaktično sposobnost pri dajanju nasvetov.

Postavlja se vprašanje, kdo je v podjetju poklican vršiti to funkcijo. Zaenkrat ne moremo zahtevati, da so to ekonomisti, čeprav so za to s svojimi strokovnimi kvalifikacijami najbolj primerni. Dejstvo je namreč, da je na tem področju zelo malo ekonomistov z dolgoletnim izkustvom. Verjetno bi bilo potrebno to funkcijo začasno prenesti na uslužbence z dolgoletnim izkustvom, ki so ga dosegli na ustreznih področjih. Za bodoče kontrolorje in analitike bi bilo potrebno organizirati posebne strokovne tečaje.

Postavlja se tudi vprašanje, zakaj je treba povezati analitično funkcijo s kontrolo. Ta zveza se argumentira z dejstvom, da je naloga kontrole ugotavljanje pravilnosti dela v podjetju v smislu obstoječih predpisov; osnovna naloga analize je ugotavljanje bonitete poslovanja. Razlog za povezanost analize in kontrole je tudi v tem, da sta analiza in sinteza nični, če nismo sigurni, da so podatki za analizo pravilni. Pravilnost morajo predhodno ugotoviti kontrolni organi na samem mestu, v obratih in delavnicah. V nasprotnem primeru je bolje, da ne delamo nobenih analiz. Vidimo torej, da sta analiza in kontrola medsebojno pogojeni in povezani.

Za kontrolno analitični oddelek je važno, da je samostojen in neodvisen organ in direktno podrejen direktorju podjetja. Predstavniki oddelka mora sodelovati na zasedanjih upravnega odbora in delavskega sveta.

Če postavimo, da ima kontrolno analitični organ v organizaciji podjetij status oddelka, potem se nadaljnja organizacija sestoji iz dveh odsekov: kontrolnega in analitičnega. To lahko prikažemo z grafikonom, kjer se vidi kontrola in analiza poslovanja po funkcijah;

Kontrolni odsek (interna kontrola) bi torej vršil kontrolo poslovnega procesa in to paralelno, kakor se odvija v podjetju. Tako bi kontrolni organ že v osnovi pri tekočem delu podjetja lahko ugotovil slabosti in nepravilnosti in jih tudi odstranil. Delo kontrolnega oddelka naj bi bilo neposredno, ker bi uporabljali podatke o delu na samem mestu proizvodnje. Analitični odsek bi potem analiziral ta material z metodami analitičnega proučevanja podatkov. Te podatke naj bi dobili od kontrolnega oddelka oziroma njegovih organov in to direktno iz obratov. Delo analitičnega oddelka bi se omejilo na interno analizo, ki bi morala biti vsestranska in intenzivnejša od eksterne analize, ki jo vršijo revizorji izven podjetja in temelji na podatkih, ki jim jih nudi zaključni račun podjetja.

V nekaterih ekonomsko bolj naprednih državah imajo v velikih podjetjih odseke za interno revizijo, ki vršijo nadzor poslovanja preteklega doba in sicer na temelju računovodstvenih podatkov.

Že v osnovi se postavlja vprašanje, kakšne rezultate naj nudi analiza v podjetju. To je seveda odvisno od narave podjetja (trgovsko podjetje, banka — industrijsko, kmetijska zadruga, transportno podjetje). Rezultati analitične dejavnosti so pokazatelji. Po času bi jih lahko delili na dnevne, tedenske, mesečne, trimesečne in letne pokazatelje. Med seboj bi se razlikovali ne samo po obsežnosti analiziranega gradiva, ampak tudi po specifičnosti materije. Pri sistemu analitičnih po-

kazateljev je treba upoštevati čas in področje; tako na primer: dnevni pokazatelji delovnega mesta št. 1, v delavnici I, v obratu A (delovne ure, strojne ure, čakanje, predelani material), ali pa mesečni pokazatelji obrata B (fluktacija delavcev, produktivnost dela, količina proizvodnje, indeks porabljenega materiala ipd.).

Podjetje mora razpolagati tudi s splošnimi pokazatelji, ki so zopet različni po času, obravnavajo pa celotno podjetje.

Vzemimo primer dnevnih pokazateljev likvidnosti, realizacije, nabave kupcev, dobaviteljev ipd.; mesečni pokazatelji hitrosti obračanja zalog, materiala, gotovih proizvodov in kupcev, produktivnost v obratih in za celo podjetje; letni pokazatelji hitrosti obračanja sredstev za celo podjetje, starost osnovnih sredstev po obratih in za celo podjetje, ekonomičnost in rentabilnost za celo podjetje.

Možnost korelacijskih zvez med pokazatelji je velika in s tem tudi zaključki. Ta aspekt (komparacije, uporaba analitičnih metod in izvajanje zaključkov) zahteva kvalificirane analitike. V nasprotnem primeru bi lahko rekli, da ima tako delo značaj »Sizifovega dela«.

Ob tej priliki je tudi treba pripomniti to, da se strokovnjaki s tega področja principiellno ne strinjajo s tem, da bi v kontrolno analitični oddelek spadali tudi oddelek za organizacijo. Namen organizacije je vzdrževati organski red v podjetju, katerega so postavili organizatorji in voditelji podjetja. Če kontrolni organi ugotovijo napake v organizaciji, je po tem dolžnost izvršnih organov, da te napake odstranijo (iniciativa kontrolnih organov).

Se enkrat naj se poudari, da morajo biti kontrolno analitični organi za svoje delo odgovorni direktorju podjetja in vertikalno gledano upravnemu odboru in delavskemu svetu. V skrajnem primeru morajo imeti tudi možnost obveščanja o nepravilnosti pri družbenih organih, katerih je poverjena kontrola nad določenim podjetjem — delom družbenega premoženja.

Henrik Reje

Ureditve prometa v naši občini

Občinski ljudski odbor Celje je pripravil osnutek odloka o ureditvi prometa na območju mesta Celje. S tem odlokom naj bi se uredile prometne razmere, ki sicer še niso urejene s splošnimi predpisi ali pa jih le-ti samo nakazujejo.

Omenjeni odlok oziroma osnutek najprej določa meje območja mesta Celja; v grobem so meje na glavnih vpadnih cestah na naslednjih mestih: na cesti iz Laškega pri kamnolomu v Polulah, na cesti iz Savinjske doline na prelazu savinjske železnice, na cesti iz Maribora severno od nove hudinjske šole in na cesti iz Štor na Počajtovem mostu na Teharjih.

Osnutek predvideva tudi zaporo nekaterih glavnih cest in ulic v centru mesta z vprežnimi vozili, tovornimi ročnimi vozički in gojenje živine. Dovoljuje pa prečkanje nekaterih takšnih cest za navedene kategorije uporabnikov cest. Te ceste bodo seveda posebno označene.

Za parkiranje osebnih avtomobilov in motornih koles so določeni naslednji parkirni prostori: parkirni prostor ob Gubčevi ulici, Titov trg, Razlagova ulica, Trg V. Kongresa, parkirni prostor ob Ljubljanski cesti poleg gostilne »Ojstrica«, Trg Svobode in prostor med zgradbo Občinskega ljudskega odbora Celje in zgradbo Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje Celje.

Parkirni prostor za tovorne avtomobile je na Mariborski cesti poleg »Avtomoto servisa«.

Parkirni prostor za avtobuse je v ulici XIV. divizije poleg avtobusnega obračališča.

Osnutek urejuje tudi vprašanje ustavljanja vozil na tistih cestah, na katerih je ustavljanje posebej urejeno.

Vrsta določil je namenjena delu na cestišču oziroma pločnikih ter zavarovanju v takem primeru.

Nadalje se z odlokom prepoveduje učenje vožnje z motornimi vozili po mestu Celje, razen tistih kandidatov, ki imajo že več kot osem ur praktične vožnje. Odlok določa, da morajo biti vozila, ki se uporabljajo za učenje opremljena z znaki, ki pa jih predpiše Avtomoto zveza Slovenije.

Posebno zanimiv je tisti člen,

ki govori o vožnji s kolesom. Odkom, starim do 10 let se nam prepoveduje vožnja s kolesom. Otrokom od 10. do 14. leta je vožnja dovoljena, če imajo vozačigimacije in značko o opravnem kolesarskem izpitu. Določeno so nekoliko skopo opisana, ker dopušča niti možnosti, da bi otrok lahko vozil s kolesom spremljvanje s starši, predizneje določeno, kje se otroci smejo voziti, da si vemo gledati naše prilike, da je mnogo otrok — ki uporabljajo kolesa — tudi za šolo ali druge opravke so njihova stanovanja oddaljena. Smatramo, da bo glede na to treba nekoliko predizneje formulirati odlok. Glede mopedistov nam zdi umestno, da se v odloku ponovi prepoved vožnje brez dovoljenja in seveda tudi prepoved uporabe mopeda po otrokih.

Določila odloka glede prečkane cest se nam zdijo zelo umestna.

Odlok predvideva tudi kazni razne prometne prekrške, medmi je tudi kazen 500 din, če prisloni dvokolo ob pločnik zgradbo na cesti, ulici ali trgu, so v odloku posebej naštetje. Izvajanje teh kazni pa bo možno če bo predhodno zagotovljen parkirni prostor v za to predpisanih prostorih. Glede ostalih sankcij, ki se nanašajo na prekrške iz odloka, se nam zdijo predvideni ukrepi primerni.

K zaključku naj ocenimo še da bo z izvajanjem odloka o ureditvi prometa na območju mesta Celje nujno pomisliti na ureditve cestnišč in hodnikov, ki bodo v njih meri frekventirani, da bo varnost pešcev in voznikov temu posebno zavarovana. Ureditve dela v ta namen pa se nanašajo tudi na področja izven samega mesta pri čemer pa bo vložiti v celjska sredstva. Pri tem mislimo zlasti na nekatere obhodne ceste ki so že sedaj, ko odlok še ni veljavni, močno obremenjene premalo vzdrževane.

V splošnem moramo ugotoviti da je sprejetje odloka zelo pozitivno delo v urejanju prometa. Hkrati pa mislimo, da bo občinski ljudski odbor preštudiral vse nastale momente, kot posledice ukrepov.

Počitniška praksa

V skrbi za dober strokovni kader moramo posebno pozornost posvetiti mladini, ki se šola na raznih šolah, in spremljati njen razvoj. Važen sestavni del strokovnega šolanja in študija na strokovnih šolah je **obvezna počitniška praksa** dijakov in študentov v podjetjih. Namen te prakse je, povezati dijaka oz. študenta z operativno njegove stroke in mu omogočiti, da utrdi v šoli pridobljeno znanje, kar je za oblikovanje dobrega strokovnega delavca zelo važno.

Z naše strani pa moramo stremeti, da naše štipendiste čim bolj navežemo na podjetje, jih spoznamo z življenjem in delom v podjetju, jim zato omogočimo spoznavanje obratov, oddelkov, delovnih mest, delovnih pogojev in sploh življenja v kolektivu, katerega strokovni sodelavci bodo postali po dokončanem šolanju.

S počitniško prakso se združujejo napore šole in operativne pri vzgoji dijaka oz. študenta. Člani kolektiva naj mu pokažejo kako proizvajajo in upravljajo, kaj pričakujejo od bodočih strokovnih sodelavcev ko bodo stopili v naše vrste. Ni treba posebej poudarjati, da so zato izredno važni naši odnosi do praktikan- to, ki jih pošiljajo šole na počitniško prakso. Vsak naš štipendist je že po pogodbi o štipendiranju vezan vsaj enkrat opraviti počitniško prakso v na-

šem podjetju. Razen naših štipendistov pa vzamemo vsako leto na počitniško prakso še nekaj dijakov in študentov, ki jih morajo poslati na prakso šole, ker je počitniška praksa sestavni del učnega programa.

Vsak praktikant se danes zaveda, da mu šola ne more dati dovolj praktičnega znanja in izkustva, zato je naloga praktikan- ta, da s pravilnim razumevanjem in spoštovanjem pristopa k vsem delavcem v obratih in administrativno tehniških službah. Mi pa jim moramo tolažiti, koliko truda smo v povojnih letih vložili za razvoj našega gospodarstva in družbenega upravljanja. Tako smo ostvarili temelje, da lahko sedanja generacija že študira v popolnoma drugačnih pogojih, kakor pred vojno. V šolah pojasnjujejo dijakom in študentom, da je poleg teoretičnega študija potrebna še praksa na samih delovnih mestih v podjetjih. Od nas v podjetjih pa je odvisno, kako bomo naše bodoče strokovne sodelavce zainteresirali in pridobili za resno delo in kakšno razumevanje bodo pokazali ti mladi ljudje za delo in način dela v obratih, oddelkih in v administrativno tehničnem poslovanju podjetja, kako jim bomo omogočili samostojne objektivne ocene dela in poslovanja podjetja, ko bodo vključeni v delo v naši sredini na praksi in pozneje kot pri-

pravniki in kot samostojni, odgovorni strokovni sodelavci.

Praktikante moramo torej skrbno in sistematično uvajati v delo in privajati delovnim pogojem in delovnemu redu. Pri tem se moramo zavedati, da smo tudi sami bili nekoč začetniki. Le tako bomo imeli pravilno razumevanje in pravilne prijeme za delo s temi mladimi ljudmi, za njih pravilno usmerjanje in razvijanje sposobnosti.

Praviloma organiziramo za počitniške praktikante dvodnevni uvajalni seminar kjer jih seznamimo z nastankom in razvojem podjetja, z organizacijo podjetja, z internimi predpisi, z ukrepi za higiensko tehnično varnost, z delom naših organizacij, z našimi prizadevanji za rekreacijo, za dvig standarda in ostalimi prizadevanji za boljše delovne pogoje in dobro počutje delavca na delu in izven podjetja.

Vsak praktikant vodi dnevnik dela, kateremu prilaga tudi skice, načrte, sheme in podobno. Dnevniku dela je treba posvetiti posebno pozornost, tedensko ga pregleda inštruktor izobraževalnega centra železarne. Vsaj vsak drugi dan naj bi dnevnik dela pregledala oseba, ki je v obratu oz. oddelku zadolžena za delo s praktikanti, ki jih vodi in nadzoruje. Na koncu počitniške prakse pregleda in overi dnevnik obratovodja oz. šef oddelka ter direktor kadrovskega sek-

torja. Dijak oz. študent pred ob začetku naslednjega šolskega leta dnevnik dela med počitniško prakso v oceno svojemu razpisniku. Počitniška praksa se ocenjuje — reduje.

V času prakse se morajo praktikanti ravnati po predpisanih veljavnih v podjetju. Na morajo prihajati redno in to ter ga brez dovoljenja našega organa ne smejo zapustiti. Za vsak prekršek je praktično odgovoren podjetju in šoli. Ureditve mesta počitniške prakse praktikant ne sme menjati, kinitve ali opustitev opravljene počitniške prakse je možno na podlagi predhodnega dovoljenja uprave podjetja. Šola uprave in na podlagi zdravniškega spričevala.

Delikatno delo je ocenjevanje počitniške prakse. Tu postopoma navadi preveč pavšalno tem grešimo. Ocenjevanje in grajevanje naj bo skrbno, natančno in objektivno, ker bi le tako dosegli tudi vzgojni namen ocenjevanja in nagrajevanja praktikantov.

Preglejmo in izpolnimo dnevnik počitniške prakse, zlasti pa gume, ki jih imajo vodstva oddelkov in prispeva vsak po svoji moči ter z dovoljo, da bomo dosegli cilje namen počitniške prakse.

Kontinuirano vliivanje jekla

Danes se v svetu ne gradi nobena nova jeklarne, ne da bi se diskutiralo o možnosti uporabe naprave za kontinuirano vliivanje jekla. Skokovit dvig proizvodnje kontinuirno vliivanja jekla, v zadnjih dveh, treh letih in uspehi, ki so bili doseženi na tem področju ter nesporno velika ekonomska prednost pred klasičnim načinom vliivanja jekla zahtevajo, da tudi v naši državi začnemo resneje razmišljati o uporabnosti tega postopka. To še posebno zato, ker vemo, da so vse naše jeklarne pred rekonstrukcijami in bi s tem načinom vliivanja občutno znižali proizvodne stroške surovega jekla in valjanih proizvodov.

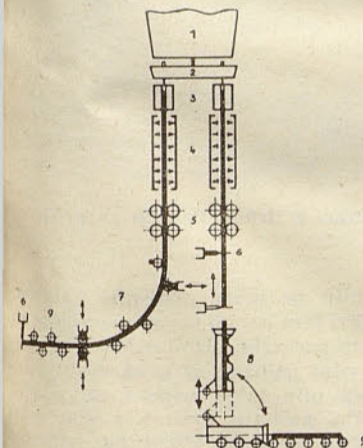
Glavna razlika med kontinuiranim in klasičnim postopkom vliivanja jekla je v tem, da pri prvem odlijemo surovo jeklo iz jeklarske peči direktno v gredice z lito strukturo in da odpadejo klasične kokile, lične plošče in samotni material. S tem se proizvodni stroški surovega jekla občutno znižajo, še bolj pa stroški prevajanja, ker odpade valjanje na grobi progi in enkratno ogrevanje pred to progo. Izplen iz tekočega jekla do gredic se poveča za okrog 10%, kar opliva na dvig proizvodnje.

Da bi laže razumeli bistvo in prednosti tehnološkega procesa kontinuiranega vliivanja jekla, bomo na kratko opisali napravo in sam proces.

1. OPIS TEHNOLOŠKEGA PROCESA

Sl. 1. Shematični prikaz naprave za kontinuirano vliivanje jekla 1 — ponovca, 2 — medponovca (lini žleb), 3 — kokila, 4 — sekundarna hladilna cona, 5 — pogonski valjčki, 6 — rezilna naprava, 7 — naprava za upogibanje, 8 — prevlačnik gredic, 9 — ravnalni stroj in valjenica.

Iz običajne jeklarske ponovce se tekoče jeklo izliva skozi odprtinu na dnu oz. še boljše preko roba negibne pokrite ponovce v obliki sifona v tako imenovano medponovco ali žleb izzidan iz ognjestalnega gradiva. Pokrita, prevozna medponovca kapacitete 2... 7 l je ogrevana s plinom, mazutom ali električno, tako da držimo tekoče jeklo na potrebni vliivni temperaturi in vliivamo v enakomernem curkom. Na dnu medponovce se nahaja različno

število vliivnih odprtin $\Phi 27 \dots 57$ mm odvisno od števila žil, ki jih ima določena naprava kontinuiranega vliivanja. Vliivne odprtine so izdane s spec. opeko, najboljše s Zr-Si oksidom in zaprte s specialnimi čepi, da s tem preprečimo prisotnost ognjestalnih vključkov v kristalizatorju (kokili).

Kokila je bakrena, izdelana iz valjanega ali kovanega bakra ali pa sestavljena iz štirih jeklenih plošč, obloženih znotraj z bakrenim plaščem (zlitina Cu z 1% Cr). Višina kokile variira normalno od 600 do 800 mm, pa tudi do 1500 mm. V stenah kokile je izveden hladilni sistem t. zv. pri-

marnega hlajenja. Uporablja se visokotlačna voda pritiska 4... 6 atm. s hitrostmi 5... 10 m/s. Nivo v kokili se nahaja med vliivanjem približno 200 mm od zgornjega roba kokile. Regulacija nivoja je izvedena na več načinov, najugodnejši je z merjenjem temperature sten kokile, ki jo kažejo na registrirnem instrumentu v stenah vgrajeni termoelementi. Druga zelo uspešna metoda merjenja nivoja je uporaba izotopov, predvsem Co 60, kjer s sevanjem iz izvora skozi stene merimo jakost sevanja. Z impulzom preko tranzistorskega ojačevalca se avtomatsko zapira oz. odpira vliivne čepi v medponovci, v mnogih primerih pa kar ročno.

Da preprečimo zlepljenje jekla s steno kokile, kokila oscilira v točno določenem ritmu, sinhronizirano s hitrostjo vliivanja, tako da je hitrost dviga kokile trikrat večja od hoda navzdol. Višina oscilacije, ki je odvisna od hitrosti vliivanja, variira od 15... 40 mm. Ker je potrebna zelo fina regulacija se pogon oscilacij vrši z istosmernim tokom.

Pred pričetkom vliivanja se v kokilo od spodaj potisne vložek s specialno izdelano glavo s tesnjenjem na steno kokile, ki se ob pričetku vliivanja začne pomikati navzdol s hitrostjo, ki je odvisna od preseka žile in kvalitete jekla, se pa normalno giblje v mejah med 0,5... 2,0 m/min. (Za kvadratni presek 150 mm — 1,2 m/min.)

Med samim vliivanjem se stene kokile avtomatsko mažejo z različnimi mazalnimi sredstvi — grafitom, največ pa z vegetabilnimi olji. Olje zgoreva, saj mažejo steno kokile, istočasno pa zgoreli plini napravijo zaščitno plniško blazinico med steno kokile in skorjo palice.

V kokili se jeklo strdi samo na površini in imamo ob izstopu žile iz kokile samo trdno skorjo, medtem ko je jedro še tekoče in se popolnoma strdi šele v sekundarni hladilni coni, t. j. v 4... 6 m visoki zavrti komori, ki ima na notranjih stenah nameščene v različnih višinah šobe za razprševanje hladilne vode, v notranjosti pa točno centrirane vodilne valjčke. Izvedba hladilnega sistema v tej komori oz. šob samih in pravilno doziranje hladilne vode je najpomembnejši del celotne kontinuirane naprave, ker nepravilno hlajenje močno vpliva na slabo kvaliteto odlitega jekla (površinske napake). Na dnu komore vodo lovimo, medtem ko paro v zgornjem delu izsesavamo.

Jeklene žile, ki izhajajo iz sekundarne hladilne cone, morajo biti strjene po vsem prerezu, ker jih takoj po izstopu iz komore primejo pogonski valjčki, ki vlečejo žilo navzdol. Hitrost vrtenja teh valjčkov je sinhronizirana s hitrostjo vliivanja.

Sl. 2. Enožilna ali dvožilna kontinuirana naprava za kvadratne preseke z nagibno ponovco in upogibnim sistemom.

Za pogonskimi valjčki se proces razdvaja v dva različna možna postopka (glej sliko 1). Pri prvem upogibamo žilo s posebno napravo in jo vodimo v horizontalni ravnini v ravnalni stroju, za tem pa jo razrežemo s kisikovim ali propanovim gorilcem na zaželjene dolžine. Pri drugem s žilo razrežemo v vertikalnem položaju, tako da gorilec potuje navzdol s hitrostjo pomika palice in se nato vrne v prvotni položaj. Razrezane gredice se transportirajo vertikalno ali posebno navzgor in jih zračalna naprava prevrne na horizontalne transportne valjenice.

Sodobna naprava za kontinuirno vliivanje jekla je skoraj popolnoma avtomatizirana s potrebnimi instrumenti — merilci, avtomatskimi regulatorji in signalizatorji, tako da je potrebna minimalna delovna sila, ki pa mora biti visoko strokovno izobražena in usposobljena.

2. KVALITETE IN NAPAKE KONTINUIRNO VLIIVTEGA JEKLA

Tako kot pri sami proizvodnji jekel, je potrebno tudi pri kontinuirnem vliivanju doseči potrebne izkušnje za posamezne kvalitete, potrebno je osvojiti sistem vliivanja teh kvalitet. Proizvodni rezultati industrijskih obratov kontinuirnih naprav so pokazali, da so industrijsko osvojene že naslednje kvalitete, ki se tudi največ odliivajo:

- ogljikova konstrukcijska jekla s C do 1,3 %;
- vzmetna Si, Mn, Cr in V jekla;

Imamo pa še vedno precej kvalitete, ki še niso industrijsko osvojene, čeprav so že bile v poskusni fazi vliivanja. Teh kvalitet imamo več pri gredicah kot pri bramah.

Zelo omejene možnosti kontinuirnega vliivanja so pri legiranih orodnih jeklih in jeklih za ležaje, medtem ko se industrijski postopek kontinuirnega vliivanja avtomatskih jekel (predvsem z S nad 0,5 %) ni obnesel.

Poudariti je treba na tem mestu, da so dosedanje izkušnje pokazale, da se osvojene kvalitete vliivajo brez posebnih težav ne glede na to koliko jih je v proizvodnem programu in kako hitro se menjajo. Potrebno je samo poznati

Napake, ki se pri kontinuirnem vliivanju pojavljajo, so predvsem vzdolžni in prečni risi na površini in notranje napake.

Vzdolžni risi nastanejo že v sami kokili zaradi neenakomerne kristalizacije in so bolj občutni pri bramah na daljših ploskvah kot pa pri gredicah kvadratnih presekov. Toplotne napetosti, ki nastanejo v skorji zaradi neenakomerne ohlajevanja povzročajo te napake. Najbolj občutljiva za vzdolžne rise so ogljikova jekla z 0,18... 0,40 % C. Povišana vsebnost žvepla v jeklu tudi precej opliva na vzdolžne rise. S točno centriranim curkom v kokilo se dajo te napake odpraviti, zato se normalno kontrolira »tehnološka os« naprave pred vliivanjem.

Prečni risi so z vzdolžnimi povezani zaradi notranjih napetosti, lahko pa nastanejo tudi zaradi nečiste notranje stene kokile ali zaradi nepravilnega mazanja.

Risi na površini nastanejo še posebno v sekundarni hladilni coni pri nepravilnem dovodu hladilne vode v posameznih conah in skozi posamezne šobe. Hitrost rasti kristalov v tej coni je izredno važna.

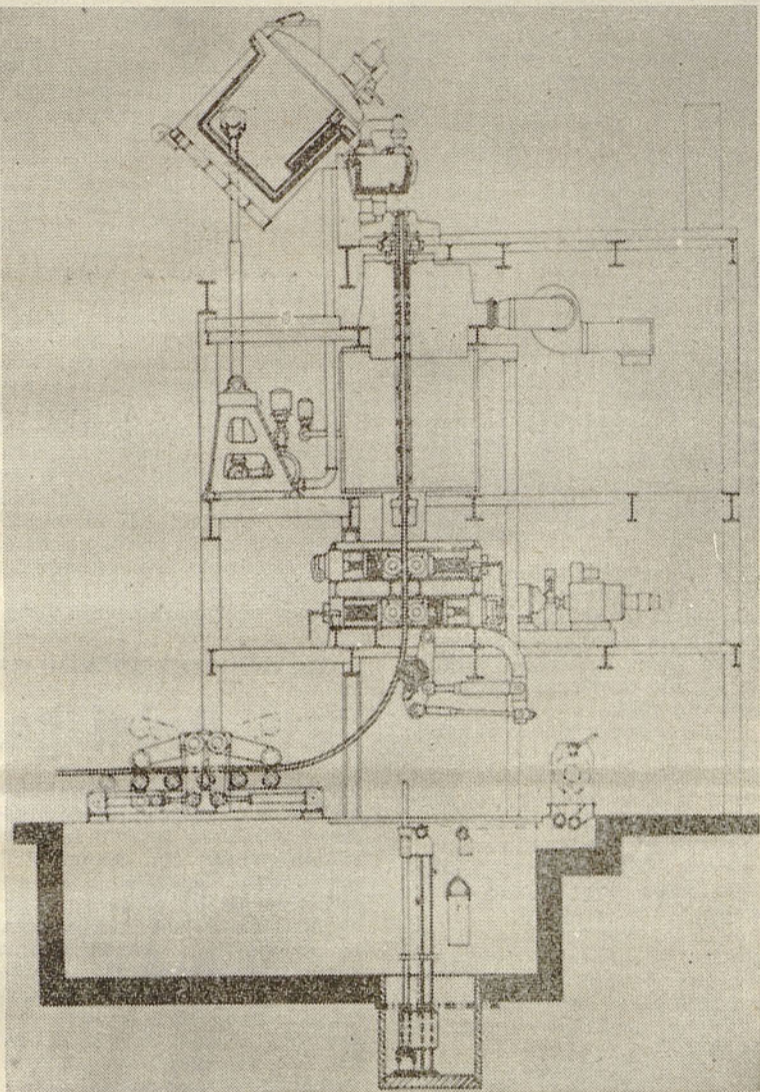
Na površini najdemo včasih tudi žilndrine vključke, ki lahko izvirajo iz ognjestalnega gradiva medponovce ali pa so to produkti reakcij v kokili (na orhu taline se nabira žilndra med vliivanjem). Žilndrine vključki se dajo odpraviti, če pravilno vzdržujemo ponovco in medponovco, kontroliramo višino nivoja taline v kokili in pravočasno odstranujemo žilndro iz kokile.

Znano je, da so na kontinuirni napravi odlite brame ali gredice izredno homogene po kemični sestavi tako po prečnem preseku kot po vsej dolžini odlite žile. Pri nepomirjenih kvalitetah se sicer pojavljajo izceje žvepla in ostalih elementov (posebno pri bramah večjih širin) so pa še vedno mnogo manjše kot pri klasično odlitih bramah.

Pomirjene kvalitete imajo zelo homogeno jedro. Pri raznih zastojih kot so pretrganje vliivnega curka ali sprememba hitrosti pomika palice, pa lahko nastopa poroznost v jedru, ki pa ne opliva na gotove valjane proizvode, ker se mehurčki pri vročem valjanju že pri majhni redukciji zavarijo.

Karakteristična kristalna struktura (brez vzdolžnih dentritskih kristalov) kontinuirno odlitega bloka se uniči po redukciji preseka od 4... 6 na 1, odvisno od določene kvalitete. Končna mikrostruktura bloka in mehanske lastnosti so popolnoma enake ali celo boljše kot pri klasično odlitem jeklu.

ing. D. B. (Se nadaljuje)

— nerjaveča in kemično obstojna jekla, predvsem avsternitska Cr-Ni jekla, feritna nerjaveča Cr jekla, pa tudi visokolegirana Cr-Ni-Mo, Cr-Ni-Ti, Cr-Ni Si jekla itd.

posamezne parametre tehnološkega procesa (predvsem temperatura in hitrost vliivanja ter doziranje hladilne vode v primarni in sekundarni hladilni coni za določeno kvaliteto), pa se z lahkoto regulira in vodi samo vliivanje.

Splošno o tehničnih plinih

VARNOSTNI UKREPI PRI MANIPULACIJI S TH PLINOM

Pri normalnem obratovanju peči se plin kot stranski produkt vodi preko cevovoda, priključenega na pokrov peči, v čistilec plina. Regulator pritiska regulira preko lopute odvzema plina iz peči, tako da je pritisk v peči v dovoljenih mejah. V fazi čiščenja se pritisk plina poveča, tako da ga je možno transponirati do potrošnih mest.

Pri različnih defektih, kot so na primer okvara plinskega čistilca, okvara regulatorja, otežkočena oskrba z vodo za čiščenje plina, nemirni hod peči, okvara hladilnega sistema peči, prodor železa itd., je potrebno najprej signalizirati vsakemu potrošniku plina ter nato spustiti plin preko klobučaste zapore na prosto in ga takoj zažgati.

Če je izpad električne energije predhodno javljen od dispečerske službe zaradi redukcije ali slično, se obvestijo porabniki plina o času, kdaj se prekine z oskrbovanjem plina.

V slučaju nenadnega izpada

električne energije pa ne pride do trenutne prekinitve dobave plina, tako da je možno signalizirati potrošnikom o prekinjeni dobavi. Manipulacija s plinom ob izpadu električne energije je ista kot v primeru defekta na peči.

VARNOSTNI UKREPI PRI MANIPULACIJI S PLINOM NA TH PEČI

Za preventivno zaščito posadke na peči ter za preprečevanje eksplozij so nastavljeni posebni nadzorni organi — pazniki plina. Njihova naloga je, da stalno nadzorujejo pritisk plina v cevovodu, tlak v peči, nadzorujejo čistilce plina, zaporne organe za plin, redno menijo koncentracijo CO in opozarjajo delavce na nevarna mesta, da se okoli njih ne zadržujejo. V slučaju raznih popravil na plinskih napravah, je njihova naloga, da vršijo kontrolo nad delavci, ki popravilo vršijo, ugotavljajo koncentracijo CO in vršijo razpored zamenjavanja delavcev,

da preprečijo zastrupitev oz. nesrečo. Znati morajo uporabljati Drägerjev dihalni aparat in poznati prvo pomoč pri zastrupitvi. V slučaju, da zapazijo kakršnokoli nenormalno obnašanje plinskega sistema, je njihova dolžnost, da to takoj javijo v komandno kabino ali delovodnji.

Pri začetku obratovanja TH peči je potrebno nečisti plin spustiti na prosto vse dotlej, dokler ni peč v polnem normalnem obratovanju in umirjena.

Pred spuščanjem plina v čistilec, je potrebno čistilec izpihati s paro, zato da se izžene zrak, ki se nahaja v čistilcu, da ne nastane eksplozijska mešanica, ki lahko povzroči eksplozijo.

Dokler peč in čistilec nista vsklajena, se spušča že očiščeni plin preko bakle za čisti plin na prosto.

V slučaju manjših defektov na plinskem sistemu peči (čistilec plina itd.) se mora spustiti plin na prosto pred čistilec (nečisti), sam (Nadaljevanje na 8. strani)

O tehničnih plinih

(Nadaljevanje s 7. strani)

hati s paro. Šele nato lahko pričnemo s popravilom oziroma odstranjevanjem napake.

Predpogoj za varno delo na TH peči pa je, da je celotna posadka seznanjena s fizikalno-kemičnimi lastnostmi plina, dalje s tehnično-varnostnimi ukrepi pri manipulaciji s plinom in s prvo pomočjo v primeru zastrupitve.

VARNOSTNI UKREPI PRI SPUSČANJU PLINA DO POTROŠNIH MEST

Kot smo že omenili, morajo biti plinovodi opremljeni s parnimi ventilnimi odpuščalniki in odpuščalniki, da pred vsakim spuščanjem plina v plinovode le-te temeljito izpihamo.

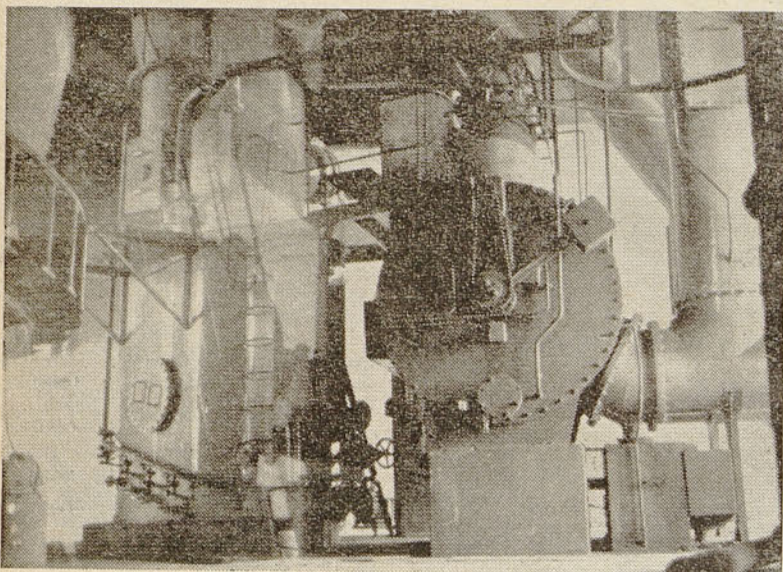
VARNOSTNI UKREPI PRI SPUSČANJU PLINA V PEČI

Da se izognemo nevšečnostim pri spuščanju plina preko gorilcev v peči, moramo brezpogojno upoštevati sledeče:

— Pred uporabo plina se moramo prepričati o tesnosti plinskih instalacij, instalacij za zrak in za izpihovanje.

— Izpihamo plinski odcep do peči tako, da odpremo parni ventil na začetku odcepa od glavnega plinovoda (vodne zapore) do gorilcev. Oddušniki morajo biti odprt.

— V zgorevnem prostoru peči pripravimo glede na vrsto in tip peči pogoje za vžig plina: pred ustji gorilcev kurimo s trdnimi go-

čistilec je treba takoj izpihati. Z izpihovanjem začnemo pri čistilcu tako, da odpremo dovod pare, v smeri potrošnika pa odpremo prvi odpuščalnik in izpihavamo tako dolgo, dokler ni plinovod pri odpuščalniku topel. To je znak, da je para potisnila ves zrak iz prvega dela plinovoda. Nato odpremo parni priključek pri prvem odpuščalniku, prvi odpuščalnik zapremo in odpremo drugi odpuščalnik v smeri potrošnika. Oba parna priključka ostaneta odprta in s tem načinom nadaljujemo tako, da izpihamo ves plinovod do potrošnika. Ko je plinovod izpihan, spustimo plin in šele nato zapremo parne priključke in to po vrstnem redu, kakor smo jih odpirali, to je v smeri proizvajalec — potrošnik.

Vsi pristopi do parnih priključkov in odpuščalnikov morajo biti lahko pristopni in zaščiteni pred padci oziroma izvedeni po osnovnih HTV predpisih.

S to operacijo je TH plin v plinovodu do posameznih odcepov oziroma vodnih zapor, ki ločujejo plinske odcepe od glavnega plinovoda.

Pri spuščanju TH plina v posamezne odcepe, pričnemo z izpihovanjem na vodni zapori, ki ima v ta namen parni priključek v smeri potrošnika, sam vrstni red pa je isti, kot pri prej omenjenem izpihovanju.

rivi, pri manjših pečeh pripravimo z nafto prepojeno baklo za vžig plina pred ustjem gorilca. Za hiter in takojšen vžig plina in s tem varno spuščanje je nujno, da lokalno dosežemo vžigno temperaturo plina.

— Ko je iz dovodnega plinskega odcepa stisnjen zrak (cefovod topel) odpremo vodno zaporo in spustimo plin v cevovod oz. preko gorilcev v peč, kjer se plin vžge ob previdnem dodajanju zraka. Pri manjših pečeh s prej pripravljeno baklo vžgemo pred ustjem gorilca.

— Sedaj zapremo parne priključke in odpuščalnike ter dodajamo zrak, potreben za zgorevanje v razmerju, ki ustreza bodisi oksidacijski, nevtralni ali redukcijski atmosferi.

— Posadka, zaposlena s spuščanjem TH plina, mora zgoraj omenjeni vrstni red brezpogojno upoštevati, da ne pride do eksplozije na cevovodu in peči. Seznanjena mora biti z osnovnimi varnostnimi ukrepi in postopki v slučaju nesreče (eksplozije).

— Spuščanje TH plina morajo opravljati vedno eni in isti ljudje pod vodstvom odgovorne osebe, ki sproti daje ukaze za pravilni in pravočasni vrstni red pri spuščanju plina.

(Nadaljevanje sledi)
Ing. N. Zakonjšek

aparata in se končuje v neposredni bližini izstopne odprtine. Na jeklenki je ventil, s pomočjo katerega se spusti plin, ki v aparatu skozi luknjice na cevkah meša prah in ga potiska iz aparata na mesto požara. Aparat napojimo s 6 kg gasilnega praška, ki je sestavljen iz sode bikarbone in cinkovega stearata. Ti dve kemikaliji imata svoje značilnosti, kot n. pr. soda bikarbona, ki se pri večji toploti raztopi v vodno paro, CO₂ in sodo in ima zato kar tri gasilne učinke (voda ohlaja, CO₂ izpodriva zrak a soda napravi izolacijo med gorečim predmetom in zrakom).

V slučaju požara snamemo aparat, ga prenesemo v bližino ognja in postavimo na tla. Za razliko od dosedaj opisanih gasilnih aparatov, se aparat na prah pri gašenju ne obrača narobe. V naših obratih vidimo sicer te aparate nameščene s pokrovom navzdol. To pa zaradi tega, ker so ugotovili, da se v iztopni cevki prah strdi in ga

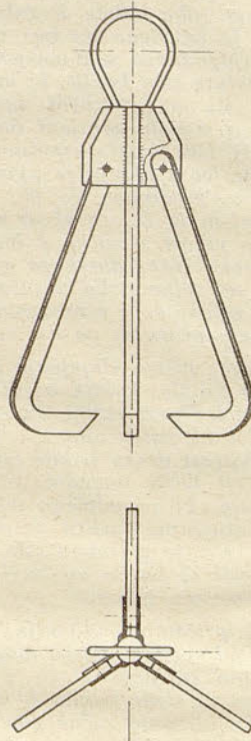
Novo tehnične izboljšave

Konec lanskega leta so bile potrjene in sprejete sledeče nove tehnične izboljšave v našem podjetju. Omenim naj le najbolj zanimive, ki so jih predlagali nekateri naši člani in so predlogi tudi že uresničeni.

Verjetno je že skoraj vsak med vami hodil po poti v Samac in se že kdaj ustavljal pri razbijalnici li-varne. Če ste pazljivo pogledali, ste opazili, da se delo odvija na dveh krajih in sicer v betoniranem bunkerju pod žerjavno progo in velikim dvigalom ter v strojnici, kjer se nahaja vitelj. Razbijalnica, kakor že ime pove, razbija stare kokile, valje in druge stare odlitke in nato te razbitine, ki se sedaj že imenuje zlomina, odnese žerjav z magnetno ploščo na kup, ki je nekje pod žerjavno progo. Delavci, ki delajo v tem bunkerju imajo nevarno delo, saj se nahajajo v ozkem, zaprtem prostoru in morajo kose materiala dvigati, prelagati itd. Pri vsem tem delu jim pomaga vitelj. Strojnik vitlja se nahaja v strojnici, ki je od tega oddaljena 7 metrov in upravlja z vitlom po navodilih in željah ljudij, ki se nahajajo v bunkerju. No prav v tem je težava, kajti sporazumevanje med strojnikom vitlja in delavci v razbijalnici je bilo zelo slabo, saj strojnik ni razločno slišal, kaj želijo in je večinoma ugibal njihove želje. O tem je razmišljal tudi tov. Ocvirk Staniko, ki delal v razbijalnici in je končno predlagal naj se med bunkerjem in strojnico namesti govorilna cev. Ta svoj predlog je povedal tudi mojstru tov. Korošču in obratovodji, oba sta ta predlog podprla in govorilna cev je bila kmalu nameščena.

Danes se sporazumevajo v raz-

bijalnici s pomočjo govorilne cevi in iz ene na drugo stran se sliši razločni glas, tako da ne more priti do nesporazuma, in nevarnost nesreče je praktično odstranjena.

njena. Komisija za tehnične izboljšave je predlog pregledala in ga ocenila kot koristno pridobitev in tov. Ocvirka nagradila z denarno nagrado 6.000 din.

Plavž je moderen obrat in so na njem že uporabljeni vsi dosežki moderne tehnike. Najnovejše

naprave, stroji, instalacije, vse novo, najnovejše. Tu ni kaj izpolniti, bi vsak mislil, pa vedno dar temu ni tako. Oglejmo si le nično izpopolnitev, ki jo je predlagal tov. Dečman, prebodar plavžu.

Pod izlivnim žlebom plavža vedno nabere ostanek železa iz fona in žlindre. Nakladanje kosa žlindre, ki se po domače imenuje tudi »buča«, ni bilo ravno najbolj uspešno. Delo je bilo trudno in je potekalo počasi tudi ne poceni.

Vsak kos žlindre je namreč vteboval še 4 kg paličastega železa. Tov. Dečman je pa skrben in se mu je zdela škoda, da uničuje vsak dan toliko železa. Razmišljal je, kako bi to izpopolnil in nadomestil železo z nečim, kar bi bilo cenejše. Na misel mu je prišel čimprstni polip in to so jo misel povedal svojim nadrejenim, kateri so izdelali skico in idejo uresničili. Polip je izdelan domači mehanični delavnici in daljša časa dobro služi svojemu namenu. Paličastega železa uporabljajo več. S tem smo prihranili 270.000 din na leto, poleg tega je še delo lažje.

Tudi ta uresničen predlog komisija ocenila kot pozitivno predvsem s stališča prihranka na železu in nagradila tov. Dečmana Ivana z nagrado 21.000 din.

Oba primera sta poučna in vredna posnemanja. Upam, da ne bo sta osamljena. Služita naj kot vzgled, da je delo vedno mogoče izpopolniti pa čeprav gre za moderen obrat ali pa stari, ki vsem znani način dela.

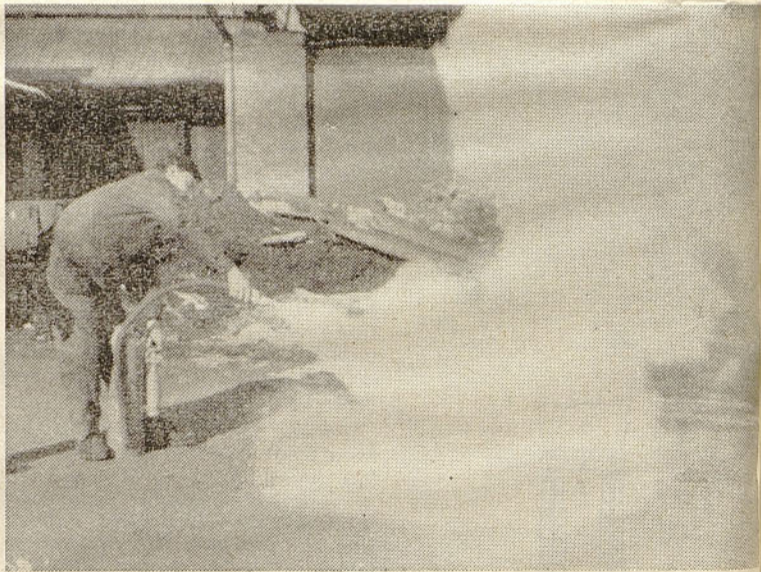
Ing. Rado Jelerčić

KAKO GASIMO Z ROČNIMI GASILNIMI APARATI

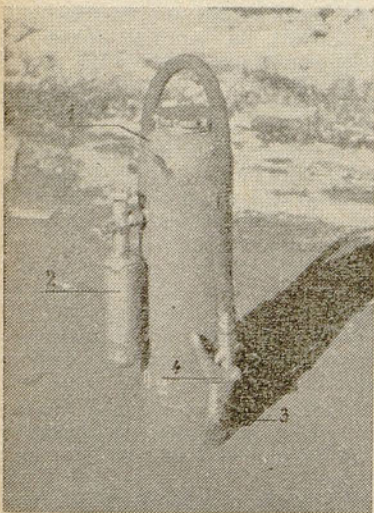
Ročni gasilni aparat na prah T-16-S

Tovrstni aparati se uporabljajo predvsem za gašenje začetnih požarov vnetljivih tekočin in električnih naprav pod tokom. Zelo priporočljivi so tudi za gašenje arhiv in ostalih vrednostnih papirjev. Niso pa posebno primerni za gašenje finih strojnih naprav kot so telefonske centrale in ostale precizne aparature, ker se prah vnese v drsne ležaje in ostale predele teh naprav, kar bi oviralo precizno delovanje. Prav tako ni uspeha, če s temi aparati gasimo les, premog, slamo, seno itd.

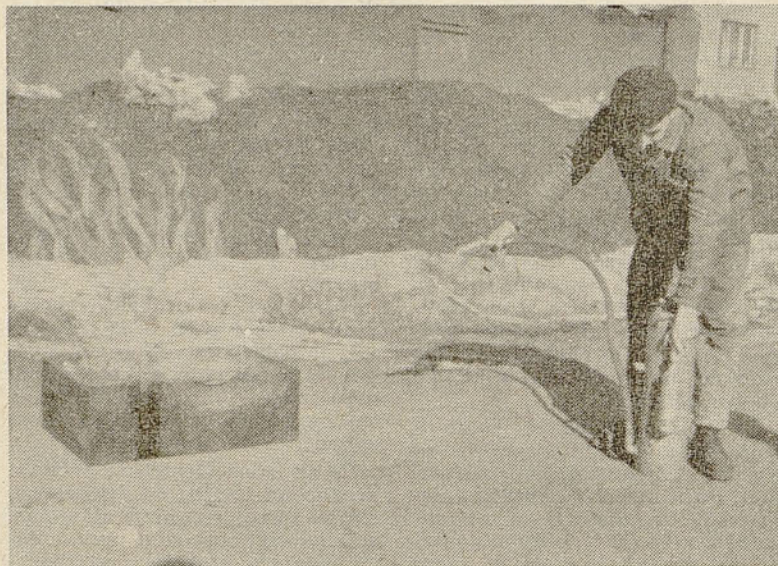
Po načinu izdelave imamo več vrst teh aparatov. Naš tipiziran aparat na prah je izdelan iz pločevine v obliki valja, na vrhu ima odprtino za polnjenje, ob strani pa varnostni ventil. Na spodnjem delu je priključek za odvodno gumijasto cev, ki je dolga približno meter in ima na koncu razpršilec z zapiralno ročico, s katero poljubno prekinemo delovanje aparata. Ob strani je pritrjena jeklenka s stisnjenim plinom (dušik ali CO₂). Jeklenka je spojena s cevko, ki se nahaja v notranjosti

2. Z eno roko odvijemo ventil jeklenke, z drugo držimo razpršilec.

1. Sestavni deli aparata na prah: 1. posoda, 2. jeklenka za plin, 3. razpršilec, 4. ročka razpršilca.

3. Stisnemo ročko razpršilca in usmerimo curek v podnožje plamena

plin ne more pritisniti navzven. Pri tem pa, ko snamemo aparat na ga postavimo iz obrnjenega v pravilni položaj, se prah zrahlja in ga plin lažje zritiska na prost. Pri gašenju držimo z eno roko razpršilec, z drugo pa odpremo ventil na jeklenki. Po nekaj sekundah, ko se je v posodi plin porušil s prahom, usmerimo razpršilec na goreči predmet in stisnemo zapiralno ročico na ročniku pri čemer izstopi prah z močnim pritiskom na brozgo. Kot pri vsakem gašenju je tudi tu pravilo, da gasimo v smeri vetra. Pri tem pa je zelo važno, kako držimo razpršilec v odnosu na požar. Najboljši efekt dosežemo, če držimo razpršilec pod kotom 10 do 15°. Med gašenjem moramo z razpršilcem hitro nihati levo in desno, ker se na ta način plamen pogasdo kraja.

Prednost gašenja s tem aparatom je v tem, ker ne pušča gasilno sredstvo za seboj nobene sledi (Nadaljevanje na 10. strani)

Problematika HTV v slovenski metalurgiji

Koncem februarja je bilo v Ljubljani posvetovanje o varnosti pri delu v slovenski črni in barvni metalurgiji. Posvetovanje je organiziral republiški odbor sindikata rudarskih, kemijskih in metalurških delavcev. Analizo stanja varnosti pri delu je pripravil Republiški inšpektorat dela. Izvlečke iz te analize objavljamo v našem listu, ker smatramo za koristno, da se s temi ugotovitvami seznanijo vsi delavci kolektiv našega podjetja.

Analiza zajema 5 podjetij črne metalurgije (železarne Jesenice, Store in Ravne) in 5 podjetij barvne metalurgije (Cinkarna Celje, Tovarna aluminija in glinice »Boris Kidrič« Kidričevo, Mariborska livarna, Kemična tovarna Moste in »Impol« v Slov. Bistrici). V vseh teh podjetjih je bil v letu 1962 opravljen preled po vseh važnejših vprašanjih s področja HTV.

Higiensko tehnično varstvo pri delu

Za oceno stanja higienskega in tehničnega varstva in dejavnosti na tem področju v podjetjih črne in barvne metalurgije so bili izdelani osnovni nezgodni kazalniki za razdobje 10 let z namenom, da se pokaže, koliko posamezne organizacije v daljšem časovnem razdobju uspele znižati število poškodb in s tem dokazale uspešnost dejavnosti na tem področju.

Iz priloženih tabel je razvidno, da se je odstotek števila poškodb močno znižal v železarnah Store in Ravne ter v Mariborski livarni. Pri vseh drugih podjetjih pa to število močno niha. V tabeli 5 opazimo posebnost v tem, da razen v Železarni Jesenice povsod narašča število izpadlih delovnih dni na 1 poškodbo. Zlasti

je upadljiv pojav v Železarni Ravne, kjer se je prav v letih, ko je začelo občutno padati število poškodb pri delu, zelo naglo dvignilo število izgubljenih dni na 1 poškodbo. Vzroka za ta pojav nismo mogli ugotoviti.

V tabelarnem pregledu smo prikazali tudi približne denarne izgube, ki jih je utrpela naša skupnost zaradi poškodb pri delu za leto 1960 in 1961. Pri tem smo se poslužili naslednjih kriterijev:

a) Poškodovane delavce moramo zdraviti, kupovati zdravila, plačati nadomestila za osebni dohodek, plačati dajatve iz invalidskega zavarovanja, pogrebne, družinske pokojnine, rehabilitacijo in podobno. Vse te stroške imenujemo direktne stroške in znašajo danes približno... 27.000 din (na poškodbo).

b) Zaradi poškodb pri delu nastanejo tudi indirektni stroški. Semkaj spada izgubljen delovni čas delavcev, ki so pomagali pri reševanju poškodovanih ali iz radovednosti prisostvovali takim dogodkom, stroški preiskovanja vzrokov poškodb, kakor tudi stroški najemanja in usposabljanja nove delovne sile. Nadalje škoda, ki je nastala pri strojih in materialu, zastoj v proizvodnji itd. V nekaterih državah npr. trdijo, da so ti stroški v pov-

prečju 4-krat večji od direktnih stroškov. Če v našem primeru privzemamo samo 2-kratni faktor, dobimo, da znašajo indirektni stroški približno 54.000 din (na poškodbo).

c) Zaradi poškodb pri delu izpada določeno število delovnih dni, s čimer nastane izguba na ustvarjenem narodnem dohodku. To izgubo dobimo, če število izgubljenih delovnih dni pomnožimo z ustvarjenim dohodkom na osebo. Ker je ta dohodek od podjetja do podjetja različen, je možno to izgubo izračunati za vsako podjetje posebej. Podatke za ustvarjeni čisti dohodek smo dobili pri Zavodu za plan LRS.

d) Vsaka smrtna poškodba ali poškodba s popolno invalidnostjo pomeni tudi v mednarodnem merilu izgubo 6000 delovnih dni, ker se smatra, da bi vsak smrtno poškodovani delavec delal v povprečju še 20 let po 300 dni. Ako te delovne dneve pomnožimo z ustvarjenim narodnim dohodkom, dobimo izgubo, ki jo povzroča vsaka smrtna nezgoda ali pa poškodba s popolno invalidnostjo.

Po tako izdelanih podatkih smo imeli v letu 1960 v črni in barvni metalurgiji okrog 728.122.000 din in v letu 1961 767.709.000 din škode zaradi poškodb ali okrog 260.000 oziroma 290.000 din na poškodbo.

V tabelarnem pregledu nismo zajeli škode, ki je bila povzročena zaradi invalidov dela, pač pa je prikazano število novih invalidov dela v letih 1960 - 1962.

ŠTEVILO DELOVNIH INVALIDOV PO VRSTI IZVORA

	Leto	Poškodbe pri delu			Profesionalne bolezni		Skupaj
		Poškodbe pri delu	Profesionalne bolezni	Bolezni	Poškodbe izven dela	Ostalo	
Črna metalurgija	1960	5	8	41	3	—	57
	1961	1	6	55	1	—	63
	1962	2	12	67	—	5	86
Barvna metalurgija	1960	5	3	19	—	—	27
	1961	3	2	21	1	5	32
	1962	—	2	34	—	6	42
Skupaj:							307

SLUŽBA HTV V ORGANIZACIJAH

Ugotovili smo, da imajo vsa podjetja črne in barvne metalurgije organizirano službo HTV, ki pa po svojem sestavu in sistemu dela ne ustreza povsem nalogam, ki bi jih morala opravljati pravilno in dobro organizirana služba HTV. Povsod smo ugotovili, da so te službe premalo skrbno organizirane. Vodstva in organi delavskega samoupravljanja podjetij posvečajo premalo pozornosti delovanju te službe, ji ne nudijo prave podpore, jo ne usmerjajo v konkretne naloge HTV in tudi ne zahtevajo od nje odgovorov na določeno proble-

ki so zaposleni v delovnem postopku. Oddelek službe HTV bi se moral vsaj v večjih podjetjih baviti bolj s proučevanjem določene problematike HTV v podjetju. Pri reševanju take problematike bi morala služba HTV seči tudi v področje medicine dela, fiziologije ter psihologije dela in tako res vsestransko obdelati konkretno vprašanje, ki se pojavlja v delovnem procesu.

Podjetja bi torej morala za oddelek službe HTV izdelati določen sistem in metode dela ter dati temu oddelku v študij problematiko, ki se občasno pojavlja v ostrejši obliki v tem ali onem obratu. Podjetja morajo le uvideti, da oddelek službe HTV ni organiziran zaradi tega, ker predpisujejo to zakonite določbe, ampak zaradi tega, da bomo postopoma ustvarili dobre delovne pogoje in znižali število poškodb pri delu, število profesionalnih obolenj in tudi izostankov zaradi raznih bolezni, ki izvirajo iz pre malo skrbno urejenih prilik HTV.

IZOBRAŽEVALNI CENTRI IN VARSTVENA VZGOJA

V vseh podjetjih, razen v Kemični tovarni Moste, so organizirani izobraževalni centri, ki pa so v večini primerov v razvojni fazi in spričo tega tudi HTV v teh centrih ni dobila še ustreznega mesta. Tako n. pr. je uvajanje novih delavcev po svojem načinu še precej improvizirano.

ŠTEVILO POŠKODB NA 100 ZAPOSLENIH (V PROCENTIH)

Gospodarska organizacija	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962
Železarna Jesenice	19,00	15,20	20,30	17,10	16,70	15,10	18,00	18,70	18,90	17,90	14,80
Železarna Store	27,20	21,70	20,10	15,60	12,10	17,80	16,90	12,40	8,80	9,20	8,40
Železarna Ravne	37,00	30,00	24,30	19,40	10,00	8,90	9,70	8,70	8,80	10,10	10,00
Cinkarna Celje	—	—	—	—	29,15	28,60	28,08	31,88	27,85	25,21	20,13
Tovarna glinice in aluminija Kidričevo	10,33	12,05	12,80	19,28	12,71	13,72	11,85	14,35	10,61	14,20	13,37
Mariborska livarna Maribor	7,62	21,70	19,07	26,00	19,25	17,46	14,98	12,11	11,90	9,86	8,74
Kemična tovarna Moste	7,38	19,54	13,45	23,79	18,00	15,39	20,35	19,31	14,98	18,64	21,32
»Impol« Slovenska Bistrica	—	16,83	14,28	19,62	17,88	12,61	11,75	11,85	11,39	13,24	12,68

ŠTEVILO IZGUBLJENIH DELOVNIH DNI NA ENO POŠKODBO

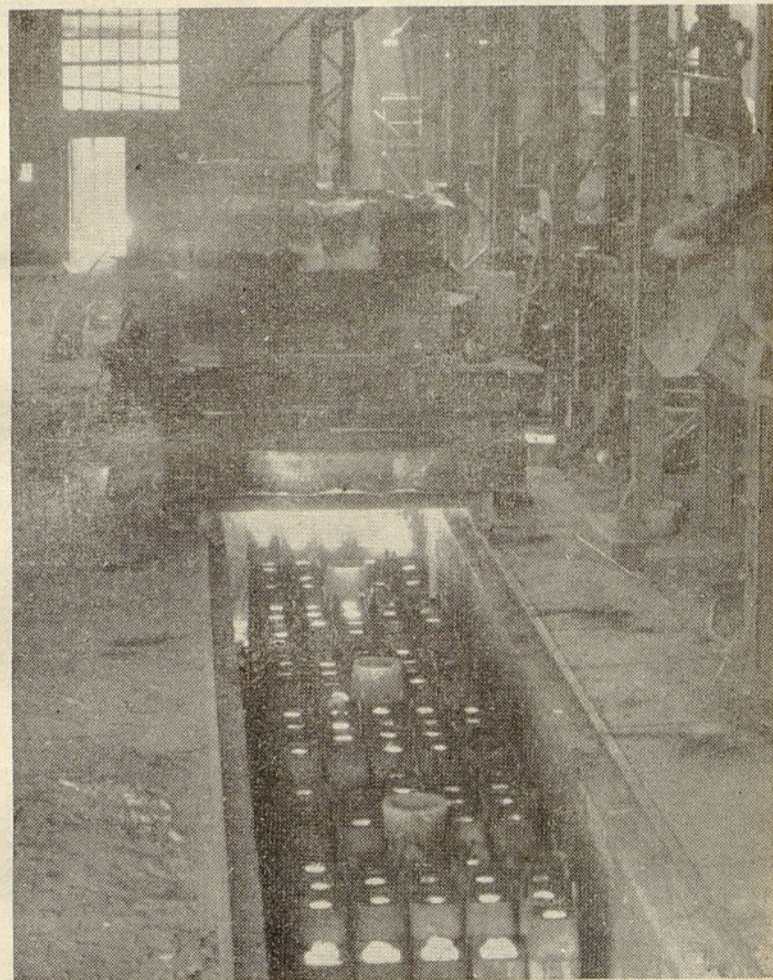
Gospodarska organizacija	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962
Železarna Jesenice	21,60	21,20	14,70	13,20	12,60	13,40	13,10	12,70	13,80	14,20	17,80
Železarna Store	12,90	13,70	15,80	17,50	18,30	17,00	19,70	20,80	23,00	19,30	16,10
Železarna Ravne	15,50	17,70	13,40	18,20	25,20	24,10	22,00	23,00	21,60	24,80	24,70
Cinkarna Celje	—	—	—	—	16,00	12,79	17,07	16,34	16,00	18,10	17,25
Tovarna glinice in aluminija Kidričevo	551	11,23	11,93	16,50	21,13	15,13	22,23	21,68	20,95	17,48	14,72
Mariborska livarna Maribor	18,00	14,88	14,31	13,58	16,58	21,52	20,75	19,15	20,40	16,51	16,70
Kemična tovarna Moste	32,70	18,80	11,80	4,97	14,78	27,93	14,06	20,80	13,18	12,60	15,83
»Impol« Slovenska Bistrica	—	—	—	14,49	14,19	10,71	14,61	14,38	16,15	15,05	18,90

ŠTEVILO IZPADLIH DELOVNIH DNI ZARADI POŠKODE

Gospodarska organizacija	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962
Železarna Jesenice	25.217	21.347	20.734	15.946	14.594	15.087	17.495	16.338	17.739	17.746	18.760
Železarna Store	5.106	4.428	4.853	4.309	5.041	5.201	6.404	5.125	4.006	3.337	2.656
Železarna Ravne	10.741	9.476	6.306	7.450	5.547	4.812	4.738	4.946	4.867	6.455	6.467
Cinkarna Celje	—	—	—	—	5.677	4.809	6.594	7.190	6.345	6.705	5.969
Tovarna glinice in aluminija Kidričevo	551	1.237	1.574	4.405	4.374	3.510	4.509	5.248	3.768	4.279	3.400
Mariborska livarna Maribor	702	1.695	1.619	2.361	2.286	3.337	3.013	2.356	2.530	1.734	1.520
Kemična tovarna Moste	523	767	354	268	635	1.004	647	936	448	517	665
»Impol« Slovenska Bistrica	—	—	—	2.916	2.567	1.425	1.930	1.881	2.082	2.306	2.733

PRIBLIŽNA ŠKODA ZARADI POŠKODE V LETU 1960

Gospodarska organizacija	Direktni stroški din	Indirektni stroški din	Zaradi izpadlih delovnih dni	Zaradi smrtnih nezgod	Skupaj din	Na eno poškodbo din
Železarna Jesenice	34.668.000	69.336.000	120.900.000	3 smrtno	353.904.000	270.000
Železarna Store	4.725.000	9.450.000	22.900.000	—	37.075.000	210.000
Železarna Ravne	6.075.000	12.150.000	40.200.000	1 smrtno	48.000.000	470.000
Cinkarna Celje	10.692.000	21.384.000	33.882.000	—	65.958.000	167.000
Tovarna glinice in aluminija Kidričevo	4.860.000	9.720.000	34.138.000	1 smrtno	54.360.000	573.000
Mariborska livarna Maribor	3.348.000	6.696.000	16.875.000	—	26.919.000	217.000
Kemična tovarna Moste	918.000	1.836.000	2.280.000	—	5.034.000	148.000
»Impol« Slovenska Bistrica	3.483.000	6.966.000	19.280.000	—	29.729.000	230.000

matiko s področja HTV. Še vedno prevladujejo mišljenja, da je naloga HTV službe v podjetju v tem, da zbira podatke o nezgodah, da deli osebna varnostna sredstva, da prijavlja dograjene stroje in strojne naprave pristojnim organom, da vodi evidenco nezgod in sestavlja občasna poročila, kontrolira, če delavci uporabljajo osebna varnostna sredstva, da predlaga za kaznovanje delavce, če ne uporabljajo teh sredstev, itd. Menimo, da ni v tem bistvo službe HTV. Po našem mišljenju mora biti težišče HTV službe na operativnem vodstvu v obratih ali ekonomskih enotah, ker moramo vso proizvodno problematiko v vsakem trenutku obravnavati kompleksno, torej tudi po vprašanju HTV. Obratovodstva morajo s svojimi kadri stalno in intenzivno spremljati ne le samih proizvodnih procesov, ampak morajo opazovati tudi ljudi.

Nikjer niso še izdelani dobro proučeni programi za uvajanje novincev, iz katerih bi bil razviden ustrezen sistem uvajanja in skrb za novo sprejetega delavca od prvega dne pa do trenutka, ko se vodstvo prepriča, da je novinec zadosti uveden v svoje delo.

Sedanji način uvajanja je časovno in po načinu precej različen: Železarna Jesenice porabi za uvedbo 3 ure, Železarna Store 3 dni, Železarna Ravne 2 do 8 dni, Cinkarna Celje 3 dni, Tovarna glinice in aluminija Kidričevo 3 dni, Mariborska livarna 2 dni. V več primerih uvajajo novega delavca v delo varnostni tehniki, kar pa menimo, da ni zadosti.

V izobraževalnih centrih še niso povsem razvili sistema periodičnega obnavljanja seminarjev za posamezne službe, v katere bi (Nadaljevanje na 10. strani)

Problematika HTV v slovenski metalurgiji

(Nadaljevanje z 9. strani)
 morali biti vključeni tudi vodilni kadri obratov. Smatramo namreč, da bo na splošno stanje HTV poleg strokovnega spopolnjevanja pozitivno vplivala tudi metodična obdelava aktualnih vprašanj HTV, predvsem pa pravilno delo z ljudmi. Nekatera podjetja so že pričela s takim načinom dela in upamo, da se bo uspeh pokazal v kratkem času.

INTERNI PRAVILNIKI O HTV

Interne pravilnike o HTV so izdelala in prilagodila za svoje potrebe vsa podjetja črne in barvne metalurgije, razen Železarne Jesenice.

Pravilniki so ustrezni. Potrebno bi pa bilo, da se ti pravilniki v okviru podjetja stalno preiz-

že, da bo stanje HTV v teh podjetjih bistveno izboljšano, ko bodo končana dela rekonstrukcije in modernizacije.

OSEBNA VARSTVENA SREDSTVA

Pri vseh podjetjih smo opazili, da razpoložljiva osebna varstvena sredstva ne ustrezajo povsem svojemu namenu. Zlasti upravičene so pritožbe na izredno slabo kvaliteto azbestnih oblek, ker so pretežke in preokorne. Velike pomanjkljivosti se kažejo pri domačih respiratorjih proti prahu, zlasti kadar gre za silikotičen prah. Tudi za varovanje oči ni na razpolago dobrih očal. Vse to povzroča, da delavci odklanjajo taka zaščitna sredstva in raje delajo brez zavarovanja.

enote omogočajo najbolj učinkovit način materialnega stimuliranja delavcev za zmanjšanje poškodb v posameznih oddelkih ekonomskih enot. Razen tega nam je novi zakon o financiranju socialnega zavarovanja prinesel določbo, po kateri bo moralo podjetje namesto dosedanjih do 7 dni od 1. 1. 1965 plačevati do 30 dni za izostanke zaradi poškodb pri delu in bolezni.

S takimi osnovami so podani dobri pogoji, da si bo vsako podjetje čimprej izdelalo učinkovit način materialnega zainteresiranja vsakega posameznega delavca za zmanjšanje poškodb pri delu in bolezenskih izostankov. V takih pogojih delavec ne bo več stal ob strani v vprašanju naraščanja izostankov zaradi po-

Z gasilskega občnega zbora v Štorah

V soboto, dne 16. februarja so se zbrali v gasilskem domu v Štorah člani industrijskega gasilskega društva Železarne Štore na svoj redni letni občni zbor. Na občnem zboru, kateremu so prisostvovali predstavniki gasilskih forumov in sosednjih gasilskih društev, kakor tudi predstavniki Železarne in družbenih organizacij so pregledali svoje vrste in delo v letu 1962, ki je bilo do sedaj eno najplodnejših.

Iz poročil, ki so jih podali predsednik društva tov. Mežek Franc in poveljnik tov. Krumpak Štefan povzamemo, da šteje društvo 69 članov, od katerih je 38 operativcev, 17 mladincev, 8 članic, 4 rezervni člani in 2 častna člana. Kvalifikacijski sestav operativnih članov je takle: 2 Pk, 30 KV, 3 VK, 2 tehnika in 1 inženir. Kvalifikacijsko je sestav še kar v redu, število operativnih članov pa je za velikost tovarne še premajhno, potrebno ga je pojačati, posebno z mlajšimi člani, ki se vračajo iz JLA.

Preteklo obdobje je terjalo od gasilcev mnogo naporov, saj so se vršila razna gasilska tekmovanja od meddruštvenih pa preko občinskega do republiškega tekmovanja. Analiza udeležbe gasilskega društva na teh tekmovanjih nam pove, da so bili uspešni na vseh tekmovanjih, tako, da so osvojili 4 pokale. Tekmovalne ekipe so dosegle tri republiške rekorde in to člani v teku na 100 metrov s polno opremo in bremenom, članice v požarni preventivi in pionirji v polaganju cevovoda. Mimo tega so storili mnogo za strokovno vzgojo članov, tako da so se mimo udeležbe na vajah udeleževali seminarjev in posvetovanj, katere so organizirali gasilski forumi in pa upravni organ

in ustna navodila se dobro odražajo na požarni varnosti. Ugotovili so tudi, da se odnos zaposlenih še posebno pa odnos vodstvenega kadra do požarne varnosti iz leta v leto izboljšuje.

Stanje gasilske opreme in opremljenosti je za sedanje razmere zadovoljivo. Njegova vrednost znaša 36 milijonov dinarjev, kar ni malo, opremo moramo v redu vzdrževati in skrbeti, da se je vsi zaposleni poslužujejo v interesu požarne varnosti proizvodnje.

Nesmiselna je trditev, da društvo nosi odgovornost za žarno varno proizvodnjo. Zastopniki društva, tako organi samoupravljanja, kakor tudi vsi zaposleni, ki so storili vse, kar je bilo v njihovi moči, da niso požari narjajali večje škode.

Sodelovanje organov društva v upravljanju in nove upravljanje podjetja z Gasilskim društvom bilo nadvse dobro in so vse probleme skupno reševali.

Na občnem zboru so se pogovorili o svojem delu za vnaprejšnje naloga, ki jih čakajo v bodočem letu. Posebno skrb bodo še v prihodnjem letu postavili na strokovno vzgojo članov in na izobraževanju zaposlenih v požarnopreventivni smislu. Upravi podjetja bodo predlagali formiranje tehnične požarne komisije, ki naj bi jo sestavljali asistenti za vzdrževanje, ki morajo že po svoji službeni dolžnosti nositi največjo skrb za požarno varno delo obrata.

Delu gasilskega društva Železarne Štore so dali vsi gostje kava priznanja, prav posebno predstavniki občinskega ljudskega odbora Celje in gasilskih forumov so to društvu postavili za vzgled ostalim društvom celjskega okraja. V znak priznanja so na ob-

PRIBLIŽNA ŠKODA POVZROČENA ZARADI POŠKODB V LETU 1961

Gospodarska organizacija	Direktni stroški din	Indirektni stroški din	Zaradi izpadnih delovnih dni din	Zaradi smrtnih nezgod din	Skupaj din	Na eno poškodbo din
Železarna Jesenice	33,690.000	67,380.000	110,840.000	6 smrtnih 230,000.000	441,910.000	350.000
Železarna Štore	4,914.000	9,828.000	26,400.000	1 smrtna 37,000.000	77,742.000	420.000
Železarna Ravne	7,020.000	14,040.000	51,200.000	—	72,260.000	270.000
Cinkarna Celje	9,828.000	19,656.000	35,744.000	—	65,228.000	179.000
Tovarna glinice in aluminija Kidričevo	6,615.000	13,230.000	34,446.000	—	54,281.000	222.000
Mariborska livarna Maribor	2,835.000	5,670.000	12,277.000	—	20,782.000	198.000
Kemična tovarna Moste	1,107.000	2,214.000	3,040.000	—	6,361.000	155.000
»Impol« Slovenska Bistrica	4,131.000	8,262.000	12,277.000	—	29,135.000	190.000

kušajo v svrhu občasne dopolnitve. Razen tega podjetja izdajajo za posamezne nove stroje in naprave posebna navodila za varno delo na teh dodatnih napravah oziroma delovnih procesih.

UGOTAVLJANJE POMANJKLJIVOSTI HTV

Pri pregledih podjetij črne in barvne metalurgije se je skoraj povsod, z izjemo v tovarni aluminija Kidričevo, naletelo na najbolj pereče vprašanje: nove povečane proizvodne naloge v skrajno neustreznih prostorih in zastarelimi stroji in napravami. Prav to vprašanje pa zelo občutno posega tudi v splošno stanje HTV v posameznih podjetjih. Treba je poudariti, da so v zadnjih letih zgradili veliko novih sodobnih delovnih prostorov, marsikje so uvedli z novimi stroji in strojnimi napravami moderne tehnološke postopke. Vendar je to v splošnem še vedno premalo. Vse tri železarne, dalje Cinkarna v Celju in »Impol« v Slovenski Bistrici so pred veliko rekonstrukcijo, ki bo zaključena v 5 do 6 letih, dočim bo proizvodnja kemične tovarne Moste v kratkem ustavljena oziroma preusmerjena v izdelovanje polivinilnih mas. Prav ta okolnost ka-

Pri uporabi osebnih varnostnih sredstev pa se v podjetjih črne in barvne metalurgije kaže tudi velika nediscipliniranost, ker delavci zelo neradi uporabljajo predpisana zaščitna sredstva in zelo pogosto odlagajo ta sredstva, čim ni v bližini nadzornega organa. V več primerih pa delavci zaščitnih sredstev ne uporabljajo tudi takrat, če so navzoči nadzorni organi, ker ti organi ne nastopajo zadosti energično proti kršilcem delovne discipline.

STIMULACIJA

V nobenem podjetju črne in barvne metalurgije, razen v Železarni Ravne, nimajo takega sistema stimulativnega nagrajevanja za preprečevanje nezgod, po katerem bi bili delavci sami materialno zainteresirani za zmanjšanje nezgod. Sedanji sistem individualnega nagrajevanja v Ravnah je brez dvoma dosegel lepe uspehe pri vniževanju nezgod. Vendar ima ta sistem po našem mnenju lahko tudi slabe strani, ker obstaja možnost, da bi posamezniki skušali skrivati nezgode pri delu s tem, da vzamejo dopust, zlasti, ko gre za manjše poškodbe pri delu.

Mislimo, da nam ekonomske

škodb ali bolezni, ker se bo zavedal, da gre del stroškov za izostanke na škodo njegovega osebnega dohodka. Tako bo delavec bolj pazil na svojo lastno varnost pri delu in na to, da pravilno in varno delajo tudi njegovi tovariši.

Poleg ugotovljenih slabosti o splošnem stanju HTV v posameznih podjetjih pa je treba priznati tudi napredek stanja HTV, ki se odraža v znižanju števila poškodb. Tako n. pr. je bilo v letu 1962 v črni metalurgiji 215 poškodb manj kot v letu 1961 in v barvni metalurgiji 51 poškodb manj nasproti letu 1961. Železarna Jesenice je n. pr. uspela v letu 1962 prvokrat doseči najnižje številčno stanje poškodb, t. j. 14,80 % nasproti 17 in 18 % v zadnjih desetih letih. Najnižji doslej doseženi odstotek poškodb je dosegla Železarna Štore in sicer 8,4 % (leta 1961 — 3,2 %). Podobne uspehe v znižanju poškodb v letu 1962 so dosegla tudi nekatera podjetja barvne metalurgije. Tako je podjetje »Impol« znižalo odstotek od 15,24 % v letu 1961 na 12,60 %, dalje Cinkarna Celje od 25,21 % na 20,2 % in Mariborska livarna, ki je znižala odstotek poškodb od 9,86 % v letu 1961 na 8,74 % v letu 1962.

celjske občine. 12 dnevnega tečaja v TAM Maribor se je udeležil voznik gasilskega avtomobila, trenutno pa imajo dva svoja člana v 5-mesečni šoli DSNZ v Ljubljani.

V preteklem letu so pogasili 28 začetnih požarov, ki so povzročili 576.904 din škode, ta škoda pa bi bila neprimerno večja, če ne bi pravočasno intervenirali in če ne bi imeli v obratih organiziranih požarnih trojk, ki so gasilcem v veliko pomoč. Poleg tega pa tudi poplava ni prizanesla društvu in je bilo potrebno samo za reševanje in odstranjevanje naplavin 893 ur prostovoljnega dela.

Pri preventivnem delu je bilo mnogo storjenega. Eden največjih uspehov je v izvedbi 23 predavanj za zaposlene v tovarni iz požarne preventive in porabe ročnih gasilskih aparatov. Tovarniški list »Štorski železar« pa je tudi dobro sredstvo za propagiranje požarne varnosti. Razna pismena

nem zboru prejeli kar tri diplome za svoje delo.

Na občnem zboru se je tov. Mežek Franc poslovil od operativnega dela v društvu, kjer je bil predsednik. Tovarišu Mežeku zaradi upokojitve prenehala strokovno razmerje v Železarni Štore in zaradi tega ne bi mogel slediti vsem dogajanjem. Tov. Mežek bil aktivni član 35 let na zelo odgovornih mestih v gasilstvu in zapisan v zgodovino slovenskega gasilstva kot zelo delaven član Društva ga je za zasluge, ki jih ima za napredek gasilstva, na občnem zboru imenovali za častnega predsednika društva in mu izročilo diplomu in pa kristalno vazlo posvetilom, prepričano, da bo tov. Mežek s svojimi bogatimi izkušnjami društvu še vedno v pomoč. Novemu predsedniku, tov. Plevniku Slavku, pa je občni zbor zaželel kar največ uspehov, hkrati pa so člani obljubili, da mu bodo pomagali s tem, da se bodo v svojem delu še bolj trudili.

Občni zbor sind. enote OTK - Laboratorij

Živahne diskusije so pokazale, da imajo člani sindikalne enote OTK — LABORATORIJI dosti smisla za skupno delo in reševanje perečih vprašanj v aktivu. Stari odbor je položil račun svojega dela. Veliko je bilo napravljene, vendar je v bodočem letu pred nami še več nalog, ki jih bo potrebno prav tako skupno reševati.

Sedanji odbor naše enote je skoraj popolnoma nov. Ko bo spet leto naokrog, bo moral prav tako položiti svoj račun. Uspešno bo to lahko storil le takrat, če bodo vsi člani naše enote z njim tesno sodelovali. S. F.

Op. ur.: Izvršni odbor sindikalne podružnice podjetja je že večkrat apeliral na odbore sind. podružnice enot, da bi pisali o svojem delu. Prvi se je odzval odbor enote OTK — laboratorij (želimo, da ne bo osamljen) in nam poslal gornji prispevek.

Ročni gasilni aparat na prah

(Nadaljevanje z 8. strani)
 ne poškoduje predmetov in ni škodljivo za ljudi. Aparat lahko tudi ustavimo oziroma prekinemo gašenje in tako ni potrebno, da ga popolnoma izpraznimo. Delovanje aparata prekinemo tako, da zepremo jeklenko, aparat obrnemo s pokrovom navzdol, pritisnemo na vzvod razpršilca, tako da se iz aparata izprazni preostali plin.

Ker je v jeklenki stisnjeni plin se moramo izogibati nameščanju aparatov v takšnih prostorih, so izpostavljeni direktnim sonnim žarkom ali drugim toplotnim vplivom. Jeklenka prenese maksimalno temperaturo do pri povečani temperaturi pride jeklenki do širjenja plinov, do povečanega pritiska, kar je lahko vzrok izpraznitve jeklenke z varnostni ventil.

Apokongresna konferenca mladine Železarne Štore

SPOSOBNI MORAMO BITI, DA PREVZAMEMO TOVARNO V SVOJE ROKE TAKŠNO, KAKRŠNA JE IN DA JO PREDAMO MLAJŠIM GENERACIJAM BOLJŠO IN SODOBNEJŠO.

V ponedeljek, dne 25. februarja tega leta je bila v gasilskem domu polletna konferenca mladine našega kolektiva. Povabljeni so bili tudi predstavniki občinskega in okrajnega komiteja ZMS. Namen konference je bil, prikazati delo za obdobje med zadnjo letno konferenco do danes. V glavnem je imela konferenca obeležje študija materiala VII. kongresa ZM, ki je bil meseca januarja v Beogradu.

Predsednik TK ZMS tov. Martin Lazar je podal svoje poročilo, kateremu je obravnaval problematiko s VII. kongresa ZMJ prirejenega našim pogojem.

V smislu resolucije VII. kongresa se mora zveza mladine v bodoče se bolj truditi za pripravljane in usposabljanje mladine za sodelovanje v sistemu družbenega samoupravljanja in naporih za razvijanje za produktivnost dela, poudariti se mora za aktiven odnos mladim do vprašanj splošnega strokovnega in družbenega političnega izobraževanja, do vprašanj oziroma področja kulture in sploh o medsestvarovanju naše organizacije in mladine v družbenem življenju — komune. Sodelovanje in skupno delo zveze mladine ter

Tov. Jože Kramar: »Vloga mladim v proizvodnji in delavskem samoupravljanju«.

Tov. Konrad Korent: »Mladina in kultura«.

Tov. Erna Rozman: »Ženska mladina v našem kolektivu«.

Tov. Vinko Pakj: »Mladina v obratih«.

Tov. Franc Žohar: »Delo mladim komunistov in vloga aktivna mladim komunistov«.

Nadalje so se še mladinci prijavljali k diskusiji in nakazali vrsto problemov.

Ob zaključku konference so govorili predstavniki gospodarskega in političnega življenja našega kolektiva. Med drugimi je direktor kadrovskega sektorja tovariš Rajko Markovič zelo pozitivno ocenil konferenco in izrazil veliko zadovoljstvo ob napredku oz. kvalitetnemu premiku znotraj organizacije. Član TK ZKS tov. Avgust Boršič je v svoji razpravi nakazal mnogo novih poti pri uveljavljanju mladim ter smatral za potrebno, da se še v nadalje krepiti sodelovanje med partijsko in mladinsko organizacijo. Podpredsednik IO sindikalne podružnice tov. Miha Plahuta je pozdravil konferenco in zaželel mladini še nadaljnjih uspehov pri delu.

Splošno mnenje je bilo, da je konferenca zelo uspela in da je važna prelomnica pri delu organizacije.

V izvlečku navajamo nekaj glavnih sklepov konference:

1. Nenehno stremenje za čimvečjo afirmacijo mladim.
2. S političnim delom vplivati na mlade ljudi za borbo za čimvečjo produktivnost.

Novi sekretar tovarniškega komiteja mladine je tov. Gračner Vida iz komerciale

večjo produktivnost.

3. Posvetiti izobraževanju več pozornosti in s pravilno politiko soodločati pri izobraževanju.

4. Razreši se funkcije sekretarja TK ZMS tov. Dora Sajberl ter je namesto nje konferenca izvolila tov. Vido Gračnerjevo.

PIŠEJO NAM

Beseda o skromnih marljivih ljudeh

Kakor že na stotine drugih pred mano, tako je nekega dne tudi mene primoralo, da sem stopil tja gori k našim zobarjem.

Kar sem tam videl in slišal, me je napolnilo k pisanju teh vrstic.

Potrkal sem na vrata ordinacijske sobe. Sprejela me je vljudna žena, ki kot asistentka že vrsto let dela v tej ambulanti. Dal sem ji zdravstveno izkaznico, ona pa me je prijazno napotila v prijetno toplo čakalnico, kjer je že sedelo nekaj čakajočih. Poiskal sem prost stol in še jaz sedel. Kakor v vsaki čakalnici, se je tudi tu med čakajočimi razvil živahen pogovor. Govorili so seveda o zobeh in škrbinah, bolečinah in neprespanih nočeh, o vrtnanju ter puljenju zob in podobno.

Seveda je beseda nanesa tudi na ljudi, ki se v Štorah že vrsto let marljivo in vztrajno ubadajo s tem ne preveč prikupnim pa

1. Množično razširiti vse pionirske sekcije na šolah.

2. Med letom je organizirati več propagandnih tekmovanj z zračno, MK in vojaško puško, ter pištolo. Nagradno tekmovanje organizirati in streljanju na glinaste golobe in jelena.

3. Pridobiti v članstvo čim več žena, obenem v sklopu gasilske ženske desetine ustanoviti žensko sekcijo.

4. Dokončno urediti in popraviti vse strelske objekte.

Program tekmovanj za leto 1963 je zelo obširen in pester. Če bodo hoteli ta program dosledno izvajati je potrebno ogromno dela, redno izvajanje treningov kakor tudi tekmovanj.

Za izvedbo celotnega programa dela bodo seveda potrebna družinski finančna sredstva v višini ca. 400.000 din. S tem, da člani SD težaška dela na strelišču opravijo

vendar nepogrešljivim opraviлом. Na desetine raznih ust se dnevno odpira pred očmi prizadeonega zobozdravnika, on pa potrpežljivo

zdravi, popravlja in puli zobe, pa z injekcijo ter s prijazno besedo blaži bolečine.

Od blizu in daleč prihajajo ljudje iskat pomoči, da jim zdravnik izpuli zob ali pa jim tehnik vsadi novega. To se ponavlja dan na dan — leto za letom.

Mislím, da Štorovčani soglašajo z menoj, če si dovolim tudi v njihovem imenu vsem v zobni ambulanti izreči iskreno zahvalo in skromno priznanje za njihovo delo.

Karlo Dobovišek

Prehrana - menza

Iz leta v leto ugotavljamo, da je poleg stanovanjskega vprašanja najbolj pereč problem prehrana.

Pred nekaj meseci smo se še lahko hranili v DUR-u pri železarni. Z likvidacijo restavracije — menze smo bili prisiljeni, da se aboniramo v gostišču »BIZELJČAN« ali pa v menzi v domu učencev. Ker se sam sedaj hranim privatno, ne vem, zakaj se moji sostanovaleci samskega doma ne hranijo že v omenjenih restavracijah, temveč si večinoma kuhajo sami. Ni mi pa jasno tudi to, da si nekateri zakonci, čeprav sta mož in žena v službi, pripravljajo obed doma po končani službi.

Vsi vemo, da je imela prej naša DUR velik deficit, ker je bila hrana tako poceni — vsaj tako trdijo nekateri vodilni službenci v tovarni. Vemo pa tudi to, da ima sedaj, ko se kuha samo malica za delavce v tovarni, še večje stroške. Že naštetih primeri nam jasno kažejo, da lahko že v bližnji bodočnosti pričakujemo posledice take divje prehrane, saj si ne moremo misliti, da lahko ti mladi ljudje kuhajo v pogojih, ki jih zahteva sodobna kuhinja. Predvsem je tu predno pomisliti na prostore, ki jih ni, na vodo, ki je samski dom že nima nekaj mesecev in na čistočo. Te sobe ne moremo več imenovati spalnice, temveč kuhinje, delavnice in spalnice. Tu se sprašujemo, ali je res nemogoče, da bi v današnjih časih mladinec — samec ne mogel živeti pod boljšimi pogoji.

Še nam je v spominu epidemija tifusa iz leta 1954, za katero je bila vzrok slabo opremljena kuhinja, kot zgoraj navedene v Samskem domu. Na srečo ni bilo žrtev, toda napak bi bilo misliti, da ti ljudje ne čutijo posledic.

Zadnji čas je, da se odgovorni ljudje prebudijo in začno trezno misliti o tem vprašanju.

T. K.

TOPLO — MRZLO

Kakšna je razlika med vremensko napovedjo in našim jedilnikom toplega oziroma mrzlega obroka?

Nobene. Oba lažeta!

OBRAČUN DELA strelske družine Kovinar

Pred nedavnim so strelci Kovinarja polagali obračun svojega dela na XIV. rednem občnem zboru. Občnemu zboru so prisostvovali zastopniki Okrajnega in občinskega strelskega foruma ter zastopniki političnih in športnih organizacij Štore. Predsednik družine tovariš Žakelj Franc je v svojem poročilu nakazal uspehe in pomanjkljivosti pri delu strelske organizacije v Štorah. Dejavnost strelske družine je bila v preteklem letu vsekoli velika. S prostovoljnimi deli so uspeli dograditi strelsko lopo na vojaškem strelišču, za kar so člani prispevali preko 600 prostovoljnih delovnih ur. Obenem so izvršili popravila na MK strelišču, kjer jim je neurje prizadejalo občutno škodo v strelskem rovu in poligonu. Vodstvo strelske družine je bilo zaradi teh del v polni meri angažirano in se zaradi tega ni moglo v tolikšni meri posvetiti organizacijski in tehnični dejavnosti v družini. Kljub temu je družina uspela izvršiti celoten program tekmovanj po koledarju strelske Zveze Slovenije.

Strelci Kovinarja od pionirjev do članov so se udeležili vseh tekmovanj do državnega prvenstva, ki je bilo v mesecu septembru v Zagrebu. Iz doseženih rezultatov na teh tekmovanjih je razvidno, da si je vodstvo družine zahtevalo pravilno pot, posebno pri vzgoji mladincev in pionirjev, ki so dosegli prav lepe uspehe. Posebno lepe rezultate v družini pa imajo tovariš Anton in njegov brat Alojz in Brečko Franc, ki so vložili mnogo truda, da je imela družina tako lepe rezultate na tekmovanjih. V sklopu družine deluje pet strelskih sekcij na šoli Teharje, Štore, Kompolah, MIŠ - Štore in sekcija UROPJ. Najbolj agilna pri svojem delu je bila sekcija na osnovni šoli v Teharjah pod vodstvom trenerja tov. Mernika Franca, ki je vložil ves svoj prosti čas za vzgojo in razvedrilo pionirjev na tej šoli. Na občnem zboru je za svoje delo dobil priznanje od okrajnega in občinskega strelskega odbora Celje. Strelska družina pa mu je podelila skromno finančno darilo in diplomu. Ostale strelske sekcije niso bile tako aktivne,

čepprav so imele idealne pogoje, posebno Metalurška industrijska šola, ki je izvedla le nekaj obveznih tekmovanj.

Organizacija in propaganda je dobro uspela, kljub temu, da je odbor vse leto moral voditi delo na strelišču. Izvedli so več športnih nagradnih tekmovanj v počastitev zgodovinskih dnevo in praznikov. V okviru Jugoslovanskih športnih iger pa so organizirali množično tekmovanje pionirjev po šolah, kjer je sodelovalo preko 100 pionirjev. S tem so mnogo prispevali k popularizaciji strelskega športa v Štorah. Objav-

Pionirji iz Teharj pozdravljajo občni zbor strelcev

vili so več člankov preko dnevne tiska in radia, da so s tem seznanjali javnost o dejavnosti strelskega športa.

V cilju razvijanja množičnosti vseh panog športa v kolektivu je bilo razpisano medobratno tekmovanje. Tekmovanja v streljanju se je udeležilo preko 80 članov kolektiva. Iz tega je razvidno, da je zanimanje za strelski šport v Štorah veliko. V doglednem času bo potrebno urediti dodeljene prostore v bivši menzi, ker le na ta način bodo uspeli pridobiti čim več novih strelcev in tako zagotoviti uspeh v kvaliteti in množičnosti lepega strelskega športa, ki je priljubljen pri večini članov kolektiva.

Po obširni in plodni razpravi je občni zbor sprejel naslednje sklepe:

s prostovoljnimi delom, bi se ta znesek znižal za eno tretino. Ob zaključku je občni zbor strelske družine izrekel vso priznanje in zahvalo upravnim organom podjetja za razumevanje pri dodeljevanju finančnih sredstev in upa, da bo tudi v bodoče strelska družina naletela pri teh organih na tako razumevanje kod dosedaj.

Okrajni in občinski strelski odbor je po svojih predstavnikih izrekel vse priznanje strelski družini in obenem podelil diplome: Tov. Francu Žaklju, Francu Mlakarju, Pavlu Stefančiču, Stefanu Lužarju, Slavi Mlakar, Ludviku Bobeku, Francu Dvoršaku in Vladimiru Vrtovcu. Najbolj zaslužni strelci pa bodo prejeli posebna priznanja na plenumu občinskega strelskega odbora v Celju.

Pavel Stefančič

Predsednik TK ZMS tov. Lazar Martin je podal svoj referat

ostalih družbeno političnih organizacij, v katerih dela naša mladina ostane še v bodoče prvenstvena naloga v organiziranju družbene aktivnosti mladim. Vsebinska našega ideološkega dela mora predvsem omogočiti sistematično marksistično izobraževanje mladim, to se pravi spoznati jih z osnovami marksizma in sodobnim razvojem marksistične ideologije. Dolžnost naše organizacije je torej v tem, da skupaj z ostalimi družbenimi političnimi organizacijami, posebno s sindikalno in socialistično zvezo, stalno spremlja

Tov. Kramar Jože je govoril o vlogi mladim v proizvodnji in delavskem samoupravljanju

na vpliva na delovne in življenjske pogoje mladim ljudi.

Poročilo tovariša predsednika, katerega glavno vsebino smo objavili v izvlečku, se je razvila živahna diskusija:

V mesecu februarju

Novi člani kolektiva:

Vreš Karl, delavec NK, livarna sive litine; Guček Martin, delavec NK, valjarna; Leskovšek Anton, delavec NK, valjarna; Starkl Alojz, delavec NK, valjarna; Sivka Stanko, delavec NK, valjarna; Pušnik Martin, delavec NK, ekspedit; Lemut Alojz, delavec NK, ekspedit; Zupanc Franc, delavec NK, skladišče; Gajšek Stanislav, premikalec KV, promet; Zupanc Alojz, delavec NK, samotarna; Ing. Sturbej Alojz, inženir kemije, kemični laboratorij; Juntev Medard, KV livar, livarna valjev; Bakija Ivan, kemični tehnik, kemični laboratorij; Vrečar Elfrida, uslužbenka NS, komunalni oddelek; Arzenšek Anton, strugar KV, mehanična delavnica; Artnak Jože, delavec NK, ekspedit Gračner Adolf, delavec NK, livarna sive litine;

Odšli iz podjetja:

Petek Jožica, administratorica NS v komercialnem sektorju, samovoljno zapustila delo; Brglez Božena, uslužbenka NS v komercialnem sektorju, odšla sporazumno s podjetjem; Grobin Milan, delavec NK v valjarni, odšel sporazumno s podjetjem; Zaler Franc, nadprekikalec na prometu, odšel po lastni želji; Grdina Franc, strojni ključavničar KV v livarni sive litine, odšel po lastni želji; Sovič Franc, premikalec na prometu je odšel sporazumno s podjetjem; Leskovšek Anton, dinski prometnik na prometu je odšel sporazumno s podjetjem; Flis Rudolf, ognjestalni zidar KV, je odšel sporazumno s podjetjem, zaposlen je bil v jeklarni; Pirnat Mihael, star 55 let, v našem podjetju je bil zaposlen 4 leta v avtooddelku kot sofer, sedaj pa je invalidsko upokojen; Lesjak Ivan, star 62 let, je bil zaposlen preko 8 let na elektroplavžu kot čistilec ciklonov, sedaj pa je invalidsko upokojen; Škerbec Franc, star 61 let, je bil zaposlen kot žerjavovodja KV v livarni sive litine 18 let, sedaj pa je invalidsko upokojen; Novak Franc, star 55 let, je bil zaposlen kat livar KV v livarni sive litine preko 17 let, sedaj pa je invalidsko upokojen.

Naraščaj v družini so dobili:

Stanojevič Miloš, energetski oddelek; Lenart Martin, valjarna; Jezernik Branko, mehanična delavnica; Esih Franc, livarna sive litine; Stojan Franc, valjarna; Koštomaj Stanko, elektroplavž; Lončar Franc, livarna sive litine; Cerinšek Franc, valjarna; Koštomaj Anton, jeklarna.

Poročili so se:

Gajšek Zvonka iz kemičnega laborato-

rija in Zohar Franc iz mehanične delavnice; Zorič Anton, mehanična delavnica; Gračner Mirko, ekspedit; Kozelj Bogdan, obdelovalnica valjev; Zayšek Matija, elektroplavž — aglomeracija; Kaluža Avgust, ekspedit; Strnad Jakob, OTK. Čestitamo!

Izostanki v mesecu januarju

Zaradi boleznih je bilo izgubljenih 2.847 delovnih ljudi, zaradi rednega letnega dopusta 1.479, zaradi izredno plačanega dopusta 95, zaradi neplačanega dopusta 52, zaradi neopravičenih izostankov 41 in zaradi ostalih izostankov 474, torej skupaj 4.984 delovnih dni.

DISCIPLINSKE KAZNI

Skupno je bilo izrečenih 28 kazni. Od tega so izrekli obratovodje, šefi sektorjev in vodje oddelkov 17 kazni, disc. komisija pri DS 2 kazni, disciplinske komisije pri ODS pa 9 kazni.

Disc. organi I. stopnje so izrekli: 5 opomine, 9 ukorov, 5 stroge javne ukore in 2 denarne kazni.

Disc. organi II. stopnje so izrekli: 2 javna ukora, 1 strogi javni ukor, 4 denarne kazni od 5 % za 1 mesec do 10 % za 3 mesece in 2 odpusta iz podjetja.

Pritožba je bila vložena: 1 (na disc. sodišče pri ObLO Celje) zoper disc. odločbo DK ODS.

Disciplinski prekrški so bili sledeči: nepravilni izostanki z dela 18, malomarno in nevestno opravljanje dela s škodnimi posledicami 5, surovi in netovariški odnosi do predpostavljanih in sodelavcev 1, pretepi 2, kršenje delovnega reda splošno 1, poverba druž. sredstev 1.

Vinjeni so prišli na delo:

Golež Hinko, valjarna; Frajtag Ciril, valjarna; Sivak Jože, valjarna; Mernik Jože, valjarna; Petelinšek Alojz, samotarna; Zafran Matija, valjarna.

NEZGODE

Pri delu so se poškodovali naslednji:

Elektroplavž: Ramšak Jože je s sodelavcem razbijal grude ostružkov. Pri tem ga je sodelavec udaril s kladivom po palcu desne roke.

Jeklarna: Pahole Martin. Ob remontu je rušil satovje v plinski komori, pri čemer mu je padla opeka na prste leve noge. Zaradi hude vročine pri tem delu delavci ne nosijo čevljev iz jeklene kapice, temveč lesene coklje.

Valjarna: Cater Franc je vezal ploščato železo na stolicah v adjustaji valjarne. Pri tem mu je sodelavec vrgel palico na palec leve roke.

Livarna sive litine:

Cavš Vili je s sodelavcem prekladal jedra za cevi. Jedro se je snelo iz verige na strani sodelavca in padlo na tla ter se pri tem zavrtelo. Cavš je držal za verigo ter ga je ob tem stisnil jedrenjak za prsnec desne roke.

Suster Vinko je brusil zaprite kokile ter pri tem kljub očalam dobil v oko **Energetski obrat:**

Podlogar Alojz je spodkopaval pepel na generatorjih. S stropa podesta mu je na glavo padel kos kotnega železa, ki se je tam odtrgal od vrat v tleh.

Promet: Lesjak Franc je lezel preko 1 meter visokega opaža v skladišče premoga, pri tem je omahnil nazaj in padel ter se udaril na glavo in ramo.

Sramel Vinko je na vozičku popravljal ingote, ki so drseli. Pri tem je z drugega kupa zdrsnil ingot in mu padel na prste leve noge.

Ekspedit: Krajnc Karl je spenjal ingote, da bi jih prenašal z žerjavom. Pri tem je prepozno odmaknil roko tako, da mu je stisnilo prstanec leve roke med verigo in ingot.

Počivalšek Jakob se je pri prenašanju vezov palčastega železa spotaknil pri čemer mu je vez težka 45 kg padla na gleženj leve noge.

Komunalni oddelek: Sivka Amalija je nakladala železne plošče na voz pri čemer je ena ploškev spodrsnila. Imenovana jo je hotela zadržati ter se pri tem urezala na prst leve roke.

Pušnik Jože iz obdelovalnice valjev je padel po stopnicah, ko je šel v službo ter si pri tem izpahnil desno roko v ramenu.

Zaradi nezdod pri delu je bilo v mesecu januarju izgubljenih skupno 272 delovnih dni in zaradi nezdod na poti skupno 144 delovnih dni.

V preteklem mesecu imamo zopet dve nezdodi povzročeni po sodelavcu, kar je razvidno iz opisov. Se bolj bo treba povdarjati, da delavci naj ne pazijo samo nase temveč tudi na druge. V lanskem letu je bilo takih nezdod razmeroma zelo veliko.

Večina nezdod iz preteklega meseca je takih, ki so se pripetile ob prenašanju, nakladanju in prekladanju raznega materiala. Od 11 nezdod jih je kar 5 na prstih rok in 5 nezdode na nogah.

Pričetek nogometne sezone

Na zadnji seji odbora nogometne sekcije je bilo sklenjeno, da se prične z rednimi treningi v petek dne 15. II. 1963 ob 15. uri. **Treningi I. moštva se bodo v glavnem odvijali na prostem, kjer si bodo igralci pod strokovnim vodstvom nabirali njim prepotrebne kondicije in veščine igranja. Predvideno je bilo, da se bi s treningi pričelo že poprej v zaprtih prostorih telovadnice, vendar je telovadnica stalno zasedena tako, da bi bilo omogočeno nogometnašem samo enkrat tedensko vaditi in to šele ob 20. uri zvečer. Odbor je bil mnenja, da se zaradi oddaljenosti poindincev in pozne ure treningov ne bi udeležilo dovolj igralcev, zato je odbor opustil zamisel treningov v zaprtih prostorih.**

Samo muhasto in zelo mrzlo vreme ni dopustilo, da se bi z vadbo pričelo poprej. Zato je potrebno sedaj, ko je temperatura že primerna, pričeti s pospešeni in sistematičnimi treningi na prostem.

Pričakujemo, da se bo trening udeležilo čim več aktivnih pa tudi tistih igralcev, ki imajo voljo in smisel do udeleževanja v lepem nogometnem življenju.

Odbor in tehnično vodstvo, kakor tudi trenerski kader bo v letošnjem letu posvetil veliko pozornost I. moštvu, mladini in pionirjem tako, da bi v letošnjem letu dosegli čim več in čim lepše uspehe na zelenem polju. Na seji odbora so sklenili, da bo vsak odbornik, kakor tudi trenerji skupaj s tehničnim vodstvom pridal svoj maksimalni delež.

Obenem pozivamo vse mladine

ce, ki bi imeli željo udeležiti se v nogometni sekciji, da lahko vsak petek v tednu šejo v sekcijo pri tov. Boki, ki bo stalno na igrišču.

Delo prvega moštva se bo odvijalo v glavnem pod vodstvom trenerja tov. Gajšeka Ferdona našega izkušenega veterana danjega tehničnega vodje Ambroža Franca, ki ima že letne izkušnje v delu nogometna splošno, obenem je pa nogometni sodnik.

Odbor predvideva in je v zvezi že razposlal vabilnim društvom v zvezi z odvijanjem prijateljskih srečanj, pristojni bi predvsem za pravo našega moštva predčetkom spomladanskega prvenstva. Odgovor smo dobili iz NK »Rudar-Velenje« in od tizana Smartno. Prva tekma bo odigrala že 24. II. in to bo kim nasprotnikom, članom venske lige Rudarjem iz Velenja. Oziraje se na naše moštvo moralo vložiti liko truda, da doseže časte rezultate, v primerjavi z začeti naših priprav. Vendar smo pričani, da se naši igralci zavedajo in da bodo vložili svoje znanje za pričakovane pehe.

S Partizanom iz Smartnega bomo odigrali tekmo doma 15. marca. Pričakujemo še poznejša srečanja od strani Kladiškanskega ŽNK Celje, NK Partizan Solina in Aluminij iz Kidričevega. Začetka prvenstva je pred nami deset prijateljskih srečanj. Iz tega je razvidno, da bo moštvo imelo dovolj prijateljskih srečanj, pri katerih bo bralo veliko izkušenj za prvenstvo sezone.

Železarna Štore tudi letos občinski moštveni prvak Celje

V dneh od 24. I. do 21. II. tega leta je organiziral Občinski sindikalni svet Celje, občinsko sahovsko prvenstvo za leto 1963.

Na predhodnem sestanku vodij ekip so bila sprejeta pravila za to tekmovanje. Po pravilih se je tekmovanje vršilo po Bergerjevem krožnem sistemu tako, da vsaka ekipa igra z vsemi ostalimi ekipami.

Za naše moštvo so nastopili: Jančič Karel in Gajšek Ferdo devetkrat, Arzenšek Stefan 8 krat, Sramel Alojz in Zahojnik Florjan po 7 krat, Arzenšek Bogomir 6 krat, Belej Marjan in Sovič Franc 3 krat, Možgon Jože in Završnik Drago po 1 krat.

V devetih kolidih je naša 6-članska ekipa odigrala dvoboje takole:

Železarna Štore	: Cinkarna	6:0
Železarna Štore	: Tehnomet	6:0
Železarna Štore	: AERO	5:1
Železarna Štore	: Ingrad	4:2
Železarna Štore	: Elektro 4	4:2

Železarna Štore : Cinkarna
Železarna Štore : Tehnomet
Železarna Štore : AERO
Železarna Štore : Ingrad
Železarna Štore : Elektro 4

Največje število točk pa so dosegli člani naše ekipe. Naša ekipa je bila prva v skupni lestvici s 42 točkami, Emajlirka in pol, Elektro 45 in pol, Ingrad 34 in pol, itd.

Z ozirom na to, da je naša ekipa v medsebojnih srečanjih dosegla 8 zmag in samo eno izgubo, medtem ko je Cinkarna dosegla 7 zmag, 1 neodločeno in 1 izgubo je po meč — bod sistemu mesto pripadlo naši ekipi. Naša ekipa je prejela zasluženi pokal — Ob. SS Celje.

Sindikalni podružnici Železarne Štore, kot pokrovitelju našega moštva, pe, ki je zastopala naš kolektiv, želimo še mnogo uspeha na našem odru.

V sredini aprila bo v kulturnem domu v Štoreh okrajna dramska revija. Tu bodo nastopale najboljše dramske skupine celjskega okraja. Revija bo trajala 4 dni po dve predstavi na dan, ena v popoldanskem, druga v večernem času. Repertoar bo različen, tako da bo nekaj dram, komedij in mladinskih predstav.

Tu si bomo lahko ogledali predstave in spoznali, koliko truda zahteva dobro naštudirana igra in koliko požrtvovalnosti je treba od igralcev, ki vezbajo po cele mesece, da se lahko predstavijo publiku. Mislim, da je naša dolžnost, da z obiskom in z aplavzi počastimo dramske skupine, ki se bodo trudile, da bo vsak gledalec z zadovoljstvom in z željo, da bi še videl čimveč podobnih predstav na štorskem odru, zapustil dvorano. T. Kajba

PRVO LETOŠNJE PRIJATELJSKO SREČANJE ŽNK — CELJE : PARTIZAN - KOVINAR

27. februarja je bila odigrana v Celju na Skalni kleti prijateljska tekma z NK Celje. Pred malostevilnimi gledalci in na zasneženem igrišču se je tekma končala v prvem polčasu 0:0. V drugem polčasu je prišlo do izraza večja rutina in izkušnost igralcev Celje, kateri imajo že več treningov v letošnjem letu za seboj, tako da so srečanje odločili po težki borbi v svojo korist z 2:1. R. B.

16.—17.marca

NA VALOVIH DONAVE romunski, ki pripoveduje zgodbo o uporniškem gibanju iz druge svetovne vojne.

23.—24.marca

»POJMO V DEŽJU« ameriški barvni. V tej glasbeno-revijski komediji nastopajo Gene Kelly, Debbie Reynolds in Donald O'Connor, ki zagotavljajo uspeh, čeprav nima film drugega namena kot zabavati publiko.

30.—31. marca

»DR«. Jugoslovanska komedija po istoimenskem Nušičevem delu o malomeščanski družbi, njenem stremušču, zvijačah in posledicah. Film toplo priporočamo zaradi ostrega in duhovitega posmeha sebičnosti. Kljub zapletljajem je film preprost in primeren za vsak okus.

6.—7. aprila

»DOKTOR IN LJUBEZEN«. Angleška komedija. Dva mlada zdravnika doživljata vesele dogodivščine z dekletji. Rada bi okusila ljubezen, pri tem nastajajo najrazličnejše peripetije, ki jim nista kos. Strezneti se šele, ko je v nevarnosti življenje njunega šefa. Z drzno operacijo ga rešita.

13.—14. aprila

»PEPEL IN DIAMANT«. V Karlovih Varih nagrajen poljski film. V svetovnem merilu smatrajo ta film za enega med najboljšimi. Poljaki so znani po svojem humanem, toda ostrem realizmu, v tem filmu pa pripovedujejo tragično zgodbo o človeku, njegovem okolju in trpljenju, ki bi nikoli ne bilo potrebno. Vsem ljubiteljem priporočamo ogled.

Kako bo letos z Rabom?

Izvršni odbor sindikalne podružnice Železarne Štore je za leto 1963 že imenoval upravni odbor počitniškega doma na Rabu in mu naročil, da prične takoj s pripravami za začetek poslovanja doma.

Upravni odbor doma na Rabu se je sestel že 14. februarja in sklenil, da takoj prične s pripravami za začetek poslovanja. Dom bi začel s poslovanjem tako, da bi že 3. junija lahko sprejel prve goste. Sklenjeno je bilo, da bi v kolikor bo upravni odbor uspel v svojem delu, ostale lanskoletne penzijske cene in da bi veljal lanskoletni pravilnik, morda z manjšimi spremembami. Sklenjeno je bilo tudi, da naj odbor za rekreacijo pri sindikalni podružnici do konca februarja zbere pri-

bližno prijave, ki pa bi bile samo informativne, da bi odbor lahko prosta mesta v domu ponudil dru-

gim kolektivom. Predvideno je, da bi letošnja trajala sezona od 3. junija do 23. septembra v dekadah po 10 dni.

Gradivo za občni zbor sindikalne podružnice

Letno informativno poročilo o delu sindikalne organizacije

Poročilo, ki ga objavljamo v našem glasilu je namenjeno v informacijo vsem članom naše sindikalne organizacije z željo, da bi vas seznanili z utrjevanjem politične dejavnosti v pretekli enoletni dobi.

Naša organizacija je odigrala važno družbeno-politično vlogo pri razvijanju in utrjevanju sistema gospodarjenja in samoupravljanja, pri širjenju in poglobljanju strokovnega in političnega izobraževanja, predvsem pa pri urejanju problemov življenjskega standarda zaposlenih v kolektivu. Največ dejavnosti pa je sindikalna organizacija posvetila delitvi dohodkov in decentralizaciji organov samoupravljanja podjetja. Ta skrb se je zlasti izkazala v času priprav na volitve novih delavskih svetov, aprila meseca lani. Zavedajoč se, da je delo samoupravnih organov odvisno od dobre kadrovske sestave, so podružnice enot izbiri kandidatov za delavske svete svojih enot, kot za delavski svet podjetja posvetile vso potrebno pozornost.

Prizadevali smo si nadalje, da bi napredna stremjenja in delovni polet članov kolektiva čimbolj vskladili s programskimi načeli kolektiva in s splošno političnimi cilji. Takšne naloge so od izvršnega odbora in vodstev podružnic enot zahtevale tesno povezavo s članstvom. Pričeli smo temeljiteje spremljati gospodarske probleme, v enotah razčiščevati pojme decentralizacije samoupravljanja in utrjevali smernice za uveljavljanje neposrednega proizvajalca v upravljanju.

Isvršni odbor si je v razdobju od zadnje konference prizadeval, da bi pravočasno ugotavljal in analiziral vse važnejše probleme, ki so se pojavljali v kolektivu in da bi pri nastajajočih težavah sprotil poiskal uspešne in smoterne rešitve. Tako je nekajkrat analiziral probleme gospodarjenja, zlasti pri tem nakazal smer za delo podružnic enot, kako se naj spoprimejo z nastalimi ovirami, da bodo gospodarski rezultati čim boljši.

Večkrat je izvršni odbor obravnaval naloge s področja organizacijskih vprašanj, ter usmerjal vodstva sindikalnih podružnic enot za njihovo večjo usposobljenost in samostojnost. Praksa kaže, da smo bili pri takih analizah in usmerjanju pre malo dosledni. To se nam jasno odraža v dejanskem stanju naših podružnic enot, kar potrjuje, da bi bili morali biti pri izvajanju sklepov in smernic bolj dosledni in vztrajni.

V tem našem poročilu bomo skušali osvetliti tiste probleme, o katerih je izvršni odbor na svojih sejah razpravljala, ter kako so se predlogi in sklepi v kolektivu realizirali. Kakšna je bila dejavnost podružnic enot, bodo člani lahko ocenili na predkonferenčnih sestankih, kjer bodo tudi izvolili delegate, ki pa naj bodo sposobni najbolj življensko posegati v razpravo letne sindikalne konference podružnice podjetja.

Potrebno je v uvodnem delu poročila tudi poudariti, da se letošnje priprave za občni zbor razlikujejo od vseh dosedanjih. To pa zaradi tega, ker stopamo v dveletno mandatno dobo novih kadrov v sindikatu. Priprave potekajo že od decembra dalje, ko smo pričeli razpravljati o kadrih za bodoča vodstva podružnic enot in ko smo predvideli temeljite priprave

za izvedbo letnih konferenc sindikalnih podružnic enot. Pri tem je prišla predvsem od izraza samostojnost kadrov podružnic enot, kar je posledica zaupanja v ljudi in odraz pravilne delitve dela v naši organizaciji.

Z obstoječo organizacijsko obliko sindikalne organizacije je zagotovljeno delo naše sindikalne podružnice v vseh smereh njene dejavnosti, s katerimi se mora v sedanjem družbenem življenju baviti. Pri 1948 članih kolektiva, ki so vsi člani sindikata, so se pred izvršni odbor v letu 1962/63 postavljala vprašanja, ki so zahtevala demokratično rešitev. To je popolnoma razumljivo, saj v takšnem podjetju, kot je Zelezarna Store, nastopajo razni problemi, tako gospodarskega, kot družbeno političnega značaja.

Na osnovi proizvodnega procesa imamo v podjetju 18 samostojnih organizacijskih enot, ter vzporedno 18 sindikalnih podružnic enot. Našo organizacijo je vodil 21-članski izvršni odbor in 7-članski sekretariat.

Sekretariat izvršnega odbora, ki je bil posvetovalni organ, je imel v tej mandatni dobi 21 sej, na katerih je pripravljala gradivo za izvršni odbor, ter zbiral in pripravljala snov za konference predsednikov in tajnikov sindikalnih podružnic enot.

Isvršni odbor je imel od lanske konference 15 rednih sej, kjer smo obravnavali:

— Razdelitev funkcij v Isvršnem odboru sindikalne podružnice in postavitev komisij, ter odborov za posamezna področja dela, ter njihov program.

— Volitve v delavski svet podjetja in obratne delavske svete, povdarek in naloga sindikalne organizacije v tej smeri.

— Volitve v novi upravni odbor podjetja, predlogi in sestava komisij pri delavskem svetu podjetja.

— Analiza izvida volitev v samoupravne organe, priprava seminarjev za funkcionarje sindikalnih podružnic enot in obratnih DS.

— Pravilnik o koriščenju letnih dopustov naših članov v letu 1962 v naših političnih domovih na Rabu in Svetini, težnja za tem, da bi v teh domovih prebilo dopust čim več članov iz proizvodnje.

— Problematika in družbeno-politične naloge sindikalne organizacije v zvezi z delitvijo čistega dohodka podjetja.

— Družbena prehrana naših članov — problem menze in toplaga obroka.

— Obmorsko letovanje otrok članov kolektiva, ki naj bi ga organizirala stanovajska skupnost Store — izvedba ankete.

— Aktualni gospodarsko-politični problemi. Razprava se je nanašala na gospodarske težave v jugoslovanskem merilu z ozirom na govor maršala Tita v Splitu.

— Spremembe v letošnjem gospodarskem sistemu, uvoz-izvoz in problem tržišča.

— Delo upravnega odbora, DS podjetja, ter obratnih DS, ter strokovnih služb, ki naj izdelajo točne in pravočasne pokazatelje o gospodarjenju enot.

— Analiza dela organov upravljanja v enotah, ali jim je zagotovljeno pri nas dovolj materialnih osnov v okviru zakonitih določil — obravnavava pravilnikov.

— Delitev čistega in osebnih dohodkov v podjetju, delitev osebnih dohodkov v enotah.

— Gospodarjenje v podjetju za obdobje januar-junij 1962.

— Tehnološka in splošna disciplina v podjetju, visoki stroški na račun proizvodnje.

— Uvedba 4 izmen v težkih obratih, kjer to še ne prakticirajo, zmanjšanje števila nadur.

— Koriščenje koledarskega fonda, boleznine, izostanki — poročilo kadrovske službe.

— Preventivna zdravstvena služba, analiza obolenj in nevarnih okoliščin, ki povzročajo svojstveno specifična obolenja zaposlenih.

— Nujnost nastavitve obratnega zdravstva.

— Nov zakon o socialnem zavarovanju, ter izdelava raznih analiz za uveljavitev dognanih potreb finansiranja boleznin po novih določilih.

— Polletno poročilo o delu komisij pri izvršnem odboru sindikalne podružnice.

— Delo nadzornega odbora podružnice in pregled polletnega finančnega poslovanja.

— Politična aktivnost sindikalnih podružnic enot, analiza in bodoče delo.

— Merila za delitev osebnih dohodkov, pregled pripomb in razprav masovnih sestankov o osnutku pravilnika za formiranje in delitev dohodkov v podjetju.

— Tolmačenje predosnutka nove ustave FLRJ in LRS.

— Devetmesečno poslovanje podjetja — poročilo o uspehih in neuspehih.

— Gibanje proizvodnje, akcijski programi ekonomskih enot za zadnja dva meseca leta 1962 s poudarkom za dvig proizvodnje in doseg letnega plana podjetja.

— Predpriprave za družbeni plan podjetja za leto 1963.

— Skrb za bolne in bolehnne člane kolektiva, premestitve na lažje delo in pre-kvalifikacija.

— Ukinitve prakse nabiranja prispevkov za bolne člane v okviru TOVARISKE POMOČI. V bodoče se predvidi proračunska postavka za denarno pomoč radi težjih in dolgotrajnih obolenj socialno ogroženih članov.

— HTV problemi — teden varnosti.

— Zakon o delovnih razmerjih, dopolnitev nekaterih členov glede upokojitve članov kolektiva in zaposlitve novo sprejetih v kolektivu in medsebojnih odnosov.

— Prireditve letošnjih metalurških športnih iger v Stora.

— Rekreacija članov, pregled sportnega udejstovanja po enotah, razdelitev nagrad.

— Izobraževanje članov kolektiva, analitična ocena delovnih mest, ter šele na podlagi te postaviti plan kadrov.

— Notranja delitev osebnih dohodkov, poiskati realne vrednosti delovnih mest in kvalifikacij.

— Domska skupnost v samskem domu.

— Proračun podružnice za leto 1963.

— Razprava o statutu celjske občine — statut podjetja.

— Občni zbori podružnic enot za mandatno dobo bodočih dveh let.

— Reorganizacija sindikatov — plačevanje članarine.

— Bilanca počitniških domov, postavitve novega upravnega odbora za počitniške domove.

— Razprava o investiranju počitniškega doma na Svetini ali njega ukinitve za potrebe Zelezarne.

— Priprave za letovanje članov kolektiva za sezono 1963, zbiranje prijav.

— Osnovne smernice družbenega plana Zelezarne Store za leto 1963.

— Izobraževanje novo izvoljenih kadrov sindikalnih podružnic enot z ozirom na dvoletno mandatno dobo, plan izobraževanja.

— Letna bilanca podjetja za leto 1962.

— Sklepi republiškega odbora sindikata in okrajnega sind. sveta.

Poleg navedenih problemov je izvršni odbor na svojih sejah obravnaval še vrsto tekočih, trenutno se pojavljajočih nalog.

Na konferencah in posvetovanjih predsednikov in tajnikov sindikalnih podružnic enot, ki jih je bilo skupno 19, smo obravnavali material sej izvršnega odbora, prikrojen za izvajanje v sindikalnem delu enot. Prav tako pa so se na teh sejah iznešeni predlogi prenašali na sekretariat in izvršni odbor podružnice podjetja.

Na polletni konferenci podružnice podjetja smo meseca oktobra lani kritično ocenili in usmerili delo naših aktualnih, gospodarsko političnih nalog.

Kadrovsko je bilo v sindikalno dejavnost v pretekli mandatni dobi vključenih naslednje število članov-aktivistov:

V podjetju zaposlenih	1.948
Članov sindikata	1.948
od tega žensk	232
Članov izvršnega odbora	21
od tega žensk	1
mladine	6
Članov nadzornega odbora	5
od tega žensk	1
mladine	—
Članov stalnih komisij	77
od tega žensk	10
mladine	11
Poverjenikov	94
od tega žensk	19
mladine	32
Članov odborov 18 sindik. podružnic enot	134
od tega žensk	13
mladine	28

Skupaj 331 ljudi, kar predstavlja lepo masovno angažiranost članov kolektiva v sindikalnem delu.

Sindikalne podružnice enot so imele v tem času 189 evidentiranih sej svojih odborov, kjer so poleg lastnih problemov obravnavali tudi napotke, delo in sklepe izvršnega odbora podružnice podjetja. Tu poudarjamo evidentiranih sej radi tega, ker ne smatramo to število povsem realno, saj nekateri odbori podružnic enot svojih zapisnikov sej in sestankov niso redno pošiljali podružnici podjetja.

Za lažje in uspešnejše delo sindikalne podružnice podjetja so bile pri izvršnem odboru formirane za posamezna področja dela odgovorne komisije in odbori. Naloga teh je bila, da je vsaka v okviru svojega delokroga zbirala problematiko, jo reševala ter rezultate, oziroma probleme nakazovala izvršnemu odboru.

Komisija za organizacijsko kadrovska vprašanja

Komisija je imela tekom leta plačev rednih sestankov. Obravnavala so se vprašanja, ki zadevajo organizacijske oblike sindikalne podružnice podjetja in sindikalne podružnice enot. Obravnavali smo sledeča vprašanja: pregled zapisnikov sindikalnih podružnic enot, tovariško pomoč, organizirali posvetovanja in prenašali sklepe izvršnega odbora na predsednike in tajnike sindikalnih podružnic enot, decentralizacijo finančnih sredstev podružnice, sindikalno kartoteko in evidenco članov, izvlečki iz zapisnikov in posredovanje prizadetih, posvetovanje s predsedniki delavskih svetov, ZKS in sindikalnih odborov po vprašanju izbire novega kadra za sindikalne

odbornike, izvedba občnih zborenj, izbira kandidatov za izvršni odbor in komisije pri izvršnem odboru, pripravila je kader za seminar, ki bo pričel z delom v naslednjem mesecu. Naloge, katere stojijo pred komisijo in jih bo do občnega zbora sindikalne podružnice podjetja morala proučiti. To so predvsem organizacija sindikalnih podružnic enot in postavitve aktivov sindikalnih podružnic enot, obstoj komisij pri sindikalni podružnici.

Komisija za izobraževanje

sicer v preteklem letu ni imela dosti sestankov, vendar je uspešno pripravila in v sodelovanju organizirala tečaj za sindikalne funkcionarje, katerega je obiskovalo 66 članov. Teme, ki so se na tem področju obravnavale, so bile sledeče:

Gospodarski pojmi in organizacija proizvodnje, osnovne funkcije v gospodarstvu, organizem delavske samouprave, odnosi med ljudmi v pogojih delavskega samoupravljanja, poslovna politika podjetja, planiranje v gospodarstvu, delitev osebnih dohodkov, zaključni račun, planiranje in pridobivanje kadrov, izobraževanje delavcev, delovno razmerje, HTV — zaščita delavcev, metode dela organov samoupravljanja, delavsko samoupravljanje v komunalnem sistemu, vloga sindikalne organizacije podjetja.

Sam tečaj je pokazal, da je bil izredno koristen, zato je bilo dogovorjeno, da se na osnovi prakse organizira še en tečaj, predvidene teme so bile skržene, vendar zaradi organizacijskih težav do tečaja ni prišlo. V marcu se bo tečaj sindikalnih funkcionarjev pričel z obravnavo tehle teme: — splošno o gospodarski politiki FLRJ, osnovni pojmi ekonomike — gospodarstva, upravljanje podjetij, delitev osebnih dohodkov, organizacija podjetja v zvezi s sodobno tehnologijo, perspektivni program razvoja Zelezarne, komunale v novem ustavnem sistemu, vloga in delo sindikalne organizacije.

Tečaj se bo vršil dvakrat tedensko po štiri ure in bo trajal dva meseca.

Komisija je torej aktivno delala predvsem na področju političnega in gospodarskega izobraževanja. Spremljala pa je tudi strokovno izobraževanje. V okviru izvršnega odbora je bilo več razprav o izobraževanju. Med drugim se je tudi zavzelo stališče do postavk odprtega pisma Sveta za strokovno izobraževanje.

Positivno je ocenjeno sicer delo izobraževalnega centra in napori da se upelje čim prej usposabljanje po novem sistemu, da se odpravi sistem kvalifikacij, in da se upelje izobraževanje na delovnem mestu. Ker pa zaenkrat tega v Zelezarni še ni mogoče izpeljati, ker ne obstojajo za to potrebni pogoji — predvsem je važno planiranje kadrov, izdelava profilov itd. — bi se naj osnovnim obstoječim poklicem, vsaj v obliki tečajev, nudila teoretična osnovna znanja tehnologije. Z ozirom na vse večji in hitrejši razvoj tehnologije, ki je danes osnovna za gospodarstvo, je nujno, da se vsak proizvajalec, upravljalec spozna vsaj deloma, v osnovah s tehnološkimi postopki v svojem ožjem delokrogu. Smatramo, da bi se na podlagi tega lažje dojemali gospodarski in ekonomski problemi podjetja in da je tehnologija osnova za napredek podjetja.

Številke v zaključnem računu nam kažejo, da je potrebno usposobiti precejšnje število kadrov. Tako je zasedba po kvalifikacijah večja, kot je za to potrebna izobrazba. Praktično so sicer delavci in uslužbenici usposobljeni, vendar jim manjka teoretično znanje. Gibanje zaposlenih pa nam kaže, da zgubljamo kvalificiran kader, pridobivamo pa nekvalificiran.

Mnenje komisije je tudi, da je potrebno izvršiti reorganizacijo izobraževalne službe v smislu, kot je bilo že večkrat govora na raznih sestankih, kakor tudi na občnih zborskih sindikalne podružnice. Naloga le-te naj bi bila izobraziti in usposobiti inteligenetnega ter sposobnega proizvajalca, upravjalca in zavednega člana kolektiva Zelezarne Store.

Sportu so sindikalne podružnice enot posvetile mnogo več pozornosti kot v preteklem letu. Množičnost in kvaliteta se iz leta v leto stopnjujeta. Ekonomske enote so prišle do spoznanja, kako je ozko povezana telesna vzgoja s produktivnostjo, zdravstveno stanje, medsebojni odnosi in drugi činiteљи, ki vplivajo na razpoložanje na delovnih mestih. Vedno bolj postaja življenjska potreba članov kolektiva, predvsem pa mladine za udeleževanje v raznih panogah športa.

Komisija za rekreacijo je organizirala po sledečih športnih panogah medobratna tekmovanja: atletika, namizni tenis, kegljanje, odbojko, šah, nogomet in strelstvo. V vseh teh tekmovanjih je sodelovalo 542 članov. Prav tako je bilo v kolektivu na pobudo te komisije organiziranih 27 izletov in ekskurzij, katerih se je udeležilo 902 člana kolektiva. Na splošno lahko ugotovimo, da je bilo delo sindikalne podružnice na področju športne dejavnosti zelo uspešno.

Odbori za rekreacijo po podružnicah enot so v večini primerov izvršili svoje naloge. V lanskem letu so bile pod pokroviteljstvom sindikalne podružnice Zelezarne Store organizirane metalurške športne igre, katerih rezultat člani kolektiva poznajo. Sindikalne podružnice enot so vse ekipe za tekmovanje dobro pripravile, tako, da v izvedbi ni bilo nikakih tehničnih ali drugih ovir. Tudi športni odnosi v samem tekmovanju so bili pravilni in na dostojni športni višini, kar v preteklih letih ni bil slučaj.

Člani ekip, ki so zastopali sindikalno podružnico podjetja na raznih tekmovanjih višjih sindikalnih forumov, so častno zastopali naš kolektiv, saj so v raznih disciplinah osvojili prva mesta.

Komisija za gospodarstvo in samoupravljanje

Lanskoletne spremembe pri delitvi čistega in osebnih dohodkov po novih družbenih kriterijih so tudi sindikalni organizaciji in njeni komisiji za gospodarstvo in samoupravljanje narekovali posebne naloge. Komisija je v začetku svojega delovanja, na podlagi bilanc gospodarjenja podjetja analizirala delitev osebnih dohodkov med entotami, v cilju vskladiti pravilno notranjo delitev. Organi upravljanja so imenovali v lanskem letu posebno komisijo, ki je strokovno obdelala kriterije delitve in predlagala določene popravke. Naša komisija je politično zainteresirala člane kolektiva, da sodelujejo pri razpravi novega pravilnika o delitvi dohodkov. Vse pripombe podružnic enot je zbrala, ter jih predložila izvršnemu odboru podružnice v obravnavo. Lahko rečemo, da so se pozitivna mišljenja članov kolektiva v tem primeru uveljavila. Več pripomb je komisija imela na analitično ocenitev posameznih delovnih mest, na katere so člani kolektiva stalno opozarjali sindikalno organizacijo, vendar je to v tem času še odprto vprašanje.

V tej mandatni dobi so se vršile volitve v samoupravne organe podjetja. Ker imamo utrjen mehanizem samoupravljanja v kolektivu na vidni stopnji, saj nam v organih samoupravljanja sodeluje preko 200 članov kolektiva, je morala komisija temeljito, v pripravah na same volitve pretestiti sposobnost posameznih organizacijskih enot, in jim s političnimi navetmi pomagati v izbiri najboljših kandidatov.

Prav tako je komisija na svojih rednih sejah obravnavala gospodarjenje podjetja, s posebnim povdarkom okrepiti vpliv podružnic enot na rezultate njihove proizvodnosti.

Vse te probleme je komisija obravnavala na petih sejah.

Komisija za oddih in upravni odbor počitniškega doma na Rabu

Komisija za oddih in upravni odbor počitniškega doma na Rabu sta tesno sodelovala, tako na sejah, kot pri raznih drugih problemih. Delo teh pa je bilo zelo zahtevno, kar se bo dalo razbrati iz spodaj navedene vsebine.

Upravni odbor počitniškega doma na Rabu je imel vsega skupaj v preteklem letu devet sej. Ze na prvi seji je obravnavala vsa tista važna vprašanja, ki so se nanašale na ureditev doma, začetek poslovanja, sklenitev pogodb s personalom, najetje sob, cene pensionu in regresi, ter nabavo opreme. Kar zadeva nabavo opreme, pripominja upravni odbor, da so bili v okviru finančnih možnosti s po delavskem svetu podjetja odobrenimi sredstvi, nabavljali najnujnejši predmeti, kot posteljne rjuhe, zglavniki, radio-aparat in še nekaj manjših stvari.

V ospredju predpriprav je bila takoj za tem na drugi seji razprava o določitvi cen in korekturi pravilnika o koriščenju oddiha. Upravni odbor je pri postavitvi cen izhajal iz stališča, da počitniški dom ne sme delati izgube in je zaradi tega ob upoštevanju dovoljenega regresa, splošnega stanja cen na tržišču in osebnih dohodkov članov našega kolektiva, upoštevajoč da na drugi strani ne bo ustvarjal dobička, določil polno ceno pensiona, 1.000 dinarjev. V tej zvezi pa je tudi izvršil določeno korekturo lestvice, v katero so bili uvrščeni koristniki doma glede plačila pensiona. Ta lestvica, ki jo je potrdil izvršni odbor sindikalne podružnice, vsebuje pet grup in upošteva osebne dohodek vseh članov družine, ki živijo v skupnem gospodinjstvu ter zagotavlja pravilno diferenciacijo v pogledu plačila pensiona, s čimer omogoča oddih v našem domu tudi ljudem z nižjimi dohodki.

Razporeditev koristnikov te lestvice je bila na splošno zadovoljiva in ni bilo slišati kakšnih posebnih pripomb, razen onih, da je namreč zaslužek prvih štirih mesecev v letu 1962, ki je bil osnova za uvrstitev za te lestvice, bil ugodnejši od zaslužka v poznejših mesecih.

Ne glede na to, da je bil upravni odbor v glavnem odgovoren za pravilno poslovanje doma in da je moral gledati na rentabilnost poslovanja, je skupno s komisijo za oddih na njenih sejah pomagal reševati probleme glede zasedbe in

Komisija za prošnje in pritožbe

Omenjena komisija je bila formirana v lanskem letu na osnovi predloga danega na letni konferenci z namenom, da si člani uredijo doma razna preča vprašanja in s tem ne izgubljajo po nepotrebnem prostega ali pa delovnega časa. Dejstvo je, da se tega niso posluževali z nekaj izjemami. Vzroki za to niso znani. Ali niso mnogi to vedeli, ali pa je obstajalo nezaupanje do te komisije. Komisija je sicer preverjala vzroke, vendar ni uspela konkretno zaključiti zakaj se člani na njo niso obračali. V bodoče je to komisijo nujno okrepiti z ustreznimi kadri tako, da bi si lahko pridobila absoluten ugled v našem podjetju.

Okrepiti je tudi službo brezplačne pravne pomoči in nasvetov za naše člane kolektiva. V lanskem letu smo zabeležili tri primere katere je komisija uspešno rešila. Več pritožb s strani članov kolektiva ni bilo.

Priporočamo tudi tistim članom kolektiva, ki iščejo rešitve raznih vprašanj na zunanjih višjih forumih, da se poslužijo pravnih nasvetov pri naši komisiji, saj v nasprotnem primeru njihove pritožbe in prošnje itak v prvi stopnji pridejo v pretres in rešitev v domač kolektiv. Dosedanje naše delo in naši uspehi na gospodarskem in političnem področju so legitimacija, da lahko preko organov

upravljanja rešimo vse zadeve doma. razporejanja ležišč, zlasti v času glavne sezone, ko je število prijav koristnikov presehalo obstoječe kapacitete. Na teh sejah se je upravni odbor, ali pa vsaj poredni njegovi člani seznanjal o zasedbi dekade in o raznih drugih problemih, ki so se pojavljali v pogledu samega koriščenja doma.

Ob primerjanju statističnih podatkov za Rab je bilo v letu 1962 vidno upadanje koristnikov doma, ki se je od 223 članov kolektiva v letu 1961, znižalo na 184. Pri tem pa je pripomnil, da je upravni odbor doma moral zaradi nezadostnega števila prijaviteljev prvo dekada v mesecu juniju in drugo v septembru ukiniti, ker bi v nasprotnem primeru bila nastala izguba v poslovanju.

Ti dve dekadi sta vsako leto problematični, prenatrane pa so zlasti dekade v mesecu avgustu.

Ker je v tem poročilu združeno tudi poročilo komisije za oddih, je prav da komisija za oddih statistično prikaže število članov kolektiva in svojcev, ki so preživeli svoj oddih na Rabu in tudi na Svetini. Komisija je delala samostojno. Vse administrativne in tehnične posle pa je vodil referent za rekreacijo. Odobranje koriščenja ležišč je obravnavala komisija na sejah.

Pri določitvi, oziroma odobranju koriščenja doma na Rabu je komisija sicer upoštevala želje koristnikov, v kolikor je to lahko storila, glede na močno zasedbo. Na drugi strani pa je morala upoštevati splošno sprejeto stališče, da je odobraval v juliju in avgustu tistim članom kolektiva, ki so imeli šolo obvezne stroke, dočim je ostale delno skušala premestiti v čas izven sezone.

Komisija za HTV in socialna vprašanja

Iršrni odbor sindikalne podružnice je preko komisije za varnost in socialna vprašanja sprejel in obravnaval stanje HTV zaščite in varnosti pri delu. Tudi na tem področju v letošnjem letu beležimo viden napredek. Delovanje organov samoupravljanja je v našem kolektivu in ekonomskih entoh v večji meri zajelo to dejavnost. Ze iz samih občnih zborov podružnic vidimo, da tudi sindikalne podružnice obravnavajo problematiko HTV varstva tako, da se v kolektivu čuti sistematična in organizirana oblika varnosti službe.

Komisija za HTV je preko komisij podružnic enot uspešno in vzgojno vplivala na zmanjšanje obratnih nezdoh in pravilno uporabo zaščitnih sredstev.

Rezultati splošnih prizadevanj so vidni v zaključni bilanci podjetja, saj smo v črni metalurgiji pri zmanjšanju obratnih nezdoh prvi. Točni statistični pregled je prikazan v zaključni bilanci podjetja.

Skrb za varstvo zaposlenih mora biti kompleksna. Zato smo na podlagi analiz, katere je izdelala kadrovska socialna služba obravnavali tudi zdravstveno stanje, to je poklicna in druga obolenja, ki povzročajo ogromen izpad delovnih dni in velike finančne izdatke za naš kolektiv. Na podlagi statističnih poročil lahko ugotovimo, da smo zaradi raznih obolenj lansko leto izgubili precej delovnih dni in tudi precejšnje del čistega dohodka. Ne glede na našo osnovno nalogo, da ohranimo naše sodelavce zdrave in nepoškodovane, ter s tem očuvamo delovno sposobnost, pa večkrat pri tem pozabljamo na ekonomske posledice in negativne finančne rezultate takšnega stanja. Analize nesreč in raznih obolenj, kakor tudi izpad delovnih dni in finančno izgubo ne objavljamo, ker so ti podatki že analizirani v zaključnem računu in poročilu kadrovske socialne službe v podjetju.

Komisija za ženska vprašanja

Komisija je uspešno izvrševala postavljene naloge, obravnavala predvsem probleme zaposlenih žena v Zelezarni. Od svoje izvolitve je imela 7 rednih sej.

Ce organizacijsko pregledamo naše delo, je komisija vršila zgolj socialno službo za žene. Uredila je nekatere socialne težave naših članic, nekaterim izposlovala brezplačno letovanje pripravila masovni zdravstveni pregled, ter organizirala izlet na Gorenjsko. Glavna naloga, uvesti in uveljaviti našo zaposleno ženo v gospodarsko in politično delo, pa ji tudi v tej mandatni dobi ni uspela.

V sindikalni dejavnosti se udeležuje sicer največ žena v sindikalnih odborih podružnic enot, skupno 33. Vzrok premale aktivnosti zaposlenih žena je majhna stopnja družbeno politične razgledanosti in preobremenjenost z družinskimi problemi. Komisija je mišljenja, da vse premilo vključujemo zaposlene žene v upravni odbor podjetja, delavski svet podjetja in ostale komisije na nivoju podjetja, na katerih se obravnavajo samo problemi proizvajalcev.

Obravnavana so bila na komisiji še sledeča vprašanja: ureditev kopalnice za zaposlene žene, organiziranje splošnega kliničnega zdravniškega pregleda, uvedbo kontrole kadrovske službe na delovnih mestih, kjer so zaposlene žene, ukinitvev sprejemanje ženske delovne sile za težka dela.

Odbor tovariške pomoči

Z namenom, da bi se obdržali odnosi z bolnimi člani kolektiva je izvršni odbor podružnice podjetja ustanovil poseben tričlanski odbor z nalogo, da vodi skrb o tistih tovariših, ki dalj časa bolujejo in so odmaknjeni od naših dogajanj v kolektivu.

Ta odbor tovariške pomoči je dobil v letošnjem letu drugačno vsebino dela, kakor so ga imeli prejšnji. Obstoječa pravila odbora je izvršni odbor sindikalne podružnice razveljavil, ker so vsebovala določila takšne postavke, da je po dvomesečnem bolniškem staležu dobil vsak bolnik, brez ozira, kakšen je bil izvor bolezni, in ne glede na njegovo premoženjsko stanje. Sredstva za delovanje tega odbora so prispevali člani kolektiva na podlagi zastarelih pravil, ki so dajala pravico tudi namišljenim bolnikom.

Obstoječe stanje je narekovalo, da ukinito samoprispevke in iz proračuna sindikalne podružnice formiramo vsoto za razne obiske bolnih članov v bolnišnicah, zdraviliščih in tudi doma. Prav takšno akcijo smo izvedli za praznovanje novega leta, kjer je 20 delegacij iz ekonomskih entot obiskalo vse tovariše, ki so dalj časa bolovali. Odbor je razpravljaj in sklenil, da je bolnim članom kolektiva potrebno pomagati v drugi obliki, to je s prekvalifikacijo s premetitvijo na lažja delovna mesta, zboljšanje delovnih pogojev, kar mislimo izvesti preko izobraževalnega centra in kadrovske socialne službe.

Odbor za pogrebe

V poslovnem letu je odbor za pogrebe organiziral v celoti, ali pa delno materialno podpri svojece v 19 smrtnih primerih. Celotno organizacijo pogreba je odbor prevzel v 10 smrtnih primerih, ko je šlo za umrle člane kolektiva, ali pa upokojence. Odbor si je po svojih močeh in zmožnosti prizadeval dati vsem tistim pogrebom, katere je organiziral vso dostojnost socialistične oblike pogreba, nepristransko pa nudil pomoč in podporo tudi pri nečivilnih pogrebi, ter izvršil za svojece tudi potrebne formalnosti.

Skupno članarine v letu 1962 je bilo 458.500 dinarjev, kar je bilo po obračunski službi nakazano na naš bančni račun.

Blagajna izkazuje letnega denarnega prometa 1.129.300 dinarjev, saldo blagajne je trenutno 74.500 dinarjev.

Delo sindikalnih podružnic enot

Če analiziramo delo sindikalnih podružnic enot v letu 1963, lahko ugotovimo, da so enote z večjo samostojnostjo kot v prejšnjih letih reševale različne probleme svoje ekonomske enote. Večja samostojnost podružnic enot se odraža v tem, da so se pri reševanju posluževale večjih pravic odločanja. Zelo pozitivno se je realiziral akcijski program izvršnega odbora sindikalne podružnice železarnice, glede izvršitve planskih nalog. Iz vsega tega lahko zaključimo, da so podružni-

ce enot skupno z obratnimi delavskimi sveti znale pravilno mobilizirati vse pozitivne sile v skupno akcijo za doseganje boljšega finančnega rezultata.

Rezultat teh prizadevanj podružnic enot pa je vzbudil brez dvoma tudi večje zaupanje oziroma ogled sindikalne organizacije pri ostalih članih kolektiva.

Da bi čim bolj nazorno prikazali delo sindikalnih podružnic enot med letom, vam priobčimo vsebino gospodarsko-politične dejavnosti podružnic.

Odbor vzajemnih pomoči

Vzajemna blagajna uspešno deluje že 13 let. Namen tega poročila je prikazati članom nekatere težave, ki jih je odbor moral prebroditi skozi vsa leta, ter se jih tudi v bodoče ne bo moč izogniti, brez poslušanja nekaterih. V društvu se pojavljajo razni problemi, o katerih bi na kratko spregovorili.

Namen društva je pomagati članom kolektiva, kadar kdo denarno pomoč potrebuje, vendar pomagati zadovoljivo za vsakega je nemogoče zaradi nezadostnih sredstev blagajne. V letu 1962 se je moralo društvo finančno osamosvojiti, kar so narekovali predpisi o finančnem poslovanju sindikalnih organizacij. Nenađen prehod na samostojno poslovanje nam je pomagal rešiti sekretariat izvršnega odbora sindikalne podružnice podjetja, ki nam je z dotacijo rešil trenutno krizo za kritje stroškov rednega poslovanja, to je administracije in nabave formularjev. Poleg navedenih težav so še te, da so vloge članov premale in s tem ni možnosti izplačati zaprosena posojila. Zaradi nediscipliniranosti, nespoštovanja pravilnika našega društva, smo se morali posluževati tudi tistih členov našega

pravilnika, ki narekujejo pravno izterjatev najetejga posojila. Taki člani v društvu niso zaželeni in jih bomo obravnavali pod strožjimi kriteriji pri določanju posojil.

Odbor vzajemnega društva je pripravil nov pravilnik, ker je vseboval dosedanji pravilnik zastarele postavke in jih je potrebno vskladiti z obstoječimi predpisi.

V naslednjem navajamo nekaj statističnih podatkov vzajemne pomoči: Število članov je trenutno 257, vsota letnega prometa 5.550.000 dinarjev. Skupna denarna sredstva 1.540.000 dinarjev.

Sindikalna podružnica livarne sive litine

V preteklem letu je sindikalna podružnica livarne sive litine uspešno delala. Tovariši, ki so vodili sindikalno podružnico zaslužijo priznanje. V livarni sive litine je odbor, skupaj z obratnimi delavskim svetom in obratvodstvom znal pravilno reševati aktualne probleme, katerih ni bilo malo. Seveda so dali prednost problemom, ki so se porajali v obratu oziroma proizvodnji ter so iste na skupnih sestankih proučevali in si zadali konkretne sklepe za njih odpravo.

Na občnem zboru, kateri se je vršil dne 14. februarja so kritično pregledali delo podružnice in si postavili smernice za bodoče delo. Poročilo je obravnavalo in dokazalo vrsto vprašanj, med katerimi so dali poudarka: proizvodnji, delovni in tehnološki disciplini, o delu obratnega delavskega sveta, delovni storilnosti in nagrajevanju po delu ter o izvršenem planu za leto 1962. Poročilo kritično presoja delo članov odbora ter je zaključiti, da je za bolj uspešno delo nujno člane odbora ideološko dvigniti. Ugotovitve, da obveščanje kolektiva od strani centralnega delavskega sveta ni zadostno, da člani kolektiva dobivajo na oglasnih deskah samo kratek izvleček sklepov in, da je vsled tega potrebno, da vse zapisnike v širši obliki dobi sindikalni odbor podružnice enote, ki bo znal pravilno informirati kolektiv na masovnem sestanku. Dotaknili so se tudi investicijskega programa železarne ter sprožili vprašanje gradnje livarne za nodularno litino. Bil je podano poročilo blagajnika in HTV komisije.

V razpravi so analizirali uspehe, ki jih je dosegla enota v preteklem letu. Največ poudarka je dano proizvodnji in zaščiti delavcev. Eden najbolj perečih problemov je ventilacija. Delegati so opozorili na posledice atmosfere, ki nastaja predvsem pri obdelavi z magnezijem. Število poklicnih obolenj narašča in spričo tega so postavili vprašanje zakaj ni sredstev za ventilacijo, čeprav je bilo to že večkrat postavljeno pred odgovorne organe v podjetju. Sprožili so vprašanje

Sindikalna podružnica elektroplavža

Delo sindikalne podružnice enot elektroplavža lahko cenimo pozitivno. Redno so sklicevali seje odbora, na katerih so obravnavali vprašanja s področja obrata samega, ter razčlenjevali predloge in sklepe izvršnega odbora podružnice podjetja. Enota je v preteklem letu dosegla in presegla letni plan. Na sestankih pa so obravnavali sledeče: delovno disciplino, štednjo materiala, čuvanje strojnih naprav, uporabo in čuvanje zaščitnih sredstev, nezgode pri delu in izven delovnega časa, tehnološko disciplino, skratka obravnavali so o vseh problemih, ki imajo vpliv na povišanje proizvodnje in boljši finančni uspeh obrata. Sodelovanje sindikalne organizacije z obratvodstvom je bilo izredno dobro, kajti edino le na tak način je obrat dosegel izredno dobre proizvodne rezultate.

Poleg ostalih razprav, katere je odbor organiziral je bilo tolmačenje osnutka nove ustave. Veliko se je v enoti razpravljalo o delitvi čistega in osebnih dohodkov.

Za bolne člane je sindikalna podružnica poskrbela s tem, da jim je v okviru finančne možnosti dodelila denarne prispevke in organizirala obiske bolnih članov doma in v zdraviliščih.

Občni zbor podružnice se je vršil dne 13. 2. 1963, na katerem je bil izvoljen 6-članski odbor. V razpravi na zboru so člani obravnavali: proizvodne stroške, o perspektivnem planu za leto 1963, o raznih izostankih, ki obremenjujejo ostale člane kolektiva, zdravniške preglede, o rekonstrukciji plavža in večjem remontu peči, ki se predvideva v letu 1963.

žerjava, priprave peska ter delovnega postopka za oblikovanje. Diskusija je zajela vprašanje individualnih akordov oziroma nagrajevanja po delu. Na kraju občnega zbora so izvolili devetčlanski odbor podružnice in tročlanski nadzorni odbor.

Odbor za krvodajalstvo

Odbor za krvodajalske akcije pri sindikalni podružnici je aktivno deloval tudi v preteklem letu. Člani odbora so se sestajali po potrebi. Na sejah se je obravnavalo plan za občasne akcije v kolektivu, izvedbo propagande, evidenco krvodajalcev, razdelitev značk in diplom itd. Iz podatkov je razvidno, da je pretežni del krvodajalcev iz vrst fizičnih delavcev, medtem ko je iz strani uslužbencev bil le manjši odziv.

Kot uspeh našega dela navajamo, da je od 358 prijavljenih krvodajalcev darovalo 301, v količini 96 litrov krvi. Večje število članov našega kolektiva — krvodajalcev je prejelo za svojo humanost zlate, srebrne in bronaste značke, kakor tudi diplome za večkratno darovano kri. Pohvalo zaslužijo deset in dvajsetkratni darovalci krvi, to pa radi tega, ker večina teh dela pod izredno težkimi pogoji.

Ker krvodajalstvo v obsežnejših akcijah v podjetju samem povzroča velik odstotek izrednih dopustov, kar vpliva na proizvodnjo, je sindikalna podružnica večje akcije odpovedala. Plan pa smo preusmerili tako, da mesečno pošiljamo v transfuzijsko postajo celjske bolnice 20 — 30 krvodajalcev, ali iz vsake ekonomske enote 3 — 4, kar napram prejšnjemu načinu tudi do 150 izostankov na enkrat ne pozna v tolikem obsegu.

Za leto 1963 smo plan preusmerili od prejšnjih 300 odvzemov letno na 250 s tem, da preko SZDL povečamo agitacijo na terenu. Predvideno je, da od 40 krvodajalcev s terena povišamo na 100 in s tem razbremenimo člane kolektiva, zlasti težkih vročih obratov.

Delo poverjenikov

Izvršni odbor sindikalne podružnice podjetja je imenoval poverjenika za Delavsko enotnost in poverjenika za Prešernovo družbo. Delo poverjenikov je bilo uspešno.

V naši sindikalni organizaciji imamo poleg glavnega poverjenika Delavske enotnosti še poverjenike podružnic enot, ki imajo nalogo nenehno razširjati glasilo sindikatov Slovenije (Delavsko enotnost). V preteklem letu smo imeli z vsemi poverjeniki DE individualne razgovore, na katerih smo jih seznanili z njihovimi nalogami za pridobivanje novih naročnikov. Tako smo v letu 1962 pridobili 318 novih naročnikov, tako da naše glasilo prejema skupno 562 članov kolektiva. Tudi v letu 1963 bomo nadaljevali z agitacijo, saj imamo urejeno preko obračunske službe plačevanja naročnine, ter radi tega odpadejo naročnikom vse skrbi, da se ne bi naročnina preveč nakopila.

Med letom je potrebno od časa do časa razpravljati na naših sestankih, da se vsi odborniki podružnic enot, kakor tudi izvršni odbor in komisije naročijo na DE. S tem bodo lahko v pozitivnem smislu pomagali poverjenikom pri pridobivanju naročnikov.

Tudi poverjeničstvo za Prešernovo družbo se nam je uspešno utrjevalo, saj imamo isti sistem organizacijske oblike, kot pri DE. Število članstva je raslo postopoma iz leta v leto, tako da imamo v letu 1962 že skupno 515 naročnikov, za kar gre priznanje glavnemu poverjeniku in poverjenikom enot. Potrebno je med članstvom, predvsem pri tistih, ki sedaj še niso naročeni na Prešernovo knjigo tolmačiti, da so zbirke poceni in zanimive. Saj je znano splošno mnenje, da so te knjige kvalitetne in zlasti v zimskem času nudijo prijetno in koristno razvedrilo.

Sindikalna podružnica enote mehanična delavnica

Je opravičila svoje družbeno politične naloge v izvrševanju in utrjevanju sistema samoupravljanja v enoti. Samoupravni organi so v svojem vsakdanjem delu čutili politično pomoč sindikalne podružnice, v reševanju vsakdanjih problemov. Največ razprav je bilo posvečenih organizaciji dela, notranjim odnosom, nagrajevanju, ter pravilnemu izkoriščanju delovnega časa.

Odbor podružnice je imel več sej in masovnih sestankov, razvidno so sledeče obravnave: proizvodni problemi, investicijska izgradnja delovne konference, HTV vprašanja in ostala organizacijska problematika. Na obnem zboru, ki se je vršil 14. februarja pa so poudarili v naslednjem:

Sindikalna podružnica enote valjarne

Sindikalna podružnica valjarne je bila v letu 1962 zelo uspešna. Odbor in obratni delavski svet sta našla svojo vsebino dela. Največ pozornosti so posvetili proizvodnim problemom, ki so se pojavljali ter znali najti rešitve. Zavedali so se, da samo z boljšim delom ustvarjajo več dohodka, s tem pa tudi boljše uspehe nagrajevanja. Odbor je bil v tesni povezavi z obratnim delavskim svetom in obratovodstvom. Letni občni zbor so imeli dne 13. 2. 1963. V poročilu so dobro prikazali delo sindikalne organizacije, uspehe in pomanjkljivosti v proizvodnji. Težave pri naročilih vsled kratkih dobavnih rokov, ki zahtevajo veliko število manjših količin valjanja. Ob zadnjem akcijskem programu sindikalne organizacije je valjarna dosegla zelo ugodne rezultate. V poročilu je obdelana realizacija v prvih devetih mesecih in v zadnjem kvartalu. Izvoz valjanih izdelkov se je povečal za 300 %, kar je velik prispevek skupnosti in celemu kolektivu. Sindikalna podružnica je nudila sedemnajstim članom kolektiva. Iz poročila je dalje razvidno, da so imeli devet rednih in tri izredne seje. Sklicevali so tudi mesečne delovne konference. Podano je poročilo blagajnika, komisije rekreacije in oddih in HTV komisije. V razpravi so člani kolektiva obravnavali sledeča vprašanja: člani so se zanimali, kako je z naročili za leto 1963, bilo je postavljeno vprašanje rekonstrukcije valjarne. Ugotovili so, da nekateri člani kolektiva še vedno nimajo pravnega odnosa za predpisane tehnološke postopke notranje ureditve in organizacije dnin. Izdelali bo-

Sindikalna podružnica enote jeklarne

Delo sindikalne podružnice jeklarne v pretekli mandatni dobi ni bilo zadovoljivo. Iz razprave članov kolektiva na obnem zboru je bilo razvidno, da niso obveščali kolektiv s tekočo problematiko obrata. Dejstvo je, da je sklicevanje sej in sestankov v tem obratu zelo težavno, saj se skoraj vsi člani vozijo z rednimi prevoznimi sredstvi, vendar to delo odbora ne opravičuje. Če pa pogledamo proizvodne uspehe obrata v preteklem letu pa vidimo, da je obrat dosegel svoje planske naloge.

Več o delu sindikalne podružnice jeklarne ni mogoče priobčiti, ker še niso, dostavili zapisnika obnega zboru. Ravno tako še niso dostavili seznama novo konstituiranega odbora podružnice.

V stopnji decentralizacije, ki je uvedena v našem kolektivu je nujno da dosežke in probleme razume vsak proizvajalec. Zato so poudarili potrebo po izobraževanju in pravilnem informiranju članov kolektiva. V te svrhe bodo organizirali delovne konference v prostem času. Obravnavan je bil akcijski program sindikalne podružnice, ki je zajemal šest točk od poostrene štednje z vsem remontnim materialom, preko kvalitete remontov, do analize nezdod.

V razpravi so člani kolektiva poudarili dejavnost centra za izobraževanje, organizacijo priprave dela, pravilno izkoriščanje orodja, vzdrževanje osnovnih sredstev, ter o rekreaciji.

do akcijski program, ki bo obsegal gospodarjenje, upravljanje in izobraževanje. Na kraju so izvolili devetčlanski odbor podružnice in tričlanski nadzorni odbor.

Sindikalna podružnica enote livarne valjev

Sindikalna podružnica livarne valjev je po številu ena od najmanjših podružnic. Je ekonomska enota, ki ustvarja proizvodnjo značilno za vso našo industrijo. Pri taki vrsti proizvodnje kot so valji, je kolektiv moral vlagati velike napore, da je vršil redno proizvodnjo in osvojil nove kvalitete. Planirane proizvodnje za leto 1962 ni dosegel iz znanih razlogov: plan je bil previsoko postavljen in drugič zmanjšanje zalog valjev v valjarni. Sindikalni odbor je uspešno delal. Znal se je pravilno vključiti v reševanje problemov, ki so stali pred celim kolektivom. Na skupnih sestankih obratnega delavskega sveta in obratovodstvo so bili postavljeni mnogi problemi, ki so terjali skupni odgovor, izmenjavo mišljenj, kakor tudi ustrezne sklepe. Ob vseh dogajanjih v enoti se je odbor zavedal svoje dolžnosti ter je posredoval problematiko na vse člane kolektiva. Na obnem zboru, ki je bil dne, 11. 2. 1963 so kritično pregledali delo in si postavili akcijski program za leto 1963, ki obsega sedem točk. Poročilo je obravnavalo sledeče probleme: izvršitev plana za leto 1962, nagrajevanje po delu, gospodarjenje v obratu, delovno disciplino, varnost pri delu, v zvezi s tem izdelavo bunkerja za nodularno litino in ventilacijo v livarni, tovariško pomoč. Izrekli so priznanje tovarišem, ki so darovali kri. V organizacijskem delu poročila je bilo povedano, da je odbor imel štiri redne seje, ostale seje pa so se vršile skupno z obratnim delavskim svetom. Bilo je sklicanih sedem delovnih konferenc kolektiva. Kolektiv se je lotil tudi tolačenja osnutka nove ustave. V diskusiji so dali poudarka tehnološki disciplini, seznanjanju kolektiva o vseh problemih na mesečnih delovnih konferencah, bilo je postavljeno vprašanje ponovne ocenitvi delovnih mest ter o novem zakonu o socialnem zavarovanju. Ob zaključku obnega zboru so izvolili sedemčlanski odbor podružnice.

Sindikalna podružnica enote elektro obrat

Odbor sindikalne podružnice elektro obrata je v preteklem letu delal zelo dobro. Delo sindikalnega odbora se je razvijalo preko sindikalnih sestankov, ki so jih imeli skupno z vsemi člani kolektiva. Ti sestanki so bili pogostoma, saj je bilo v preteklem letu mnogo gradiva za razpravo. Večkrat se je sindikalni odbor sestal z obratnim delavskim svetom. Tako je tudi skupno z obratovodstvom razpravljalo glede razširjenja delovnega prostora v delavnici in o zelo potrebnih sanitarnih prostorih. Člani kolektiva se dobro zavedajo, da od rednega in dobre vzdrževanja ekonomskih enot zavisi nemoteno obratovanje in od dobrega obratovanja, lahko pričakujemo boljše finančno poslovanje. V obratu se odvija pravilno tovarištvo, kar se je pokazalo ko so zapustili dolgoletni člani sindikalna obrat in odšli v zasluženi pokoj.

Glede obratnih nezdod je bila elektro delavnica v preteklem letu na zelo vidnem mestu. Ugotovili so iz analize nezdod, da so nezdode, katere se pripetijo na poti na delo in iz dela trikrat večje kot pa nezdode, ki so se pripetile na delu. Te številke nam pokažejo, da si ljudje izven delovnega časa ne odpočijejo, kar ima za posledico večje možnosti za nezdode.

Na obnem zboru, kateri se je vršil dne 12. 2. 1963 so izvolili novi sedemčlanski sindikalni odbor.

Sindikalna podružnica enote energetski oddelek

Kakor vse enote, tako je tudi sindikalna podružnica energetskega obrata dobro zastavila delo v začetku leta. Sindikalna organizacija je bila pobudnik številnih posvetovanj ter odbor zasluži priznanje. Skupaj z obratnim delavskim svetom in obratovodstvom so reševali probleme, ki zadevajo neposredno naše osnovne enote. To so predvsem kompresor za komprimiran zrak ter ostali energetske viri. Na obnem zboru so pregledali delo podružnice. Poročilo je kritično ocenilo dejavnost odbora, ugotovili so, da jim je decentralizacija sindikata omogočila večjo samostojnost delovanja. Dali so pregled porabe energije in vode v letu 1962, vendar še vedno nimajo merilnih naprav, da bi pravilno obremenili enote. V organizacijskem delu poročila so navedli, da je bilo pet rednih sej, dva posvetovanja, sedem masovnih sestankov in dve delovni konferenci. Zraven odbora so imeli še komisijo za Tovariško pomoč in rekreacijo. Nakazali so tudi vprašanje delovne discipline, izpolnjevanja na delovnem mestu, skrb za bolne člane, topli obroki malice ter zanimanje članov ob razpravi osnutka nove ustave. Člani kolektiva so v razpravi iznesli svoja mišljenja o športnih tekmovanjih, na katerih bi lahko sodelovalo več članov kolektiva. Bilo je iznešeno, da bi morali misliti na sanitarne naprave v kotlarni. Bilo je tudi več vprašanj, ki zadevajo tehnično stran obrata in so bila primerno pojasnjena. Na kraju so izvolili sedemčlanski odbor podružnice.

**Člani sindikata,
sodelujte v
Štorskem
železarju!**

Sindikalna podružnica enote obdelovalnica valjev

Sindikalna podružnica obdelovalnica valjev je v preteklem letu zelo uspešno delala. Predsednik, kakor celotni odbor zaslužita vso priznanje. Enota obdelovalnice valjev je skupno z livarno valjev proizvodni obrat, kateri je dosegel dobre uspehe pri ustvarjanju dohodka. Za uspešno delo je sindikalna podružnica takoj v začetku leta sprejela svoj akcijski program. Na obnem zboru, kateri se je vršil dne 12. 2. 1963 so kritično pregledali dela ter v diskusiji iznesli in nazkazali probleme, ki jih je treba reševati. V poročilu so bili nazkazani sledetči problemi in uspehi: realizacija plana za le-

to 1962, osvajanje obdelave nove kvalitete z ozkimi tolerancami, plan za leto 1963, disciplina pri delu, politično ideološko delo. Podano je bilo tudi blagajniško poročilo in poročilo HTV komisije. Razprava na poročilo je bila predvsem usmerjena na probleme enote, na povečan plan obdelave za leto 1963, disciplina in čuvanje materiala, predvsem obdelovalnih orodij, medsebojni odnosi, zaščita pri delu, športna vprašanja, delovne konference. Na kraju obnega zboru so sprejeli program dela za leto 1963, izvolili sedemčlanski odbor podružnice.

Sindikalna podružnica enote šamotarna

Odbor sindikalne podružnice enote šamotarne se je v svojem delu v letu 1962 zelo trudil. Sklicevali so seje ter organizirali masovne sestanke. Skupno z obratovodstvom in obratnim delavskim svetom so obravnavali proizvodne naloge obrata, ki pa so vsled zastarelosti iz dneva v dan večje.

Proizvodnjo v letu 1962, so napram letu 1961 povečali. Sindikalna podružnica enote pa je poleg problemov v obratu obravnavala še druga vprašanja kot so: izostanki z dela, nezgode v obratu ter nezgode, ki so se pripetile na poti na delo in iz dela, disciplina, HTV vprašanja itd. Odbor je aktivno sodeloval pri volitvah v obratni delavski svet in centralni delavski svet podjetja. Ravno tako so organizirali razpravo o osnutku nove ustave. Veliko zadovoljstvo v kolektivu je bilo s tem, ko so dobili nove sanitarne naprave. Tudi z dograditvijo zidu v pečni hall je osigurana večja varnost pri delu. Posebej so obravnavali nesreče pri

delu oziroma nesreče na poti na delo in iz dela, ki so bile petkrat večje od obratnih nezgod. Poročilo obnega zboru je bilo zelo obširno in je zajelo vso problematiko v enoti. Ravno tako pa so bile v poročilu nazkane smernice bodočemu novemu izvoljenemu odboru. Na obnem zboru so tudi izvolili nov, sedemčlanski odbor podružnice.

Sindikalna podružnica oddelka tehnične kontrole in laboratorij

Sindikalna podružnica OTK in laboratorij je v mandatni dobi zadovoljivo delala. Vsebinska dela je bila v glavnem usmerjena na reševanje problemov obeh enot. Sindikalni odbor je v teku leta imel težave pri kadrovskih vprašanjih. Personalne spremembe članov odbora, ki so odšli iz enot, so vplivale na sindikalno delo. Ostal je štiričlanski odbor. Skupaj z obratnim delavskim svetom in obratovodstvom so obravnavali problematiko, ki je bila v zvezi z delom oddelka tehnične kontrole in laboratorija. Obravnavali in tolmačili so pravilnike o delitvi osebnega in čistega dohodka, o varnosti pri delu, delovni disciplini. Organizirali so skupni izlet, katerega se je udeležilo 42 članov kolektiva. Posebno skrb so posvetili bolnim članom enote, katere so ob priliki državnih praznikov obiskali in obdarili. Na obnem zboru, kateri je bil dne 2. 2. 1963 je bilo podano poročilo v katerem so kritično pregledali delo sin-

Sindikalna podružnica modelne mizarne je v svoji mandatni dobi bila kar aktivna. Redno so sklicevali seje odbora, ter po potrebi organizirali masovne sestanke v enoti. Na sejah so razpravljali tekoče probleme sindikalne organizacije, poleg tega pa so zelo veliko pozornosti posvetili tekočim problemom enote. Ti problemi o katerih so razpravljali so bil sledeči: dobava odgovarjajoče kvalitete lesa, sušenje lesa, izdelava modelov iz umetne mase, razsvetljava in prah v delavnici, osebni dohodki, itd. Poleg tega so razpravljali o delitvi čistega dohodka, o delovni disciplini, kakor tudi o higijensko tehnični zaščiti pri delu.

Pri tolmačenju osnutka nove ustave, so imeli zadovoljivo udeležbo. Za bolne člane so poskrbeli in jim dodelili tovariško pomoč. Mnogo članov enote se je udeležilo medobratnih športnih tekmovanj, kajti skoraj vsi člani so tekmovali v različnih disciplinah.

Občni zbor sindikalne podružnice enote se je vršil dne 16. februarja 1963, na katerem so izvolili nov šestčlanski odbor.

dikalne podružnice. Ugotovili so, da so bile pomanjkljivosti predvsem v tem, da so imeli premalo pomoči od članstva, da niso vedno naleteli na razumevanje od strani vodstev, ki bi morali s svojo razgledanostjo pomagati pri pojasnjevanju vprašanj. Sodelovanje z obratnim delavskim svetom je bilo zadovoljivo. V organizacijskem delu so navedli, da so imeli devet sej odbora in sedem sestankov kolektiva. V razpravi so člani kolektiva razjasnili vprašanje sodelovanja. Bilo je postavljeno vprašanje glede ponovne analitične ocene delovnih mest. Spoštovanje mnenj posameznikov ni vedno upoštevano. Menijo, da pri prostovoljni delovni akciji ni bilo vse pravilno ter bi morali v bodoče opustiti prakso plačevanja ur. Grajali so kino, ki dovoljuje obisk otrokom, ko se predvajajo filmi, kateri s svojo vsebino ne bi smeli biti dostopni otrokom. Izvolili so sedemčlanski odbor podružnice.

Sindikalna podružnica enote ekspedit

Sindikalna podružnica ekspedit je v preteklem letu imela zelo težavne pogoje dela. Težave izvirajo že po sestavi kolektiva. Saj imajo samo nekaj članov, kateri stanujejo v neposredni bližini podjetja, ostali pa se vozijo. Pogosto se vršijo personalne spremembe. Razgledanost in zanimanje za sindikalno delo pri članih podružnice ni tako kot bi moralo biti. Sindikalni odbor se je trudil s pomočjo obratnega delavskega sveta in obratovodstva reševati probleme, ki so nastajali. Vendar je bilo teh sestankov premalo. Na obnem zboru so pregledali delo podružnice in ugotovili: da je imel sindikalni odbor tri seje, na katerih so obravnavali važna vprašanja ter naloge, ki so bile postavljene od strani sindikalne podružnice. Da so izvršili reorganizacijo. Obratni delavski svet je pogosto obravnaval delovno disciplino, malomarnen odnos do dela ter o nepravilnih izostankih. Da imajo težave pri nakladanju, ki je ročno ter ljudje močno trpijo. Nagrajevanje pri delu se vrši z normiranim delom. Poudarili so, da se premalo pazi na drobni material in zaščitna sredstva. V razpravi na obnem zboru so člani iznesli svoja mišljenja o delu obratnega delavskega sveta, o težavah, ki nastopajo pri nakladanju in razkladanju. Menili so, da bi bilo nujno mehanizirati nakladanje, ki bi razbremenilo delovnega človeka težkega dela. Izrazili so željo po boljšem medsebojnem sodelovanju, boljši delovni disciplini ter več razumevanja celotnega kolektiva do skupnih nalog. Na kraju obnega zboru so izvolili sedemčlanski odbor podružnice.

Sindikalna podružnica enote uslužbencev

Podružnica uslužbencev si je določila za program dela, da organizira mesečne sestanke o stanju in uspehih proizvodnje. Vendar niso bili redno organizirani. Ugotovili so, da nimajo najbolj posrečene organizacijske oblike. Odbor se je trudil povežati vse službe in sektorje, kar pa mu ni najbolj uspelo. Na obnem zboru so pregledali delo v preteklem letu. Poročilo je bilo zelo obširno in je vsebovalo tudi konkretne zadolžitve, ki izvirajo iz akcijskega programa tovarniškega komiteta. Razprava je bila usmerjena predvsem na dolžnosti članov sindikalne podružnice, uslužbencev na spoznavanju sindikalnega in družbenega dela. Na kraju so izvolili devetčlanski odbor in tri-

članski nadzorni odbor. Sprejeli so sklepe bodočega dela, ki so podane v štiri najstih točkah.

**Dopisujte
v svoje
glasilo!**

Sindikalni odbor prometa in kurilnice je v preteklem letu delal zadovoljivo. Iz diskusij članov na občnem zboru je razvidno, da je odbor, skupno z obratnim delavskim svetom in obratvodstvom razpravljajal po vseh vprašanjih, ki se porajajo v okviru njihovega obrata. Posebna diskusija in obravnava se je razvijala pri sprejemanju pravilnika o delitvi čistega in osebnega dohodka. Dalje so na sejah in po komisijah obravnavali HTV vprašanja, o delovni disciplini, obratnih

nezgodah, o slabi udeležbi na sestankih. Poleg tega so organizirali tolmačenje nove ustave, na kateri je bila zadovoljiva udeležba.

Več o delu sindikalne podružnice obrata promet je težko opisati, ker ni bilo na občnem zboru podanega primerne poročila predsednika odbora o delu, uspehih in neuspehih obrata. Občni zbor se je vršil dne 14. 2. 1963, na katerem so izvolili nov odbor.

Sindikalni odbor gradbenega oddelka je v letu 1962 delal zadovoljivo. Ker je v oddelku zaposlenih malo članov, so organizirali največ masovnih sestankov in na njih razpravljali tekočo problematiko oddelka. Na sestankih sindikalne podružnice podjetja je bila njihova udeležba vedno prisotna. Večkrat so imeli seje odbora skupno z obratnim delavskim svetom. Pri športni dejavnosti so imeli slabšo udeležbo in to vsled starostnega sestava članov enote. Organizirali so poučno ekskurzijo, na kateri so se člani njihovega kolektiva dobro počutili. Občni zbor sindikalne podružnice oddelka se je vršil dne 13. 2. 1963, na katerem so izvolili nov šestčlanski odbor.

Sedanji izvoljeni kadri v sindikalnih podružnicah enot

Da bi člani poznali svoje voljene sindikalne predstavnike v enotah, in da bi

bilo notranje sodelovanje med podružnicami boljše, objavljamo seznam pred-

sednikov, tajnikov in blagajnikov novo izvoljenih odborov podružnic enot:

Podružnica:	Predsednik:	Tajnik:	Blagajnik
1. Elektroplavž	Košir Ivan	Skornik Fric	Krevs Lado
2. Livarna sive litine	Zupanc Alojz	Kramer Jože	Kumperger Angela
3. Livarna valjev	Novak Jože	Zumer ing. M.	Selič Franc
4. Obdelovalnica valjev	Gobec Marjan	Vovk Ivan	Stefančič Vlado
5. Valjarna	Leskošek Vinko	Trafela Franc	Planko Stanko
6. Samotarna	Kojnik Stanko	Bule Julijana	Strašek Vinko
7. Promet-kurilnica	Gradišnik Frido	Logar Franc	Gračner Franc
8. Ekspedit	Jošt Franc	Mulej Stanko	Gajšek Martin
9. Mehanična delavnica	Golob Jože	Godicelj Ivan	Frišek Janko
10. Elektro delavnica	Zupanc Stanko	Muhovec Konrad	Novačan Anton
11. OKT-laboratorij	Seličan Franc	Pečovnik Alojz	Geršak Katica
12. Modelna mizarna	Zorc Jože	Cizelj Cvetko	Romih Berto
13. Energetski oddelek	Berložnik Slavko	Zohar Drago	Metličar Alojz
14. Uslužbenci	Zahojnik Florijan	Drobne Marija	Lamut Marija
15. Gradbeni oddelek	Selič Rudolf	Mastnak Ivan	Cene Miha
16. Komunalni oddelek	Sokoli Pavel	Sumej Franc	Klinar Stanko

Sindikalni podružnici enot jeklarna in MIS do sestave tega poročila še nista izvedli konstituiranja njihovih novih sindikalnih odborov.

Novim vodilnim kadrom v podružnicah enot želi dosedanji izvršni odbor kar največ uspehov pri njihovem političnem delu v letu 1963.

Po prikazanem dejanskem stanju sodimo, da so dozoreli objektivni pogoji v razvoju političnega dela v naši organi-

zaciji zato moramo z vso smelostjo še bolj utrditi organe upravljanja v obratih s tem, da prenesemo na nje vso dejavnost, ki jo bodo lahko sami reševali in jih s tem stimulatивно okrepimo, ter osamosvojimo. S tem bomo dosegli, da bodo vsi organi v obratih in podjetju podvrženi javni kontroli in kritiki članov kolektiva.

Kljub zelo uspešnemu delovanju sindikalnih podružnic enot je potrebno

omeniti tudi nekatere slabosti in pomanjkljivosti, katerih ne bi smeli dalje prenašati. Gre namreč za primere, ko se nekatere organizacije preveč zapirajo in obravnavajo zgolj organizacijske probleme. Premalo se brigajo za aktivizacijo svojih članov v ekonomski enoti. Stevilne pritožbe, ki prihajajo s strani članov kolektiva na podružnice enot ne znajo pravilno razčleniti in dati članom

kollektiva takojšen odgovor. Svojih problemov prav tako ne prenašajo na izvršni odbor podružnice podjetja.

To je sicer majhna pomanjkljivost, vendar hromi ugled sindikalne organizacije. Kjer vodstva podružnic dopuščajo takšne slabosti, bodisi iz obzirnosti do nekaterih ljudi, zaradi osebnih zvez ali simpatij in iz drugih vzrokov, nastajajo težave v razvoju samoupravljanja,

predvsem pa motnje pri oblikovanju zdravih, socialističnih odnosov med ljudmi. Zato bo treba v bodoče navedene probleme temeljito analizirati, ter si prizadevati, da se čim bolj omejijo in končno ukinejo.

Predolgo bi bilo naše poročilo, če bi v informativni obliki na tem mestu iznašali vse podrobnosti, ki smo jih v času enega leta reševali. Nismo zajeli gospo-

darskih uspehov kollektiva v minulem letu, ker so ta poročila že bila podana v razpravo kollektivu. Naša letna skupščina, katera se bo vršila v drugi polovici tega meseca, bi naj imela delovni značaj in želimo na njej obravnavati le važnejša vprašanja, ki nas lahko v bodočem letu privedejo do boljših gospodarskih rezultatov.

Za skupščino sindikalne podružnice podjetja predvidevamo naslednji dnevni red:

1. Otvoritev
2. Izvolitev organov skupščine
3. Poročilo
4. Razprava
5. Razrešnica
6. Volitve
7. Sklepi
8. Zaključek

Izvršni odbor sindikalne
podružnice Železarne Štore